

Kommuners bruk av midler på barnehage og grunnskole

2023

TALL

SOM
FORTELLER

RAPPORTER / REPORTS

2024/47

Elisabeth Haraldsrud og Per T. Tuhus

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 18. desember 2024

ISBN 978-82-587-1077-3 (elektronisk)

ISSN 1892-7513 (elektronisk)

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

Denne rapporten kartlegger kommuners bruk av midler til barnehage og grunnskole i Norge i 2023 og baserer seg på opplysninger fra kommuneregnskapet og KOSTRA-rapportering.

I rapporten ser vi på om det er dyrere eller billigere å drifte barnehager i sentrale versus rurale strøk av landet og om det er enkelte KOSTRA-grupper og kommuner som skiller seg fra andre. Det gis informasjon om driftsutgifter per innbygger og per målgruppe, hvor mye som går til drift og vedlikehold av kommunale barnehagelokaler og hvor stor del de kommunale overføringene til private barnehager utgjør av brutto driftsutgifter.

Rapporten tar også for seg kommunenes utgifter til grunnskole totalt i 2023, samt til undervisningsmateriell og skolelokaler. Det gis også informasjon om kommunenes utgifter til skolefritidsordningen og ser på hvorvidt det er forskjeller mellom de ulike KOSTRA-gruppene og om enkelte kommuner peker seg ut.

Datagrunnlaget er hentet fra kommuneregnskapet i KOSTRA-rapporteringen for 2023, samt tabeller fra statistikkbanken på de to KOSTRA-områdene barnehage og grunnskole. Tabellene er tilgjengelig på ssb.no.

Rapporten er utarbeidet av Elisabeth Haraldsrud og Per T. Tuhus med bidrag av Corretta Aluoch Arodi, Mariann Mariussen og Anne Brit Thorud.

Rapporten er finansiert av Kunnskapsdepartementet.

Statistisk sentralbyrå, 9. desember 2024

Ann-Kristin Brændvang

Sammendrag

Rapporten Kommuners bruk av midler på barnehage og grunnskole har, med bakgrunn i tabeller fra KOSTRA (KOMMune-STat-RApportering) for 2023, tatt for seg totale driftsutgifter, korrigerte brutto driftsutgifter, driftsutgifter per innbygger og driftsutgifter per målgruppe. Sammen med helse og omsorg er barnehage og grunnskole de tre største tjenesteområdene i kommunene. Rapporten benytter de 17 KOSTRA-gruppene, samt sentralitetsindeksen, til å sammenligne mellom kommuner og grupperinger av kommuner.

I 2023 gikk nær 267 000 barn i til sammen 5 312 barnehager i fastlands-Norge (totalt i 2023 var det 5 314 barnehager inkludert Svalbard). Andelen kommunale barnehager var 49 prosent og ikke-kommunale barnehager var 51 prosent, og det er stor variasjon i denne fordelingen mellom kommunene og da også mellom KOSTRA-gruppene.

Tjenesteområdet barnehage omfatter de tre regnskapsfunksjonene 201 Barnehage, 211 Styrket tilbud til førskolebarn, og 221 Barnehagelokaler og skyss. Brutto driftsutgifter til barnehage i 2023 var 67,2 milliarder kroner, mens korrigerte brutto driftsutgifter på 40,3 milliarder kroner gikk til å drifte de kommunale barnehagene. Det var de åtte mest skatterike kommunene i Norge (KOSTRA-gruppe 17) som hadde de høyeste brutto driftsutgifter til barnehage per innbygger i 2023 med nær 16 000 kroner i snitt. Imidlertid var det Oslo kommune (KOSTRA-gruppe 13) som hadde høyeste driftsutgifter per barn i kommunal barnehage med 364 000 kroner i snitt. Til sammenligning var landsgjennomsnittet for utgifter til en kommunal barnehageplass på 296 000 kroner per barn.

I kommunale barnehager var det lønnsutgiftene som utgjorde det meste av de korrigerte brutto driftsutgiftene. I 2023 var det i snitt 5,6 barn per årsverk i de kommunale barnehagene, mens det var 5,8 barn per årsverk i de private barnehagene. Det var i de mest sentrale kommunene i Norge hva avstand til arbeidsplass og servicetjenester angår (sentralitetsindeks 1 og 2) som hadde høyest gjennomsnittlige utgifter til drift og vedlikehold av kommunale barnehagelokaler, med godt over 2 000 kroner per kvadratmeter bygg.

Det var 637 000 elever i grunnskolen i 2023, som gikk på til sammen 2 711 grunnskoler hvorav 278 skoler var private. Andelen private grunnskoler har økt fra 4 prosent i 2003 til 10 prosent i 2023.

For tjenesteområdet grunnskole tar rapporten for seg følgende regnskapsfunksjoner: 202 Grunnskole, 213 Voksenopplæring, 215 Skolefritidstilbud (SFO), 222 Skolelokaler og 223 Skoleskyss. Samlet for alle fem funksjonene var det 109,2 milliarder kroner i brutto driftsutgifter til grunnskolesektoren i 2023. Korrigerte brutto driftsutgifter var på 105,5 milliarder, og viser kommunenes utgifter til de kommunale grunnskolene. I likhet med barnehagesektoren, er det også KOSTRA-gruppe 17 som har de høyeste brutto driftsutgifter til grunnskole og skolelokaler, med 29 600 kroner per innbygger i 2023. Imidlertid var det KOSTRA-gruppe 16 som hadde høyeste driftsutgifter til egen tjenesteproduksjon til grunnskole og skolelokaler, med 275 000 kroner i snitt per elev.

Samlet for grunnskolefunksjonene utgjorde de kommunale lønnsutgiftene 79 prosent av korrigerte brutto driftsutgifter i 2023. Gjennomsnittlige utgifter til kommunale skolelokaler var på 1 400 kroner per kvadratmeter bygg. Kommunene brukte 639 millioner kroner til inventar og utstyr, samt 1,3 milliarder kroner til undervisningsmaterieell i 2023. Til sammen for disse to formålene, var det kommuner tilhørende KOSTRA-gruppe 16 som brukte mest per elev, med 5 900 kroner.

96 prosent av alle barn som gikk i SFO i 2023, gikk i en kommunal skolefritidsordning. Det har vært en økning i SFO-deltakelse de senere årene og brutto driftsutgifter og kommunenes egenfinansiering til SFO har også økt. I gjennomsnitt kostet det 39 700 kroner per bruker i kommunal SFO i 2023.

Abstract

This report is based on statistics from KOSTRA (Municipality-State-Reporting) for 2023, and examines total operating expenditures, operating expenditures per capita, and operating expenditures per target group. Together with health and care services, kindergartens and primary and lower secondary schools are the three largest sectors in the municipalities. The report uses the 17 KOSTRA groups, along with the centrality classification, to compare municipalities and groupings of municipalities.

In 2023, close to 267 000 children were enrolled in altogether 5 312 kindergartens (5 314 kindergartens in total in 2023 included Svalbard). The share of municipal kindergartens was 49 per cent, whereas non-municipal kindergartens was 51 per cent. However, there is wide variety in the ownership structure among the municipalities.

The service area kindergartens include three accounting functions: 201 kindergartens, 211 extra resources for children in kindergartens, and 221 kindergartens premises and transport. In total, gross operating expenditures for kindergartens were NOK 67.2 billion, whereas adjusted gross operating expenditures were NOK 40.3 billion. Adjusted gross operating expenditures are the expenditures for the services the municipal kindergartens produce themselves. The eight most tax-rich municipalities in Norway (KOSTRA group 17) had the highest gross expenditures for kindergartens in 2023, on average NOK 16 000. Oslo municipality (KOSTRA group 13), however, had the highest adjusted gross operating expenditures per child, with NOK 364 000 on average. In comparison the national average for expenditures per child in municipal kindergartens were NOK 296 000.

In municipal kindergartens, wage expenses accounted for most operating expenditures. In 2023 there were on average 5.6 children per man-year in municipal kindergartens, compared to 5.8 children per man-year in private kindergartens. The most central municipalities (classification 1 and 2) had the highest average operating expenditures for municipal kindergarten premises, with more than NOK 2 000 per square meters.

There were 637 000 pupils enrolled in 2 711 primary and lower secondary schools in 2023. The share of private primary and lower secondary schools has increased from 4 per cent in 2003 to 10 per cent in 2023.

There are five relevant accounting functions for the service area primary and lower secondary schools: 202 primary and lower secondary schools, 213 adult education, 215 out of school care, 222 school buildings and 223 school transport. In total, gross operating expenditures for primary and lower secondary schools amounted to NOK 109.2 billion in 2023. Adjusted gross operating expenditures, which are expenditures for the municipal schools, amounted to NOK 105.5 billion. Similarly, as observed with kindergartens, KOSTRA group 17 had on average the highest gross operating expenditures for primary and lower secondary schools with NOK 29 600 per capita in 2023. However, KOSTRA group 16 had the highest adjusted operating expenditures per pupil, with NOK 275 000.

Wage expenses accounted for 79 per cent of adjusted operating expenditures for all accounting functions in primary and lower secondary schools in 2023. Average expenditures for municipal school buildings were NOK 1 400 per square meter. Total expenditures for all municipal schools for inventory and equipment were NOK 639 billion, whereas total expenditures for educational equipment were NOK 1.3 billion in 2023.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Bakgrunn	7
1.1. Om KOSTRA generelt.....	7
1.2. Hva er KOSTRA-grupper?	7
1.3. Sentralitet.....	8
1.4. Avgrensning	9
1.5. Begreper og definisjoner	10
2. Innledning	13
2.1. Kommunenes inntekter	13
2.2. Kommuneregnskapets dimensjoner.....	13
3. Barnehager	16
3.1. Hva koster en barnehageplass for brukerne?.....	17
3.2. Fordeling av finansiering for kommunale barnehageplasser.....	18
3.3. Kommunenes utgifter til barnehage	18
3.4. Rike kommuner bruker mest	19
3.5. Store forskjeller mellom sentrale og mindre sentrale kommuner i driftsutgifter per innbygger på barnehage.....	23
3.6. Nær halvparten av totale driftsutgifter til kommunale barnehager i sentrale kommuner	25
3.7. Utgifter til drift og vedlikehold av kommunale barnehagelokaler	27
3.8. Lønnsutgifter utgjør det meste av driftsutgiftene til kommunale barnehager	29
3.9. Flere barn per årsverk til grunnbemanning i private barnehager	31
3.10. Hvor stor del av driftsutgiftene går til ikke-kommunale barnehager?	32
4. Grunnskole	36
4.1. Kommunenes utgifter til grunnskolesektor	37
4.2. Kommunenes utgifter til grunnskole og skolelokaler	38
4.3. Utgifter til drift og vedlikehold av kommunale skolelokaler	41
4.4. Sammenheng mellom utgifter til grunnskole og lærertetthet.....	42
4.5. Kommunenes utgifter til undervisningsmateriell, inventar og utstyr.....	42
4.6. Flere barn og større utgifter til skolefritidsordningen	43
4.7. De minst sentrale kommunene har høyeste utgifter per elev	46
Referanser	47
Vedlegg A: KOSTRA-grupper 2023	49
Vedlegg B: Sentralitetsindeks gruppering 2023	57
Vedlegg C: Tallgrunnlag	64
Figurregister	65
Tabellregister	66

1. Bakgrunn

I så godt som alle kommuner i Norge er det tre tjenesteområder som peker seg ut og er mer ressurskrevende enn andre områder, samtidig som disse områdene også er høyest prioritert. Tjenesteområdene som har størst utgifter er **Helse og omsorg**, **Grunnskole** og **Barnehager**, og i denne rapporten ser vi nærmere på utgiftene til barnehage og grunnskole.

Hvor mye bruker kommunene på skole og barnehage i forhold til de totale utgiftene og hvor mye utgjør det per innbygger? Hvor store er utgiftene til skole og barnehage sammenlignet med utgifter til andre tjenesteområder i kommunene? I hvor stor grad varierer ressursbruken mellom ulike kommuner?

I rapporten ser vi nærmere på hvordan ressursbruken på barnehage og grunnskole varierer mellom ulike kommuner. Hvilke kommuner har særlig høye/lave utgifter til henholdsvis barnehage og grunnskole per innbygger? Kan vi finne forskjeller mellom de mest og de minst sentrale kommunene og mellom ulike kommunegrupper?

For å sammenligne mellom kommuner benytter vi SSBs sentralitetsindeks og KOSTRA-grupper. Hvor store utgiftene til barnehage og skole er, vil avhenge av kommunens innbyggertall og alderssammensetning i befolkningen. Det er derfor ikke alltid hensiktsmessig å sammenligne mellom de ulike tjenesteområdene.

1.1. Om KOSTRA generelt

KOSTRA er en forkortelse og står for KOMmune-STat-RApportering og gir opplysninger om kommunal og fylkeskommunal virksomhet. KOSTRA startet opp i 1995 og har som formål å få et relevant og aktuelt datagrunnlag for å måle ressursinnsats, prioritering og måloppnåelse i kommuner og fylkeskommuner. KOSTRA skal sørge for relevant styringsinformasjon til beslutningstakere og være grunnlag for analyse, planlegging og styring.

Populasjonen i KOSTRA består av alle kommuner, fylkeskommuner, lånefond, IKS (inter(fylkes-) kommunale selskaper) og KF/FKF (kommunale/fylkeskommunale foretak), inter(fylkes-) kommunale politiske råd (IPR), interkommunale samarbeid etablert etter §27 i Kommuneloven av 1992 og kommunale oppgavefelleskap (KO) som fører egne regnskap, samt alle bydeler i Oslo. For enkelte områder samles det inn data på institusjonsnivå eller individnivå.

Regnskapstallene i KOSTRA publiseres på kommune-/fylkeskommunekasse, konsolidert og konsern. I denne rapporten ser vi kun på konsern. Konserndata omfatter de kommunale og fylkeskommunale regnskapene og regnskapene fra kommunale og fylkeskommunale foretak, ulike interkommunale samarbeider og interkommunale selskaper.

KOSTRA skal gi oversikt over og detaljert informasjon om kommunenes økonomiske aktivitet på bakgrunn av regnskapstall. Den kan brukes for å belyse økonomisk situasjon, både over tid og ved sammenlikninger mellom kommunene.

1.2. Hva er KOSTRA-grupper?

Norges kommuner er i KOSTRA-sammenheng ordnet i sammenliknbare grupper etter økonomiske rammebetingelser. Dette betyr for det første at kommunene blir ordnet etter hvilke kostnader de står overfor for å innfri minstestandarder og lovpålagte oppgaver. Disse kostnadene varierer mellom kommunene på grunn av ulike demografiske, sosiale og geografiske forhold. Siden driften av små kommuner skiller seg fra driften av store kommuner, er det hensiktsmessig å la grupperingen av kommunene også være avhengig av folkemengden. Det tredje kriteriet som brukes til å

gruppene kommunene er frie disponible inntekter, det vil si de inntektene som er til disposisjon når minstestandarder og lovpålagte oppgaver er dekket. Størrelsen på de frie disponible inntektene gir en antydning av kommunenes økonomiske handlefrihet.

De tre nevnte kriteriene benyttes til å dele inn kommunene i 16 ulike grupper. I tillegg er de 8 kommunene med høyeste skatteinntekter per innbygger (i hovedsak kraft- og energikommuner) skilt ut som en egen gruppe. Dermed består grupperingen av 17 ulike grupper i alt. Kommune-grupperingen for 2023 ble oppdatert med kommunestrukturen som gjelder fra og med 2020.

Tabell 1.1 viser de 17 KOSTRA-gruppenes folkemengde og kriterier, samt antall kommuner innenfor hver enkelt gruppe. Det er fortsatt visse variasjoner i folkemengde, bundne kostnader og frie disponible inntekter per innbygger innenfor hver gruppe. Det er viktig å ha i mente ved sammenligninger mellom kommunene i en gruppe, også blant de aller minste eller aller største kommunene. Ved sammenligning er det også viktig å huske på at smådriftsulemper betyr at tjenesteytingen er dyrere i små kommuner, for eksempel hvis det er faste kostnader som påløper i alle kommuner uavhengig av kommunens størrelse (Kringlebotten og Langørgeren, 2020, s. 21 og 41).

I vedlegg A finnes en oversikt over alle kommunene i hver KOSTRA-gruppe.

Tabell 1.1 KOSTRA-gruppenes kriterier og antall kommuner, per 2023

	Folkemengde	Bundne kostnader	Frie disponible inntekter (korrigerte inntekter)	Antall kommuner
KOSTRA-gruppe 1	2 000 - 9 999	Lave	Lave	39
KOSTRA-gruppe 2	2 000 - 9 999	Lave	Middels	18
KOSTRA-gruppe 3	2 000 - 9 999	Lave	Høye	9
KOSTRA-gruppe 4	2 000 - 9 999	Høye	Lave	39
KOSTRA-gruppe 5	2 000 - 9 999	Høye	Middels	33
KOSTRA-gruppe 6	2 000 - 9 999	Høye	Høye	28
KOSTRA-gruppe 7	10 000 - 19 999	Lave	Lave	38
KOSTRA-gruppe 8	10 000 - 19 999	Lave	Middels eller høye	13
KOSTRA-gruppe 9	20 000 - 29 999	Lave	Lave eller middels	27
KOSTRA-gruppe 10	30 000 - 44 999	Lave	Lave	13
KOSTRA-gruppe 11	45 000 - 74 999	Lave	Lave	10
KOSTRA-gruppe 12	75 000 - 300 000	Lave	Lave eller middels	11
KOSTRA-gruppe 13	Oslo kommune	Lave		1
KOSTRA-gruppe 14	600 - 1 999	Middels	Lave eller middels	25
KOSTRA-gruppe 15	600 - 1 999	Middels	Høye	36
KOSTRA-gruppe 16	0 - 599	Middels	Lave, middels eller høye	8
KOSTRA-gruppe 17	De åtte kommunene med høyest skatteinntekter per innbygger	Middels	Høye	8

Kilde: Statistisk sentralbyrå, [KOSTRA-grupper](#)

[Flere detaljer om gruppering av kommunene til KOSTRA-grupper finnes på \[ssb.no\]\(http://ssb.no\) i rapport 2020/48.](#)

1.3. Sentralitet

Sentralitet er en indeks med verdi for hver enkelt kommune og som er gruppert i seks grupper. Gruppe 1 er kategorien med de mest sentrale kommunene (sentralitetsindeks 1) og gruppe 6 inneholder de minst sentrale (sentralitetsindeks 6). Beregningen av indeksen er basert på reisetid til arbeidsplasser og servicefunksjoner fra alle bebodde grunnkretser. [Detaljer og mer om beregning av sentralitet finnes på \[ssb.no\]\(http://ssb.no\).](#)

Hvilke kommuner som tilhører hvilke sentralitetsgrupper vises i vedlegg B.

Tabell 1.2 Sentralitetsklasser med kommunegrenser per 1. januar 2020

Gruppe	Intervall	Antall kommuner	Antall innbyggere	Andel av innbyggere
Nivå 1: Mest sentrale kommuner	925-1000	6	1 009 699	19,0
Nivå 2: Nest-mest sentrale kommuner	870-924	19	1 348 012	25,3
Nivå 3: Mellomsentrale kommuner 1	775-869	51	1 353 488	25,4
Nivå 4: Mellomsentrale kommuner 2	670-774	71	877 755	16,5
Nivå 5: Nest-minst sentrale kommuner	565-669	96	501 064	9,4
Nivå 6: Minst sentrale kommuner	295-564	113	238 194	4,5

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Sentralitetsindeksen. [Notater 2020/4, side 20](#)

KOSTRA-gruppene 3, 6, 14, 15, 16 og 17 består kun av kommuner med lav sentralitet. Gruppene 2, 4, 5 og 8 har en overvekt av kommuner med lav sentralitet, mens gruppene 1, 7, 9, 10 og 11 har en overvekt av kommuner med middels sentralitet. Kommuner med høy sentralitet er representert i KOSTRA-gruppene 7, 9, 10, 11, 12 og 13, og med Gjerdrum som den eneste kommunen med høy sentralitet i gruppe 1. De fleste KOSTRA-gruppene er nokså homogene etter sentralitet. Det betyr at grupperingen for en stor del plasserer kommuner med sammenlignbar sentralitet i samme gruppe, mens kommuner med forskjellig sentralitet blir plassert i forskjellige grupper (Kringlebotten og Langørgen, 2020, s. 44-45).

1.4. Avgrensning

Basert på KOSTRA økonomitall innenfor tjenesteområdene barnehage og grunnskole ser vi i denne rapporten nærmere på hvor mye kommunene har brukt på grunnskole- og barnehagetjenestene i 2023. Utgangspunktet er innrapporterte regnskapstall for driftsregnskapet i 2023. Utgifter og inntekter skal rapporteres på den aktuelle funksjonen som inntekten eller utgiften gjelder. Dersom utgiften eller inntekten gjelder flere funksjoner, skal beløpet fordeles på de aktuelle funksjonene.

Rapporten tar for seg følgende regnskapsfunksjoner:

Barnehage:

201 Barnehage: I denne funksjonen inngår aktivitet i barnehager basert på grunnbemanning, ordinære driftsutgifter, inkludert utgifter til turer, mat, leker osv., inventar og utstyr, samt administrasjon (styrer/daglig leder) av barnehagen. Tilskudd til drift av ikke-kommunale barnehager, som føres på art 370. Funksjonen omfatter ikke tiltak som er knyttet til integrering av barn med spesielle behov og tiltak for å tilrettelegge tilbudet til spesielle barnegrupper (jf. funksjon 211).

211 Styrket tilbud til førskolebarn: Denne funksjonen omfatter tilbud til funksjonshemmede, spesialtilbud inkludert pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), særskilt språkstimulering, minoritetsspråklige barn, materiell anskaffet til enkeltbarn eller grupper. Utgifter og inntekter som gjelder styrket tilbud for barn i mottaksbarnehage for asylsøkere/flyktninger er også inkludert. Funksjonen omfatter også barn som mottar tiltak, men som ikke har plass i barnehage.

221 Barnehagelokaler og skyss: Her føres utgifter til drift og vedlikehold av barnehagelokaler, innkjøp av materiell og utstyr til drift og vedlikehold, samt kjøp av drifts-/vedlikeholdstjenester (for eksempel vaktmestertjenester, snøryddingsavtaler, renholdsavtaler mv.) Funksjonen omfatter også avskrivninger av egne bygg, investering i og påkostning av barnehagelokaler. Inventar og utstyr knyttet til aktiviteten i barnehagen inngår ikke i denne funksjonen, men føres på funksjon 201 eller 211. Skyss av barnehagebarn, men eksklusive skyss som er en del av tilrettelegging av tilbudet for funksjonshemmede barn, inngår i denne funksjonen.

Grunnskole:

202 Grunnskole: All undervisning i grunnskolen skal føres på denne funksjonen, også delingstimer, spesialundervisning, vikarer. Funksjonen omfatter også administrasjon, rådgiver, kontaktlærer og etterutdanning for lærere og avtafestede ytelser. Videre omfattes PPT, assistenter, morsmålsundervisning, skolebibliotekar og kontorteknisk personale, samt assistenter som utfører praktisk bistand for elever med nedsatt funksjonsevne der vedtak har hjemmel i opplæringsloven. Skolemateriell, undervisningsmateriell og utstyr, leksehjelp, transportutgifter til/fra aktiviteter og utgifter til ekskursjoner som ledd i undervisning, samt bredbåndsutgifter er også inkludert.

213 Voksenopplæring: Funksjonen omfatter utgifter til opplæring for innvandrere og norsk-opplæring for deltakere i introduksjonsprogrammet, grunnskoleopplæring og spesialundervisning for voksne, grunnskoleopplæring for innvandrere 16-20 år, voksenopplæring etter opplæringsloven og styrkingstilbudet til disse. Utgifter til lokaler til voksenopplæring er også inkludert i denne funksjonen.

215 Skolefritidstilbud (SFO): Utgifter til skolefritidsordninger og fritidshjem føres på denne funksjonen, men utgifter til lokaler føres på funksjon 222 Skolelokaler.

222 Skolelokaler: Her føres utgifter til drift og vedlikehold av skolelokaler, SFO-lokaler, leirskole og internatbygninger, herunder lønn til eget drifts- og vedlikeholds personell, innkjøp av materiell og utstyr til drift og vedlikehold, kjøp av drifts- og vedlikeholds tjenester (eksempelvis vaktmestertjenester, snørydding og lignende), samt avskrivninger av egne bygg. Funksjonen omfatter også investeringer i og påkostning av skolelokaler, samt husleieutgifter og -inntekter ved leie/utleie av skolelokaler/bygninger. Investeringer, drift og vedlikehold knyttet til IKT inngår også.

223 Skoleskyss: Funksjonen omfatter utgifter til skoleskyss mellom hjem og skole inkludert skyss som er del av tilrettelegging av tilbudet for funksjonshemmede barn.

For flere detaljer om funksjoner henvises leseren til [veileder for KOSTRA kontoplan](#).

1.5. Begreper og definisjoner

I rapporten vil det være en del økonomiske begreper som gjentas og vi har samlet begrepene i dette delkapitlet, sammen med en beskrivelse av hva begrepene betyr.

Kontoplan

Kontoplanen for rapporteringen er nedfelt i forskrift, og består av kontoklasse, funksjon, art, balansekapittel og sektorkode. Årlig foretas det enkelte oppdateringer av kontoplanen.

Kontoklasse

Kontoklasse viser om tallet er hentet fra driftsregnskapet, investeringsregnskapet eller balanse-regnskapet. For konserntall benyttes kontoklasse 3 for driftsregnskap, kontoklasse 4 som gjelder investeringsregnskap og kontoklasse 5 for balanseregnskap.

Funksjon

Funksjon angir hvilke formål inntektene og utgiftene knytter seg til, for eksempel administrasjon, førskole, grunnskole, barneverntjeneste osv. Utgifter og inntekter som gjelder flere funksjoner, skal fordeles på de aktuelle funksjonene.

En oversikt over alle funksjonene finnes i [Kodeliste for KOSTRA regnskapsfunksjoner](#) og en nærmere definisjon av funksjonene finnes i [Veileder til kontoplanen i KOSTRA](#). De funksjonene som omhandles i denne rapporten er nærmere beskrevet i kapittel 1.4.

Arter

Artsinndelingen beskriver hva slags utgift eller inntekt det gjelder og er delt inn etter hvem som er motpart for kjøpet/salget/overføringen (staten, annen kommune, annen fylkeskommune eller andre).

Den omfatter følgende hovedgrupper:

Utgifter:

- Lønn og sosiale utgifter – artsserie 0, som omfatter lønns- og pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift.
- Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon – artsserie 1 og/eller 2 og benyttes for utgifter til kjøp av varer og tjenester som inngår som produksjonsfaktorer i kommunens egen tjenesteproduksjon.
- Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon – artsserie 3. Denne artsserien benyttes for utgifter til kjøp av tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon. Dette kan for eksempel være driftsavtale med private institusjoner eller selskaper som yter en tjeneste, og at kommunen kjøper denne tjenesten. Ett eksempel kan være at en kommune kjøper hele sykehjemsplasser eller hjemmehjelpstjenester fra andre istedenfor å produsere dette selv.
- Overføringer og tilskudd til andre – artsserie 4. Her føres utgifter som ikke er knyttet til kjøp eller avtale om leveranse av tjenester til eller på vegne av kommunen eller fylkeskommunen.
- Finansutgifter/finansstransaksjoner – artsserie 5, som omfatter utlån, utgifter som gjelder lån, kjøp av aksjer og andeler, konserninterne lån, renter og avdrag, avskrivninger.

Inntekter:

- Salgsinntekter – artsserie 6 som benyttes for brukerbetaling, gebyrer og avgifter, salgs- og leie inntekter.
- Overføringer med krav til motytelse – artsserie 7. Denne artsserien benyttes for overføringer og tilskudd fra andre hvor det er knyttet en motytelse til inntekten (tilskudd, refusjoner, betaling for «hele» tjenester/sluttprodukter).
- Overføringer uten krav til motytelse – artsserie 8 og omfatter rammetilskudd, skatteinntekter og andre overføringer og tilskudd som kommunen mottar uavhengig av tjenesteproduksjonen.
- Finansieringsutgifter/finansieringstransaksjoner – artsserie 9 og her føres bruk av lån, renteinntekter, samt salg av aksjer og andeler som er finansielle anleggsmidler.

Artsinndelingen omfatter også arter som skal spesifisere transaksjoner mellom kommuner og kommunale foretak (KF), interkommunale samarbeid og interkommunale selskaper (IKS). Formålet med disse artene er å få "nullet ut" interne transaksjoner (kjøp og salg og overføringer) mellom kommunen og særbedriftene i konsernregnskapet så det ikke blåser opp regnskapet.

Oversikt over artene finnes i [Kodeliste for KOSTRA regnskapsbegrep arter og kapitler samlet](#). Nærmere definisjon av artene og flere eksempler finnes også i [Veileder til kontoplanen i KOSTRA](#).

Kommunekonsern

Regnskapstallene i KOSTRA publiseres for konsern. Konserndata omfatter kommunens samlede virksomhet, det vil si de kommunale og fylkeskommunale regnskapene og regnskapene fra kommunale og fylkeskommunale foretak, inklusive interkommunale samarbeid og interkommunale selskaper. Konserntallene konsoliderer regnskapene til de enhetene som inngår i konsernet og forenklet kan dette vises som gjort i figur 1.1.

Figur 1.1 SSBs konsolidering av KOSTRA konserntall. 2023

Kilde: [Veileder til kontoplan i KOSTRA](#)

Brutto driftsutgifter

Samlede driftsutgiftene (artsserie 0 til 4) inklusive avskrivninger, eksklusive finansutgifter. Brutto driftsutgifter brukes som utgiftsbegrep for sum driftsutgifter per funksjon/tjenesteområde eller totalt. Brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde viser hvor mye den enkelte tjenesten totalt sett koster i løpet av et år. Tjenester som andre aktører (private, andre kommuner/fylkeskommuner/staten) produserer på vegne av kommunen inngår i definisjonen.

Korrigerede brutto driftsutgifter

Dette er driftsutgifter til egen tjenesteproduksjon (artsserie 0 til 2), det vil si hva det koster for kommunen å produsere tjenesten. Korrigerede brutto driftsutgifter omfatter lønn og sosiale utgifter, innkjøp av varer og tjenester som inngår i den kommunale tjenesteproduksjonen, samt merverdiavgift og avskrivninger. Tjenester som andre aktører (private, andre kommuner/fylkeskommuner/staten) produserer på vegne av kommunen inngår ikke i definisjonen. Korrigerede brutto driftsutgifter brukes som grunnlag for å beregne produktivitetsindikatorer, det vil si mål på hva det koster å selv produsere en enhet av tjenesten.

Netto driftsutgifter

Netto driftsutgifter inkluderer avskrivninger minus direkte driftsinntekter som blir ført på tjenestefunksjon (f.eks. øremerkede tilskudd og andre direkte inntekter) og er samlede driftsutgifter fratrukket bundne eller tjenesterelaterte driftsinntekter (artsserie 6 til 8). Netto driftsutgifter uttrykker dermed hvor stor del av bruttoutgiftene som belaster (finansieres med) de frie driftsinntektene og benyttes som grunnlag for å beregne prioriteringsindikatorer, det vil si mål på hvordan de frie driftsinntektene er prioritert.

Egenproduksjon

Begrepet benyttes der kommunen og/eller fylkeskommunene produserer en tjeneste selv, som for eksempel en barnehageplass.

Kjøp av tjenester som erstatter egenproduksjon

Tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon, er tjenester som en leverandør yter direkte til brukerne på vegne av kommune eller fylkeskommune etter avtale mellom leverandøren og kommunen eller fylkeskommunen. Dette kan være kjøp av tjenester fra andre kommuner eller fylkeskommuner eller kjøp fra andre (private).

Brukerbetaling

Betaling for en tjeneste som blir brukt av personer/befolkningen, for eksempel foreldrebetaling av en barnehageplass.

2. Innledning

Norge er en velferdsstat og gir alle borgerne tilgang til et lovbestemt sett av velferdsgoder om og når bestemte hjelpebehov oppstår. Staten står selv for en betydelig grad av produksjonen av velferdsgodene (NOU 2020:13, s.33) og den norske velferdsmodellen fordrer stor offentlig sektor. De mest sentrale norske velferdstjenestene er helse- og omsorgstjenester, barnevern, sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen, utdanningstjenester, arbeidsmarkedstiltak og asylmottak.

De offentlige tjenestene til innbyggerne tilbys gjennom statlig, fylkeskommunal og/eller kommunal forvaltning og har et mål om mest mulig velferd til de som trenger det, og det er ikke krav om fortjeneste eller å maksimere overskudd til eiere.

2.1. Kommunenes inntekter

Kommunene og fylkeskommunene skal forvalte økonomi og utnytte ressurser forsvarlig og effektivt, samt sikre innbyggerne et best mulig tjenestetilbud (Kommunal- og distriktsdepartementet, u.å.).

Kommunenes inntekter kommer fra skatteinntekter, rammetilskudd, øremerkede tilskudd, salgs- og leieinntekter (brukerbetaling, gebyrer, salg av realkapital) og eiendomsskatt. Kommunestyrene prioriterer hvordan inntektene skal brukes slik at de ivaretar sine lovpålagte forpliktelser knyttet til de ulike tjenestene (Kommunenes sentralforbund, u.å.).

2.2. Kommuneregnskapets dimensjoner

I KOSTRA settes regnskapstall og tjenestetall sammen for å få fram nøkkeltall som viser kommunens prioriteringer, dekningsgrader, produktivitet/enhetskostnader, samt utdypende tjenesteindikatorer. Figur 2.1 viser et bilde av hvordan dette henger sammen og hvilke innsatsfaktorer som benyttes til å lage de relevante indikatorene for det enkelte tjenesteområde.

Figur 2.1 Styringsinformasjon i KOSTRA

Kilde: Statistisk sentralbyrå, seksjon for offentlige finanser

Prioritering

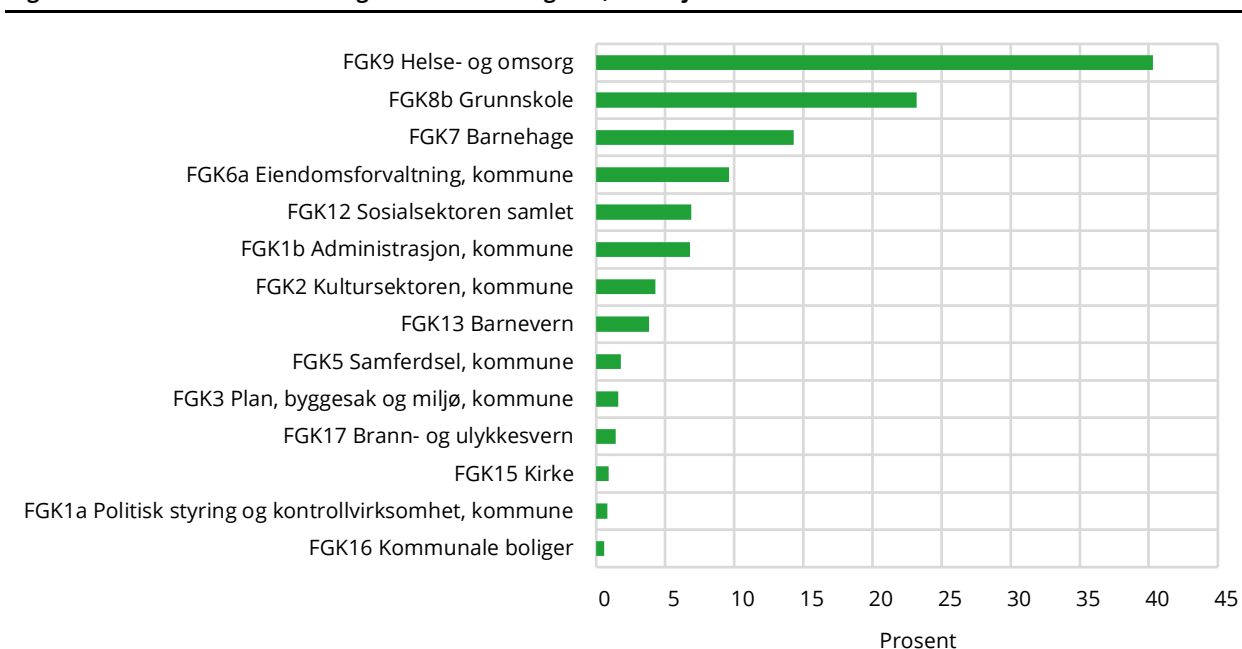
Prioriteringsindikatorerne innenfor KOSTRA sier noe om hvor mye av egne penger kommunen bruker til de enkelte tjenesteområdene. En tjeneste kan sies å være høyt prioritert når en kommune bruker en relativt stor andel av sine ressurser på en bestemt tjeneste. Dersom en kommune har

høye utgifter til en tjeneste kan man se på utgifter per person, men hvis målgruppen for tjenesten er heterogen (ulike målgrupper i kommunenes befolkning har ulike behov), fanges ikke dette opp fullt ut. En heterogen målgruppe kan for eksempel være barn/elever inkludert barn med særskilte tilretteleggingsbehov og spesialpedagogiske tiltak som krever betydelige ressurser.

For informasjon om prioriteringer innenfor kommunen kan man også se på hvor stor andel av utgiftene som går til de ulike tjenestene. Forskjeller mellom kommuner kan også skyldes at en kommune kan ha relativt høye inntekter i forhold til andre kommuner.

Regnskapsbegrepene som benyttes til prioriteringsindikatorerne er netto driftsutgifter (alle driftsutgifter minus alle driftsinntekter) og brutto investeringsutgifter. Som figur 2.1 viser er det tre områder som skiller seg ut blant alle tjenesteområdene. Norske kommuner bruker desidert mest penger innenfor helse og omsorg, 40 prosent av totale utgifter gikk til dette området i 2023. Dernext kommer utgifter til grunnskole som utgjorde 23 prosent av totale utgifter, og barnehage som utgjorde 14 prosent av totale utgifter.

Figur 2.2 Andel netto driftsutgifter av totale utgifter, etter tjenesteområde. Landet. 2023

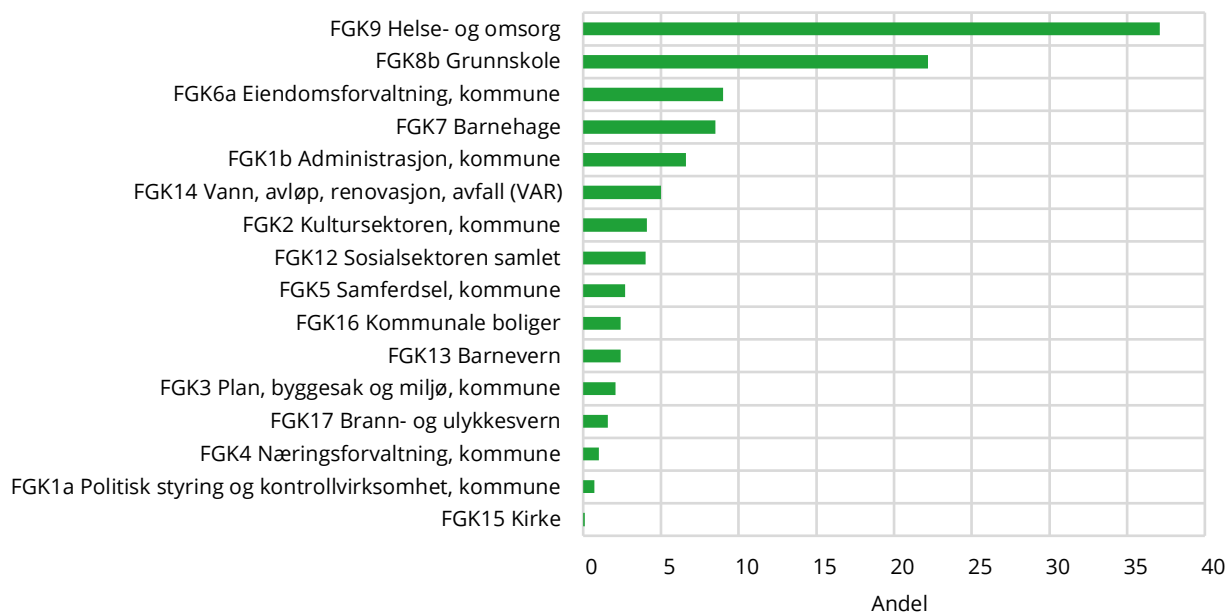

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12362](#)

Produktivitet

Produktivetsindikatorerne skal si noe om hva det koster å produsere en enhet av tjenesten (enhetskostnadsindikator) og om hvorvidt man produserer tjenesten riktigst mulig eller mest mulig kostnadseffektivt. Produktiviteten kan sies å være høy dersom ressursbruken er lav i forhold til produksjonen. Produktivetsindikatorerne sier ingenting om kommunen produserer de riktige tjenestene eller om kvaliteten på tjenesten. Sentrale regnskapsbegrep i forhold til antall i målgruppen blir ofte brukt som produktivetsindikatorer. For eksempel kan et slikt nøkkeltall være korrigerede brutto driftsutgifter per elev innenfor funksjon 202 grunnskole.

Korrigerede brutto driftsutgifter viser altså driftsutgiftene til egen tjenesteproduksjon og figur 2.3 viser andel av kommunenes egen tjenesteproduksjon per tjenesteområde i forhold til totale utgifter. Som vi ser av figuren var det desidert størst andel som gikk til tjenesteområdet helse og omsorg, med 37 prosent. Grunnskole-andelen utgjorde 22 prosent, og tjenesteproduksjon til barnehageområdet utgjorde 9 prosent av de totale utgiftene til kommunenes egne produksjonsutgifter i 2023.

Figur 2.3 Andel korrigerte brutto driftsutgifter av totale utgifter, etter tjenesteområde. Prosent. 2023

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12362](#)

Dekningsgrad

I hvor stor grad blir tjenestene benyttet av målgruppen? For eksempel kan man måle hvor stor andel av barna i kommunen som går i barnehage. Eller hvor stor del av grunnskoleelever som får spesialundervisning. I KOSTRA er det også indikatorer som viser fordelingen mellom private og offentlige aktører innenfor barnehage- og grunnskoleområdet.

3. Barnehager

Flere kvinner i utdanning og arbeid skapte et behov for flere barnehageplasser, og med det såkalte barnehageforliket i 2003 var det bred politisk enighet om innføring av maksimalpris på foreldrebetalingen og en plikt til likeverdig behandling av private og kommunale barnehager (St.meld.nr. 24 (2002-2003)). [Et av de viktigste målene var full barnehagedekning noe som førte til en rask utbygging av barnehager og det ble en økning i antall private barnehager](#). Flere barnehager innebar også at flere barn fikk plass i barnehage.

Alle barn har rett til barnehageplass og retten gjelder for barn som fyller ett år senest innen utgangen av november det året det blir søkt om barnehageplass (Barnehageloven § 16) og det er kommunen som har ansvaret for å oppfylle retten til barnehageplass. Blant alle barn mellom 1 og 5 år hadde 93,8 prosent en plass i barnehage i 2023. [Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage var 51,1](#).

I 2023 var det totalt 5 314 barnehager i Norge. Hvis vi holder Svalbard utenfor, var det 5 312 barnehager med til sammen 266 842 barn i barnehage, se tabell 3.1. 51 prosent av barnehagene var private og 49 prosent var kommunale.

Tabell 3.1 Antall barn 0-6 år med plass i barnehage og antall barnehager¹, etter eierforhold. 2023

	Antall barnehager	Antall barn i barnehage
I alt	5 312	266 842
Kommunale barnehager	2 583	136 286
Fylkeskommunale/statlige barnehager	12	707
Private barnehager	2 717	129 849

¹ Eksklusive Svalbard.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabellene 12054 og 12056](#)

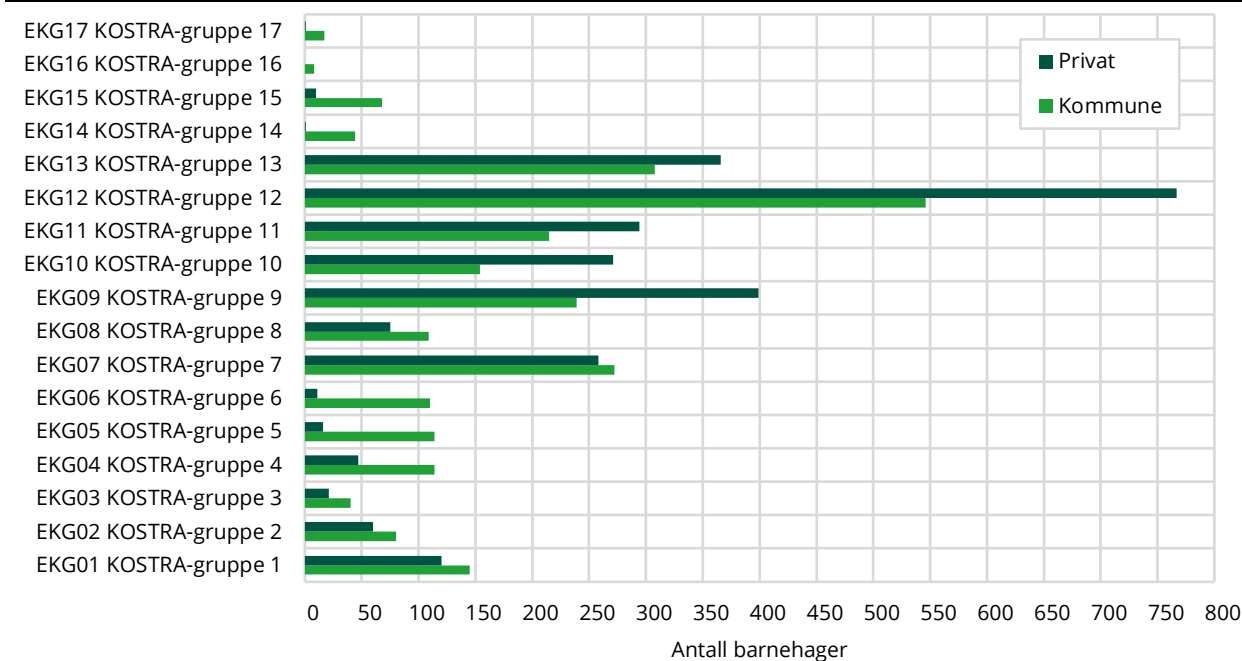
Som tabell 3.1 viser er det noen flere private barnehager enn kommunale barnehager og fordelingen mellom kommunal og privat barnehage vil variere fra kommune til kommune. Statistikktabell 12054 på ssb.no viser antall kommunale, private og statlige/fylkeskommunale barnehager per kommune.

Figur 3.1 viser fordelingen av antall kommunale og private barnehager innenfor hver av KOSTRA-gruppene. For eksempel var det ingen private barnehager og åtte kommunale barnehager i KOSTRA-gruppe 16, som er en gruppe med åtte små kommuner. Videre er det kun én privat barnehage og 44 kommunale i gruppe 14 (25 små kommuner) og i gruppe 17 (de åtte mest skatterike kommunene) var det også kun én privat barnehage og 17 kommunale barnehager.

Høyeste antall barnehager i 2023, både private og kommunale, finner vi i KOSTRA-gruppe 12, som består av de 11 største kommunene utenom Oslo. Det var til sammen 767 private og 546 kommunale barnehager i denne grupperingen.

Nest høyeste antall private barnehager finner vi i KOSTRA-gruppe 9 med 399 private, mens det var 239 kommunale barnehager. Videre var fordelingen i Oslo kommune (KOSTRA-gruppe 13) 366 private og 308 kommunale barnehager i 2023.

Figur 3.1 Antall barnehager, etter eierforhold og KOSTRA-grupper. 2023

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12054](#)

3.1. Hva koster en barnehageplass for brukerne?

Uavhengig av om barnehagen er privat eller offentlig er det kommunen som er lokal barnehagemyndighet og som har plikt til å tilby plass i barnehage til barn under opplæringspliktig alder som er bosatt i kommunen. Det følger av barnehageloven § 19 at kommunen skal behandle private barnehager som mottar tilskudd, likeverdig med kommunale barnehager.

Foreldre skal ikke betale mer enn maksprisen for en barnehageplass og maksprisen var 3 000 kroner per måned i 2023 og gjelder plass både i private og offentlige barnehager. Maksprisen blir fastsatt av Stortinget, men kommunen kan tilby foreldrene lavere pris. Barnehagene kan kreve betaling for kost i tillegg til maksprisen. Det er to nasjonale moderasjonsordninger for familier med lav inntekt; reduksjon i foreldrebetaling og gratis kjernetid. Det er kommunen som har ansvar for disse ordningene og som gjelder uavhengig av om barn har plass i kommunale eller ikke-kommunale barnehager (Utdanningsdirektoratet, 2024b).

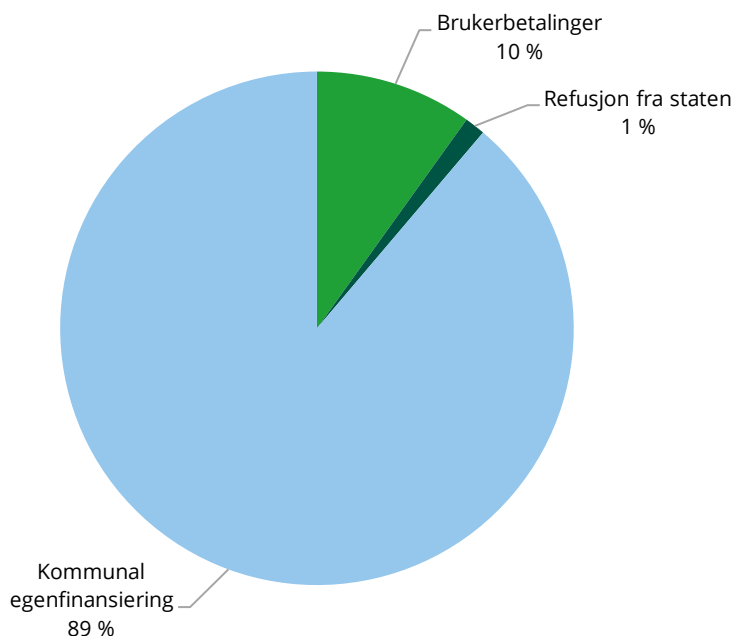
En gjennomsnittshusholdning i januar 2023 betalte 2 539 kroner per måned for en barnehageplass, 352 kroner i kostpenger og 2 kroner i tilleggsutgifter. I gjennomsnitt kostet det altså 2 894 kroner for en barnehageplass i januar 2023 og med 11 betalingsterminer tilsvarte dette en årlig kostnad på 31 832 kroner for en barnehageplass. For en gjennomsnittshusholdning i januar 2024 var det 0,4 prosent mindre kostnader til en barnehageplass sammenlignet med januar 2023 (Sandstå, 2024, s.14).

Barnetilsynsundersøkelsen 2023 viser hvor stor den økonomiske belastningen er for barnefamilier med barn i barnehage. Den gjennomsnittlige kostnaden for ett barn i barnehage per måned i 2023 var 2 611 kroner for hele landet, mens samlet barnehageutgifter for en husholdning var i snitt 3 555 kroner i måneden. De gjennomsnittlige barnehageutgiftene inkludert kostpenger per barn 1-5 år var lavest i kommuner med færre enn 20 000 innbyggere med 3 496 kroner (Evensen m.fl., 2023, s. 120).

3.2. Fordeling av finansiering for kommunale barnehageplasser

Barnehageplasser er i all hovedsak finansiert gjennom offentlige midler, med 89 prosent eller om lag 36 milliarder kroner og 10 prosent, 4 milliarder kroner, ble finansiert via brukerbetaling (foreldrebetaling) i 2023, se figur 3.2.

Figur 3.2 Fordeling av finansiering for kommunale plasser i barnehage. 2023

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12380](#)

Det var ingen store forskjeller mellom KOSTRA-gruppene og andelen brukerbetaling varierte mellom 7,5 prosent i KOSTRA-gruppe 16 og 11,3 prosent i KOSTRA-gruppe 7. Enkelte kommuner skiller seg imidlertid ut. Malvik i Trøndelag fylke hadde den høyeste andelen foreldrebetaling med 13,7 prosent, etterfulgt av Moskenes med 13,6 prosent. Malvik hadde 7 kommunale barnehager av totalt 14 barnehager i 2023, og de korrigerede brutto driftsutgiftene per barn i barnehage var 241 426 kroner. Moskenes hadde kun 1 barnehage som var kommunal, og der var driftsutgiftene 255 250 kroner per barn i barnehage. Til sammenligning hadde Haugesund kommune høyeste korrigerede brutto driftsutgifter per barn i kommunal barnehage i 2023 med 477 312 kroner.

Fire kommuner hadde ingen foreldrebetaling i 2023, det gjaldt Sokndal, Bø, Bømlo og Austevoll. Sistnevnte kommune er den eneste kommunen som fullfinansierte barnehagedriften sin med kommunale midler i 2023. [Mer om fordelingen per kommune i statistikkbank-tabell 12380 på ssb.no.](#)

3.3. Kommunenes utgifter til barnehage

Som nevnt innledningsvis er barnehage ett av tre prioriterte områder innenfor kommunenes tjenesteområder og består av tre funksjoner, 201 barnehage, 211 styrket tilbud til førskolebarn og 221 barnehagelokaler og skyss, se kapittel 1.4 for detaljert forklaring.

Brutto driftsutgifter til barnehage i 2023 var 56,8 milliarder kroner, mens det gikk 5,7 milliarder kroner til sammen til styrket tilbud til førskolebarn og 4,7 milliarder kroner til barnehagelokaler og skyss. Brutto driftsutgifter er summen av driftsutgiftene som kommunene bruker på både kommunale og private barnehager.

Samlet for alle tre funksjonene ble det brukt 67,2 milliarder kroner i brutto driftsutgifter til barnehagedrift totalt sett i 2023, se tabell 3.2. For å se på kommunenes egenproduserte tjenester til barnehagedrift bruker vi korrigerede brutto driftsutgifter og i 2023 gikk 40,3 milliarder kroner til å drifte de kommunale barnehagene.

Tabell 3.2 Utgifter til barnehage etter funksjon. Beløp i 1000 kroner. 2023

	201 Barnehage	211 Styrket tilbud til førskolebarn	221 Barnehage- lokaler og skyss	Sum barnehage, alle funksjoner
Brutto driftsutgifter	56 798 393	5 688 299	4 709 081	67 195 773
Netto driftsutgifter	51 132 670	5 331 817	4 622 009	61 086 496
Korrigerede brutto driftsutgifter	31 101 615	4 643 413	4 532 957	40 277 985
Lønnsutgifter fratrukket sykelønnsrefusjon	28 537 975	4 258 398	1 066 789	33 863 162

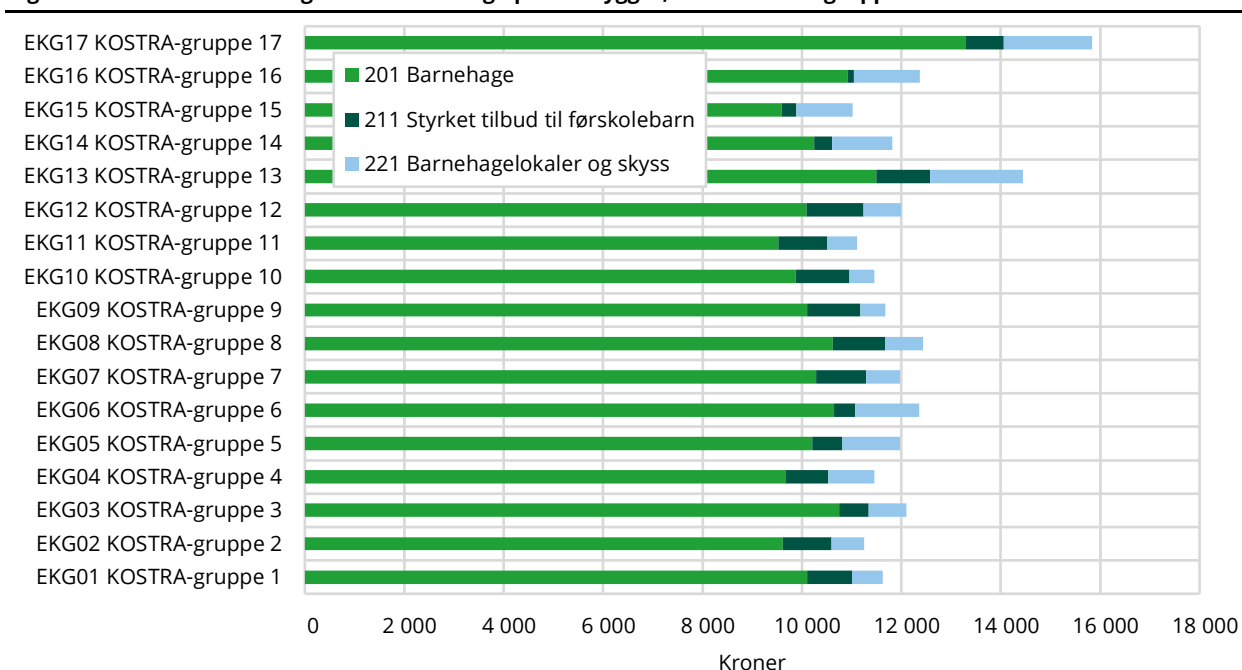
Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12362](#)

3.4. Rike kommuner bruker mest

Figur 3.3 viser brutto driftsutgifter til barnehage i 2023 per innbygger totalt i kommunen etter KOSTRA-grupper og fordelt på funksjon. Det er KOSTRA-gruppe 17 (de åtte kommunene med høyest skatteinntekt per innbygger) som brukte mest med nær 16 000 kroner per innbygger i 2023, etterfulgt av KOSTRA-gruppe 13 som er Oslo kommune, med drøye 14 000 kroner i snitt per innbygger. Det er også disse to KOSTRA-gruppene som brukte mest penger på barnehagelokaler og skyss (det lyseblå feltet) per innbygger, mens gruppe 9, 10 og 11 brukte minst på denne funksjonen. Mer om utgifter til kommunale barnehagelokaler senere i rapporten.

Samlet for alle tre funksjoner var det KOSTRA-gruppene 15, 11 og 2 som brukte minst på barnehage. Her minner vi leserne om at en oversikt over hvilke kommuner som hører til de ulike KOSTRA-gruppene finnes i vedlegg A.

Figur 3.3 Brutto driftsutgifter til barnehage per innbygger, etter KOSTRA-grupper. 2023

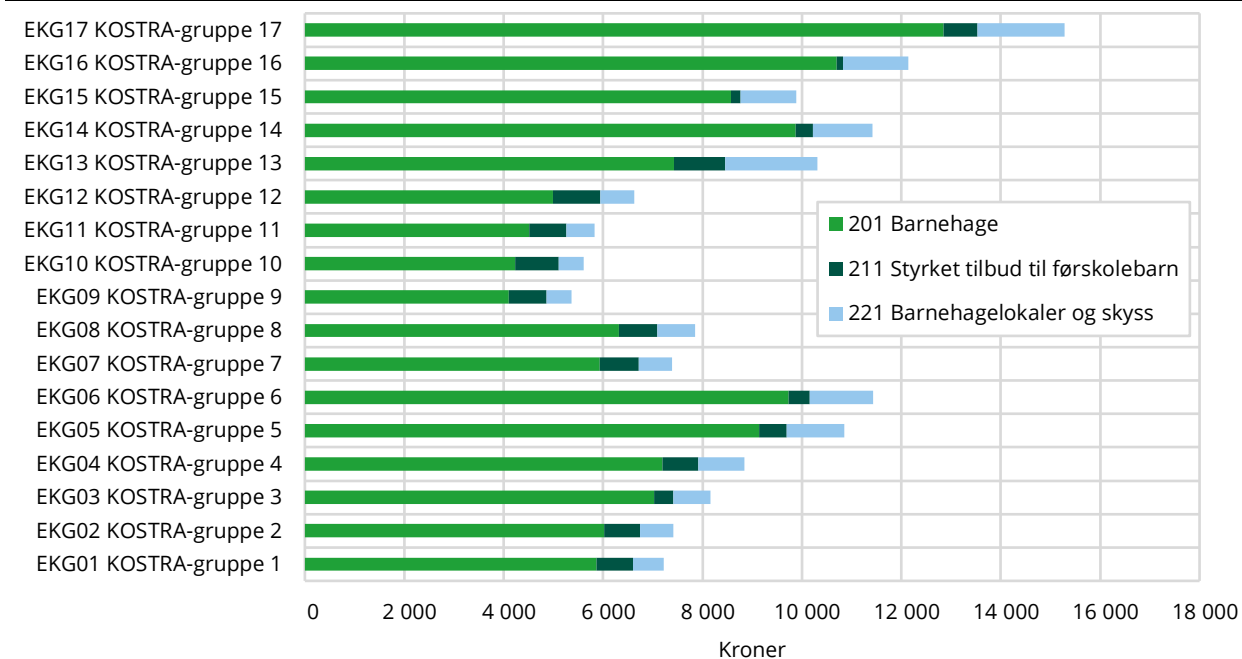
Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12362](#)

Derimot er det en litt annen fordeling når vi ser på de korrigerede brutto driftsutgiftene til barnehage per innbygger. Figur 3.4 viser gjennomsnittlig antall kroner per innbygger som går til egen tjeneste-produksjon. Med andre ord hvor mye en barnehageplass i en kommunal barnehage koster per innbygger i kommunen. Det er fortsatt slik at de rikeste kommunene brukte mest penger på en

barnehageplass, med til sammen over 15 000 kroner i snitt per innbygger og deretter kommer KOSTRA-gruppe 16 som brukte 12 000 kroner per innbygger.

KOSTRA-gruppene 9, 10 og 11 har de laveste korrigerede brutto driftsutgiftene totalt per innbygger og dette skyldes at det er en større andel private barnehager enn kommunale i disse kommunene (figur 3.1) og i gruppe 10 og 11 er det [flere barn per barnehage i de kommunale barnehagene enn i de private](#).

Figur 3.4 Korrigerede brutto driftsutgifter til barnehage per innbygger, etter KOSTRA-grupper. 2023

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12362](#)

Driftsutgifter per barn i kommunal barnehage var høyest i Oslo kommune

For å måle kommunenes driftsutgifter til målgruppen, det vil si hvor store barnehageutgiftene er per barn som har en plass i kommunal barnehage, ser vi nærmere på data hentet fra statistikkbanktabell 12379 på ssb.no. For ordens skyld gjøres leseren oppmerksom på at dette gjelder barn i alderen 0-6 år og som har plass i kommunale familie- og ordinære barnehager¹.

I 2023 var gjennomsnittlig kostnad for en kommunal barnehageplass 295 657 kroner på landsbasis, fordelt på 228 299 kroner til **Barnehage** (funksjon 201), 34 085 kroner til **Styrket tilbud** (funksjon 211) og 33 274 kroner på **Barnehagelokaler og skyss** (funksjon 221).

Figur 3.5 viser samme fordeling i hver av KOSTRA-gruppene og det er KOSTRA-gruppe 13, Oslo kommune, som brukte mest på kommunale barnehageplasser med totalt 363 963 kroner i snitt per barn i kommunal barnehage. Denne høye snittkostnaden skyldes i all hovedsak utgiftene som går til funksjon 221 barnehagelokaler og skyss med hele 65 194 kroner per barn i kommunal barnehage. Dette er over 26 000 kroner mer enn den kommunegrupperingen som brukte nest mest.

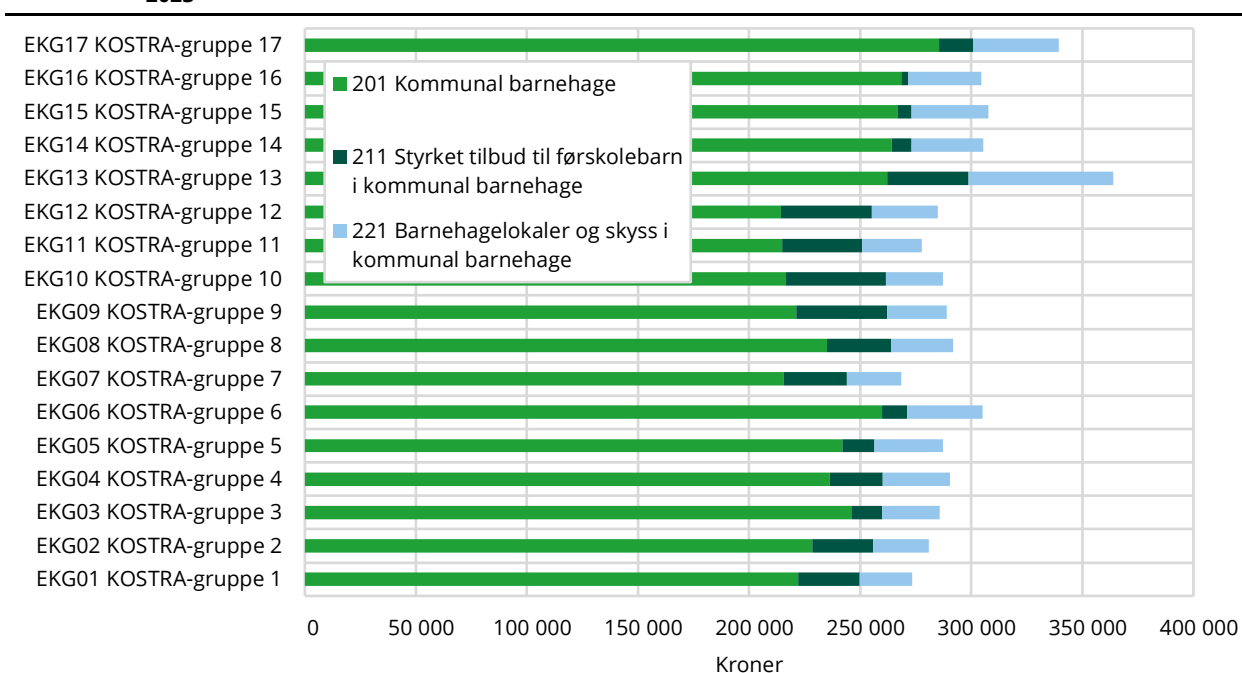
Etter Oslo er det KOSTRA-gruppe 17, de åtte mest skatterike kommunene i Norge, som brukte mest penger på en kommunal barnehageplass i 2023, med 339 478 kroner i snitt per barn i målgruppen

¹ Beregningen foretas på følgende måte: Korrigerede brutto driftsutgifter til barnehager samlet (f201, f211, f221) per barn i kommunal barnehage = (Korrigerede brutto driftsutgifter til funksjon 201+211+221) / (antall barn med barnehageplass i kommunale barnehager) *1000. Teller = Korrigerede brutto driftsutgifter kontoklasse 1 og 3, funksjonene 201, 211 og 221, artene [(010..285) + 429 +590 - (690,710,729)]. Nevner = Antall barn i kommunale familie- og ordinære barnehager. Nevner er vektet til å samsvare med regnskapsåret i forholdet 7/12 for tallet i 2022 og 5/12 for tallet i 2023.

og det var disse kommunene som brukte mest penger på funksjon 201 og nest mest på funksjon 221.

I den andre enden, altså de som hadde de laveste driftsutgiftene til kommunale barnehageplasser, var det KOSTRA-gruppene 7 og 1 som brukte minst per barn i 2023, med henholdsvis 268 372 og 273 256 kroner i snitt. Dersom vi kun ser på funksjon 201, kostnader til ordinære driftsutgifter, aktivitet i barnehagen basert på grunnbemanning, inventar, utstyr og administrasjon, var det KOSTRA-gruppene 11 og 12 som hadde de laveste snittkostnadene per barn i kommunal barnehage. Det skiller altså over 71 000 kroner mellom de kommunene som brukte mest og de som brukte minst på egen barnehagedrift i 2023.

Figur 3.5 Korrigerede brutto driftsutgifter til barnehage per barn i kommunal barnehage¹, etter KOSTRA-grupper. 2023

¹ Antallet er justert til å samsvare med regnskapsåret med forholdet 7/12 for tallet i 2022 og 5/12 for tallet i 2023.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12379](#)

En nærmere titt på de rikeste kommunene

Som tidligere nevnt består KOSTRA-gruppe 17 av de åtte kommunene med høyest skatteinntekt per innbygger og i all hovedsak er det kommuner med høye inntekter fra vannkraft og petroleumsanlegg. Ifølge tabell 3.3 brukte Suldal kommune, som er en stor kraftkommune, mest i totale korrigerede brutto driftsutgifter i 2023 med 63 millioner kroner. Suldal har seks barnehager og samtlige er kommunale. Kommunen oppgir på sine nettsider at fra 1. august 2024 tilbyr kommunen halv pris av makspris/statlig pris for en barnehageplass, mens satsen for foreldrebetalingen for barnehageplass i 2025 er satt til 0 kroner (Suldal kommune, u.å.).

I denne kommunegruppen brukte Modalen kommune mest per innbygger til barnehagedrift. Korrigerede brutto driftsutgifter per innbygger i snitt var 22 286 kroner i 2023. Modalen har én barnehage og den er kommunal eid. Aurland brukte minst per innbygger med gjennomsnittlig 11 663 kroner i korrigerede brutte driftsutgifter på barnehage.

Imidlertid var det i Bykle kommune der korrigerede brutto driftsutgifter til barnehage per barn i kommunal barnehage var høyest i 2023, med 454 056 kroner. Nest høyeste beløp var i Eidfjord kommune med 375 472 kroner i snitt per barn. Laveste driftsutgifter til kommunal barnehageplass fant vi i Aurland kommune med 287 575 kroner per barn.

Tabell 3.3 Korrigerede brutto driftsutgifter til barnehage i KOSTRA-gruppe 17, totalt, per innbygger og per barn i kommunal barnehage. 2023

	Totalt korrigerede brutto driftsutgifter (1000 kr)	Korrigerede brutto driftsutgifter per innbygger	Korrigerede brutto driftsutgifter per barn i kommunal barnehage	Andel kommunale barnehager
4222 Bykle	16 346	16 168	454 056	100
4228 Sirdal	28 312	15 116	367 688	100
1134 Suldal	63 412	16 305	337 298	100
4619 Eidfjord	19 900	20 558	375 472	100
4629 Modalen	8 558	22 286	356 583	100
4641 Aurland	20 993	11 663	287 575	67
1547 Aukra	52 331	14 228	315 247	100
5033 Tydal	9 790	12 665	315 806	100

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Statistikkbanktabellene [12054](#), [12362](#) og [12379](#)

Hva med de kommunene som brukte minst på barnehage?

KOSTRA-gruppe 9 består av 27 kommuner med en folke mengde mellom 20 000 og 30 000 innbyggere, lave bundne kostnader og lave eller middels frie disponible inntekter.

For driftsutgifter til egen tjenesteproduksjon, korrigerede brutto driftsutgifter, hva det koster å drifte kommunale barnehageplasser, viser tabell 3.4 at Nes kommune hadde lavest med 55,6 millioner kroner, fulgt av Lier kommune som hadde 60,1 millioner kroner i 2023 til drift av sine kommunale barnehager. Nes hadde 4 kommunale og 16 private barnehager, mens Lier hadde 3 kommunale og 23 private barnehager.

Høyeste korrigerede driftsutgifter i denne kommunegruppen hadde Sunnfjord kommune med 239,5 millioner kroner og 19 kommunale barnehager i 2023.

Tabellen viser også at de samme kommunene har laveste og høyeste korrigerede brutto driftsutgifter per innbygger. Lier kommune hadde laveste beløp med 2 111 kroner i 2023 og Sunnfjord hadde høyeste med 10 666 kroner per innbygger til kommunal barnehagedrift.

Når det gjelder beregningen av driftsutgifter per barn i kommunal barnehage, viser tabell 3.4 at det var Lier kommune som hadde de aller høyeste korrigerede brutto driftsutgiftene per barn i kommunal barnehage med 373 236 kroner i 2023. Mens den laveste utgiften i denne KOSTRA-gruppa fant vi i Elverum kommune med 258 423 kroner per barn. Elverum hadde 6 kommunale og 7 private barnehager i 2023.

Tabell 3.4 Korrigerede brutto driftsutgifter til barnehage i KOSTRA-gruppe 9, totalt, per innbygger og per barn i kommunal barnehage. 2023

	Totale korrigerede brutto driftsutgifter (1000 kr)	Korrigerede brutto driftsutgifter per innbygger	Korrigerede brutto driftsutgifter per barn i kommunal barnehage	Andel kommunale barnehager
3049 Lier	60 091	2 111	373 236	12
4631 Alver	143 757	4 794	330 476	30
1124 Sola	206 088	7 185	329 214	45
4202 Grimstad	70 929	2 841	326 862	14
3031 Nittedal	91 346	3 529	320 512	19
5037 Levanger	122 611	5 960	318 470	36
3006 Kongsberg	109 950	3 811	314 143	26
4624 Bjørnafjorden	101 364	3 887	309 982	35
4627 Askøy	156 814	5 202	300 987	32
3405 Lillehammer	165 350	5 748	293 694	43
4647 Sunnfjord	239 459	10 666	292 023	70
5006 Steinkjer	140 078	5 829	288 226	30
3034 Nes	55 591	2 256	286 552	20
3811 Færder	167 819	6 102	285 406	47
1505 Kristiansund	131 523	5 389	282 238	36
5035 Stjørdal	144 784	5 858	281 134	42
3801 Horten	183 067	6 552	280 348	47
1806 Narvik	122 550	5 679	279 795	46
4205 Lindesnes	108 526	4 581	278 272	33
3802 Holmestrand	149 841	5 576	275 443	35
3035 Eidsvoll	148 941	5 335	274 799	32
3413 Stange	135 589	6 276	272 267	53
5402 Harstad	185 049	7 385	270 539	57
3021 Ås	157 442	7 155	267 759	36
1833 Rana	131 192	5 047	265 571	41
5403 Alta	127 802	5 887	260 289	46
3420 Elverum	123 526	5 676	258 423	46

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Statistikkbanktabellene [12054](#), [12362](#) og [12379](#)

3.5. Store forskjeller mellom sentrale og mindre sentrale kommuner i driftsutgifter per innbygger på barnehage

Som nevnt tidligere i rapporten kan Norges kommuner grupperes etter sentralitet og indeksen har seks nivåer basert på nærhet til arbeidsplasser og servicefunksjoner. Tabell 3.5 viser gjennomsnittlig brutto driftsutgifter per innbygger, gjennomsnittlig netto driftsutgifter per innbygger og gjennomsnittlig korrigerede brutto driftsutgifter til barnehager etter sentralitet. Hvilke kommuner som tilhører de ulike sentralitetsgruppene, er vist i Vedlegg B.

I 2023 var gjennomsnittlige brutto driftsutgifter per innbygger høyest i de mest sentrale kommunene, med 13 158 kroner. Det er Oslo kommune, med 14 447 kroner, som har høyest i denne grupperingen og Lillestrøm kommune har lavest med 11 510 kroner per innbygger. De resterende sentralitetsgruppene ligger under 12 000 kroner per innbygger i snitt, men tabell 3.5 viser at nest høyeste brutto driftsutgifter per innbygger, 11 906 kroner, var i sentralitetsgruppe 6, de mest rurale kommunene. I denne kommunegruppen hadde Modalen kommune de høyeste gjennomsnittlige brutto driftsutgifter per innbygger med 22 302 kroner. Dette var også det høyeste beløpet i kommune-Norge i 2023.

En nærmere titt på gjennomsnittlige korrigerede brutto driftsutgifter per innbygger, altså hvor mye det koster å drifte kommunale barnehageplasser, viser at det var høyest beløp i rurale kommuner (sentralitetsindeks 6), med 10 977 kroner i snitt. Det er om lag dobbelt så mye som gjennomsnittlig brutto korrigerede driftsutgifter per innbygger i kommuner med sentralitet 2, nest mest sentrale

kommuner. Som tabell 3.5 også viser var det en mye større andel kommunale barnehager i de minst sentrale kommunene enn i de andre gruppene.

Tabell 3.5 Driftsutgifter til barnehage per innbygger og andel barnehager etter eierforhold, etter sentralitet. 2023

Sentralitets- indeks	Gjennomsnittlig brutto driftsutgifter per innbygger	Gjennomsnittlig korrigerede brutto driftsutgifter per innbygger	Andel kommunale barnehager	Andel private barnehager
1	13 158	8 688	46	54
2	11 519	5 905	41	59
3	11 526	6 158	39	61
4	11 813	7 515	50	50
5	11 707	9 114	67	33
6	11 906	10 977	88	12

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Statistikkbanktabellene [12362](#) og [12054](#)

Gjennomsnittlige driftsutgifter per innbygger per funksjon

Driftsutgiftene som går til barnehage-sektoren føres i kommuneregnskapet på funksjon 201 Barnehage, 211 Styrket tilbud til førskolebarn og 221 Barnehagelokaler og skyss. Hvilken funksjon eller område innenfor barnehagedriften er det som gjør krav på store ressurser? Tabell 3.6 viser gjennomsnittlig brutto driftsutgifter per innbygger til hver av funksjonene. Det er barnehager som ligger i de mest sentrale kommunene som hadde høyeste kostnader både til ordinær barnehagedrift (funksjon 201) og til funksjon 211 som omfatter tilbud til funksjonshemmede, spesialtilbud og tilrettelegging i barnehage, samt tiltak til barn som ikke har plass i barnehage. I de minst sentrale kommunene var gjennomsnittlige brutto driftsutgifter til funksjon 211 kun 341 kroner per innbygger i 2023.

Når det gjelder driftsutgifter innenfor funksjon 221 barnehagelokaler og skyss viser tabell 3.6 at det var høyeste brutto driftsutgifter per innbygger i snitt, 1 223 kroner, i de minst sentrale kommunene. Det er en hundrelapp over de mest sentrale kommunene (sentralitetsindeks 1).

Ved å se på gjennomsnittlige korrigerede brutto driftsutgifter per innbygger, finner vi noe av det samme mønsteret. Det var høyest beløp i funksjon 221 i kommunene som er i gruppe 6, med 1 209 kroner og nest høyest i de mest sentrale kommunene. Innenfor funksjon 211 var det høyest gjennomsnittlige korrigerede driftsutgifter per innbygger i de seks mest sentrale kommunene, med 884 kroner.

I motsetning til gjennomsnittlige brutto driftsutgifter per innbygger i funksjon 201, der de mest sentrale kommunene hadde høyeste beløp, så var det de minst sentrale kommunene som hadde høyeste gjennomsnittlige korrigerede brutto driftsutgifter i 2023 med 9 477 kroner. Det er nær 2 800 kroner mer per innbygger i snitt enn i kommuner i gruppe 1 og nesten 5 000 kroner mer enn i gruppe 2, som er de nest mest sentrale kommunene. Korrigerede brutto driftsutgifter er de utgiftene som går til egenproduksjon, altså til det kommunale barnehagetilbudet.

Tabell 3.6 Driftsutgifter til barnehage per innbygger per funksjon, samt andel barnehager etter eierforhold, etter sentralitet. 2023

Sentralitets- indeks	Gjennomsnittlige brutto driftsutgifter per innbygger			Gjennomsnittlige korrigerede brutto driftsutgifter per innbygger			Barnehager	
	Funksjon 201	Funksjon 211	Funksjon 221	Funksjon 201	Funksjon 211	Funksjon 221	Andel kommunale	Andel private
1	11 008	1 046	1 104	6 704	884	1 099	46	54
2	9 897	1 039	583	4 515	830	559	41	59
3	9 945	1 000	581	4 817	780	562	39	61
4	10 099	983	731	6 000	792	724	50	50
5	9 994	800	913	7 568	639	907	67	33
6	10 343	341	1 223	9 477	290	1 209	88	12

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Statistikkbanktabellene [12362](#) og [12054](#)

3.6. Nær halvparten av totale driftsutgifter til kommunale barnehager i sentrale kommuner

Det var totalt [5 314 barnehager i Norge i 2023](#) og av disse var [2 583 barnehager kommunalt eid med til sammen 136 241 barn](#)². Tabell 3.7 viser antall kommunale barnehager og antall barn med plass i kommunale barnehager fordelt på sentralitet. Vi benytter korrigerede brutto driftsutgifter da dette omfatter kommunenes egen tjenesteproduksjon, med andre ord driftsutgifter til kommunale barnehager. I denne tabellen er antall barn vektet, det vil si at antall barn er justert til å samsvare med regnskapsåret.

Korrigerede brutto driftsutgifter per barn i kommunal barnehage var 295 657 kroner for hele landet i 2023. Til sammenligning var tilsvarende gjennomsnittskostnader i det mest sentrale området i Norge 333 509 kroner for et barn i kommunal barnehage, se tabell 3.7. Dette var høyeste gjennomsnittlige driftsutgifter per barn, mens lavest var driftsutgiftene i kommuner med sentralitetsindeks 3 med et snitt på 278 671 kroner per barn i kommunal barnehage. Vi gjør oppmerksom på at dette er beregning basert på totalt antall barn, vektet, i kommunal barnehage og ikke hensyntatt barnets alder.

Tabell 3.7 Korrigerede brutto driftsutgifter til kommunale barnehager, etter sentralitet. 2023

Sentralitetsindeks	Korrigerede brutto driftsutgifter per barn i kommunal barnehage, samlet	Sum korrigeret brutto driftsutgifter til barnehage i 1000 kroner	Antall barn i kommunale barnehager, vektet ¹	Antall kommunale barnehager	Andel kommunale barnehager
1	333 509	10 273 737	30 805	460	46
2	286 169	9 074 410	31 710	512	41
3	278 671	7 898 927	28 345	495	39
4	282 539	6 268 683	22 187	437	50
5	286 111	4 242 747	14 829	379	67
6	301 193	2 519 481	8 365	300	88

¹ Antall barn er justert til å samsvare med regnskapsåret med forholdet 7/12 for tallet i 2022 og 5/12 for tallet i 2023.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Statistikkbanktabellene [12379](#) og [13501](#)

Dyrest med ordinær drift av en kommunal barnehageplass i de minst og mest sentrale kommunene

En kommunal barnehageplass i 2023 kostet 228 299 kroner i snitt per barn for funksjon 201 som omfatter den ordinære barnehagedriften. For funksjon 211, utgifter til styrket tilbud var snittet 34 085 kroner per barn, mens gjennomsnittlige brutto driftsutgifter til funksjon 221, lokaler og skyss var 33 274 kroner per barn i 2023.

² Inkludert Svalbard.

Tabell 3.8 viser at de minst sentrale kommuner, gruppe 6, hadde høyeste korrigerte driftsutgifter per barn i kommunal barnehage i 2023, med et gjennomsnittlig beløp på 258 969 kroner. Derimot ligger denne gruppen lavest når det gjelder driftsutgifter til funksjon 211, styrket tilbud til førskolebarn.

Som omtalt tidligere er de høyeste driftsutgiftene til barnehagelokaler og skyss i de kommunene som ligger i gruppe 1, med en gjennomsnittlig kostnad per barnehagebarn på 54 049 kroner. Til sammenligning lå kommuner i gruppe 3 på under halvparten av dette, med gjennomsnittlig brutto driftsutgifter på 25 355 kroner per barn i kommunal barnehage i 2023.

Tabell 3.8 Korrigerte brutto driftsutgifter per barn i kommunale barnehager, etter funksjon og sentralitet. 2023

Sentralitets- indeks	Korrigerte brutto driftsutgifter per barn i kommunal barnehage, samlet	F201 per barn i kommunal barnehage	F211 per barn i kommunal barnehage	F221 per barn i kommunal barnehage	Antall barn i kommunale barnehager, vektet ¹	Antall kommunale barnehager	Andel kommunale barnehager
1	333 509	244 729	34 731	54 049	30 805	460	46
2	286 168	217 003	41 121	28 044	31 710	512	41
3	278 670	214 612	38 703	25 355	28 345	495	39
4	282 539	222 475	33 478	26 586	22 187	437	50
5	286 111	235 759	23 461	26 891	14 829	379	67
6	301 193	258 969	9 784	32 440	8 365	300	88

¹ Antallet er justert til å samsvare med regnskapsåret med forholdet 7/12 for tallet i 2022 og 5/12 for tallet i 2023.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Statistikkbanktabellene [12367](#) og [13501](#)

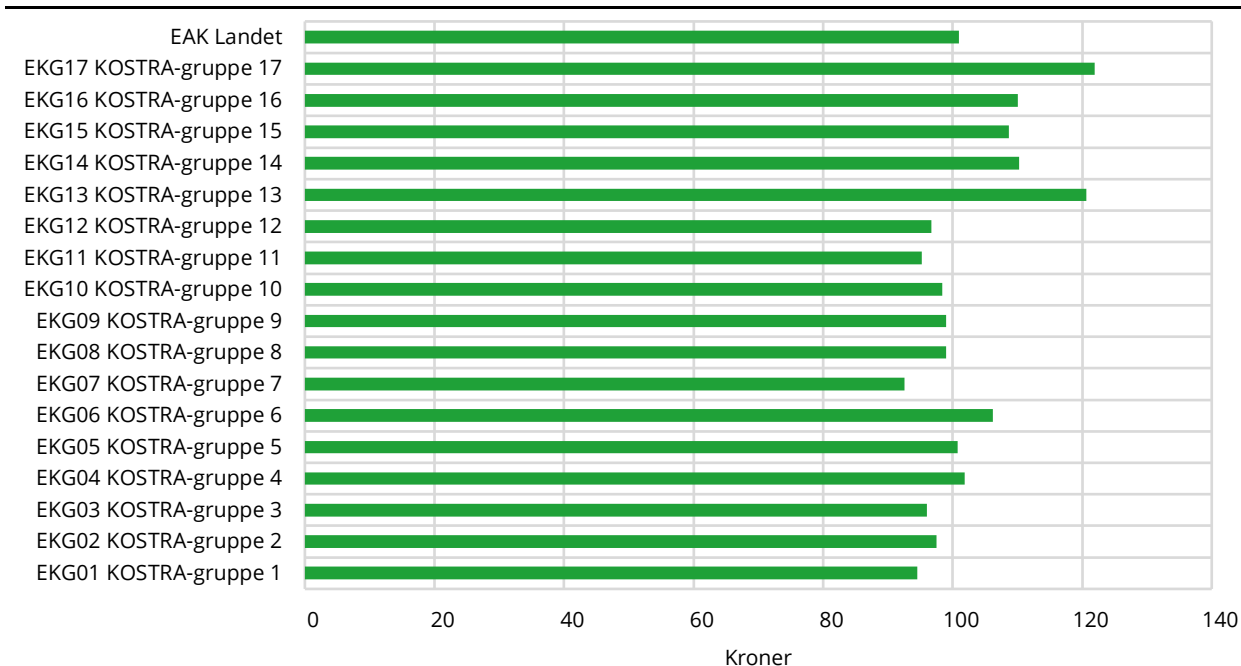
Hvor mye koster det å drifte en oppholdstime i en kommunal barnehage?

På rapporteringsskjemaet til barnehagene oppgis antall barn per alder og per ukentlig oppholdstid. Alder vektet fordi barn under 3 år krever mer ressurser enn barn over 3 år og oppholdstimer vektet³ for å få et mest mulig presist tall for kostnad per oppholdstime. Dette gjøres for å kunne foreta sammenligninger mellom kommuner og mellom offentlige og private barnehager.

Figur 3.6 viser hvor store driftsutgiftene var per oppholdstime i kommunale barnehager i 2023. Gjennomsnittlig beløp for hele landet var 101 kroner, mens høyeste beløp per oppholdstime var i KOSTRA-gruppe 17 med 121,90 kroner. Innenfor denne KOSTRA-gruppen, som omfatter de åtte mest skatterike kommunene, var det Bykle kommune som hadde de høyeste korrigerte brutto driftsutgiftene per korrigert oppholdstime med 159,10 kroner. Den laveste utgiften i 2023 i denne KOSTRA-gruppen fant vi i Aurland kommune med 97,40 kroner.

Laveste beløp i 2023 var i KOSTRA-gruppe 7 med 92,60 kroner per korrigert oppholdstime i kommunal barnehage. I denne gruppen med 38 kommuner som har et innbyggertall mellom 10 000 og 20 000, lave bundne kostnader og lave frie disponible inntekter, var det Lillesand kommune som hadde høyeste driftsutgifter med 114,20 kroner. Laveste utgift per korrigert oppholdstime i 2023 i KOSTRA-gruppe 7 var i Enebakk kommune.

³ Antall barn 0-2 år vektet med 2, antall 3-6 åringer vektet med 1 da bemanningsnormen krever at barnehagene skal ha minst en ansatt per tre barn under tre år og en ansatt per seks barn over tre år. Oppholdstid 0- 8 timer vektet med 6, timer, 9- 16 timer vektet med 13 timer, 17- 24 timer vektet med 21 timer, 25- 32 timer vektet med 29 timer, 33- 40 timer vektet med 37 timer og 41 timer eller mer vektet med 45 timer. Dette ganges så med 48 uker.

Figur 3.6 Korrigerede brutto driftsutgifter til barnehage per korrigerede oppholdstime¹ i kommunale barnehager, etter KOSTRA-grupper. 2023

¹ Korrigerede oppholdstimer i kommunale barnehager. Antall barn 0-2 år vektet med 2 og 3-6 åringer vektet med 1. Oppholdstid 0-8 timer vektet med 6, 9-16 timer vektet med 13, 17-24 timer vektet med 21, 25-32 timer vektet med 29, 33-40 timer vektet med 37 og 41 timer eller mer vektet med 45. Nevner er vektet til å samsvare med regnskapsåret i forholdet 7/12 for tallet i 2022 og 5/12 for tallet i 2023.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 13502](#)

3.7. Utgifter til drift og vedlikehold av kommunale barnehagelokaler

Drift og vedlikehold av kommunale barnehagelokaler, innkjøp av materiell og utstyr til drift og vedlikehold, samt avskrivninger av egne bygg og påkostninger av kommunale barnehagelokaler føres på funksjon 221 og i dette kapitlet ser vi nærmere på hvor store driftsutgiftene var i 2023 til dette formålet. Tabell 3.2 viser at samlede brutto driftsutgifter ført på denne funksjonen var 4,7 milliarder kroner i 2023, mens totale korrigerede brutto driftsutgifter var på 4,5 milliarder kroner.

For å se nærmere på utgiftene til eiendomsforvaltning, [drift og vedlikehold til de barnehagelokalene som kommunen selv eier, benyttes statistikkbanktabell 12905](#). Utgifter per kvadratmeter bygg er korrigerede brutto driftsutgifter for kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter og er et tall for enhetskostnadene som blir brukt av kommunen på eiendomsforvaltningen. I 2023 var total utgift til drift av egne barnehagelokaler på 4,3 milliarder kroner, som tilsvarer en gjennomsnittlig utgift per kvadratmeter bygg på 2 249 kroner.

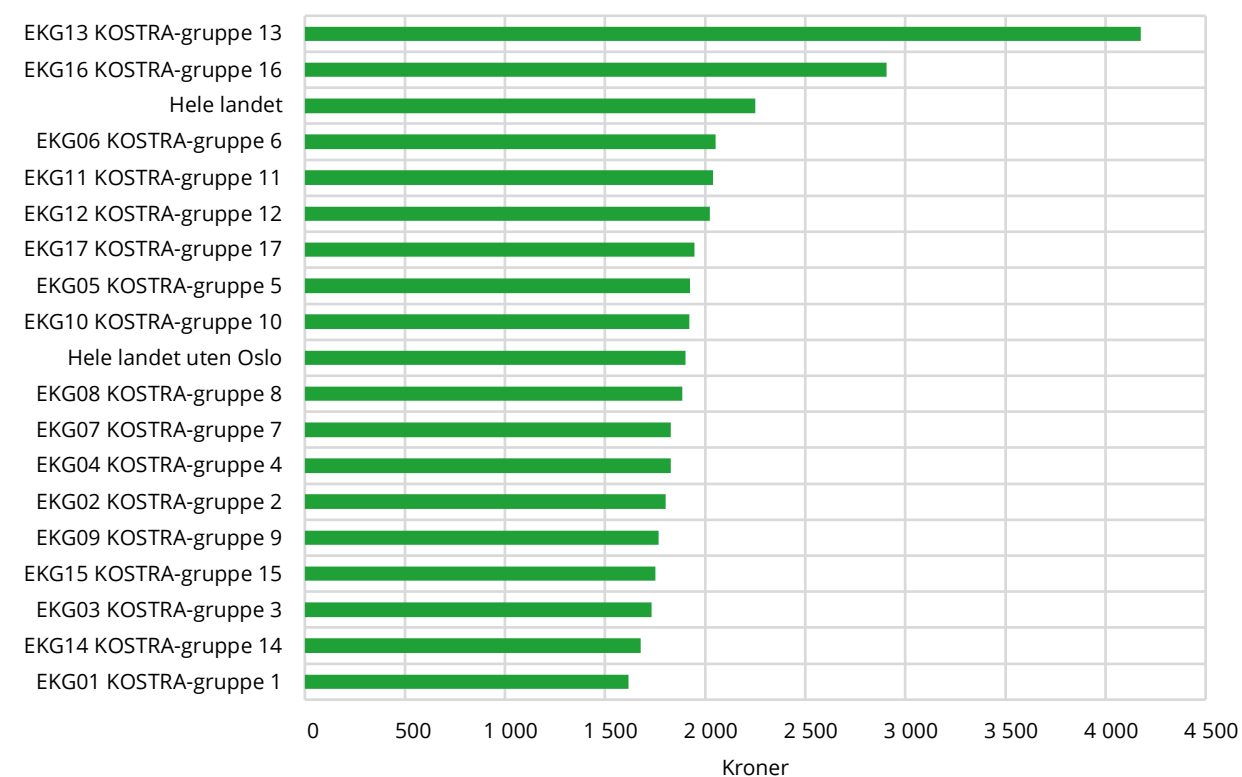
Oslo brukte mest på drift og vedlikehold av kommunale barnehagelokaler

Som tidligere omtalt i dette kapitlet, og ikke overraskende, var det Oslo (KOSTRA-gruppe 13) som hadde den desidert største utgiften til drift av kommunale barnehagelokaler per kvadratmeter i 2023, se figur 3.7. Den gjennomsnittlige utgiften per kvadratmeter bygg i Oslo kommune var 4 177 kroner, og det er nesten 1 300 kroner mer enn i KOSTRA-gruppe 16 som hadde den nest høyeste utgiften per kvadratmeter. Leseren gjøres oppmerksom på at KOSTRA-gruppe 16 består av 8 kommuner med veldig lav folke mengde.

De laveste driftsutgiftene til kommunale barnehagebygg var i KOSTRA-gruppe 1 med gjennomsnittlig 1 617 kroner per kvadratmeter. Dette er en KOSTRA-gruppe som består av hele 39 kommuner med en folke mengde mellom 2 000 og 10 000 innbyggere, og med lave bundne kostnader og lave frie disponible inntekter. Figur 3.7 viser også gjennomsnittlige utgifter per kvadratmeter for hele landet, både inkludert Oslo og uten beløp fra Oslo. Snittet per kvadratmeter

for hele landet, unntatt Oslo kommune, er 1 901 kroner og er dermed 348 kroner lavere enn landsgjennomsnittet inkludert Oslo.

Figur 3.7 Gjennomsnittlige utgifter per kvadratmeter bygg til forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale barnehagebygg/lokaler, etter KOSTRA-grupper. Kroner. 2023

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12905](#)

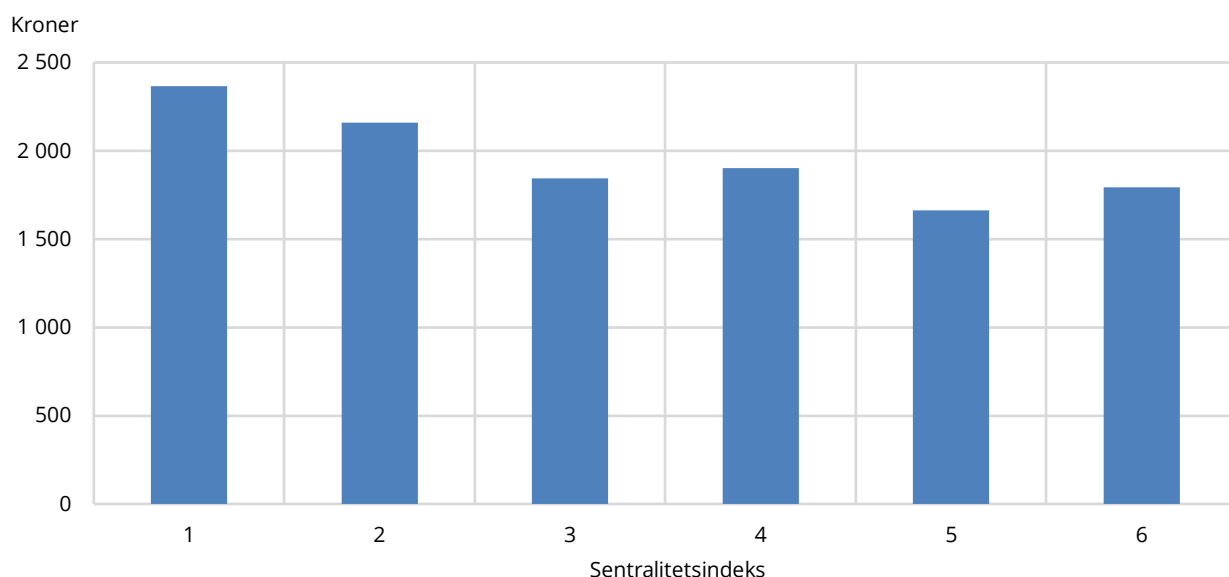
Hvilke kommuner har størst utgifter til drift og vedlikehold av kommunale barnehagelokaler?

De 25 kommunene som tilhører de mest sentrale kommunene i Norge hva avstand til arbeidsplass og servicetjenester angår (sentralitetsindeks 1 og 2), hadde en gjennomsnittlig kostnad på godt over 2 000 kroner per kvadratmeter barnehagebygg (figur 3.8). Blant disse kommunene var det Gjerdrum kommune som hadde de høyeste utgiftene og Rælingen kommune hadde de laveste utgiftene til forvaltning, drift og vedlikehold per kvadratmeter kommunaleide barnehagelokaler.

Figur 3.8 viser også at de såkalt mellomsentrale kommunene hadde en lavere gjennomsnittlig utgift, mens de nest-minst sentrale kommunene (indeks 5) hadde den laveste snittkostnaden i 2023 med 1 662 kroner per kvadratmeter bygg. Videre hadde de minst sentrale kommunene en gjennomsnittlig utgift til drift og vedlikehold på 1 793 kroner per kvadratmeter kommunale barnehagelokaler.

En oversikt over hvilke kommuner som tilhører hver gruppe av sentralitet, finnes i Vedlegg B.

Figur 3.8 Gjennomsnittlige utgifter per kvadratmeter bygg til forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale barnehagebygg/lokaler, etter sentralitet. Kroner. 2023

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Se tallgrunnlag i Tabell C1 (Vedlegg C: Tallgrunnlag)

Kommunene i KOSTRA-gruppe 16 hadde den nest høyeste kvadratmeterkostnaden med 2 905 kroner i snitt. En nærmere titt på kommunene i denne gruppen viser at alle de åtte kommunene ligger med sentralitetsindeks 6, og er altså blant de minst sentrale kommunene i Norge. Det er også i denne gruppen det var størst andel av kommunale barnehager, se tabell 3.9.

I 2023 hadde Frøya kommune de desidert høyeste utgiftene blant de minst sentrale kommunene, med 7 495 kroner i gjennomsnitt per kvadratmeter bygg, fulgt av Engerdal og Sande med henholdsvis 4 980 og 4 626 kroner per kvadratmeter i driftsutgifter til kommunale barnehagebygg. Frøya kommune hadde faktisk de høyeste utgiftene blant alle Norges kommuner i 2023. Til sammenligning hadde Oslo kommune de 7. høyeste driftsutgiftene til kommunale barnehagebygg per kvadratmeter i 2023, med 4 177 kroner per kvadratmeter.

Tabell 3.9 Antall og andel barnehager¹, etter eierforhold og sentralitet. 2023

Sentralitet	Antall kommunale barnehager	Antall private barnehager	Antall	Sum barnehager	Andel kommunaleid	Andel privateid
			fylkeskomm./statlige barnehager			
1	460	539	6	1 005	46	54
2	512	733	4	1 249	41	59
3	495	782	2	1 279	39	61
4	437	432	0	869	50	50
5	379	190	0	569	67	33
6	300	41	0	341	88	12
Sum	2 583	2 717	12	5 312	49	51

¹ Eksklusive Svalbard.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12054](#)

3.8. Lønnsutgifter utgjør det meste av driftsutgiftene til kommunale barnehager

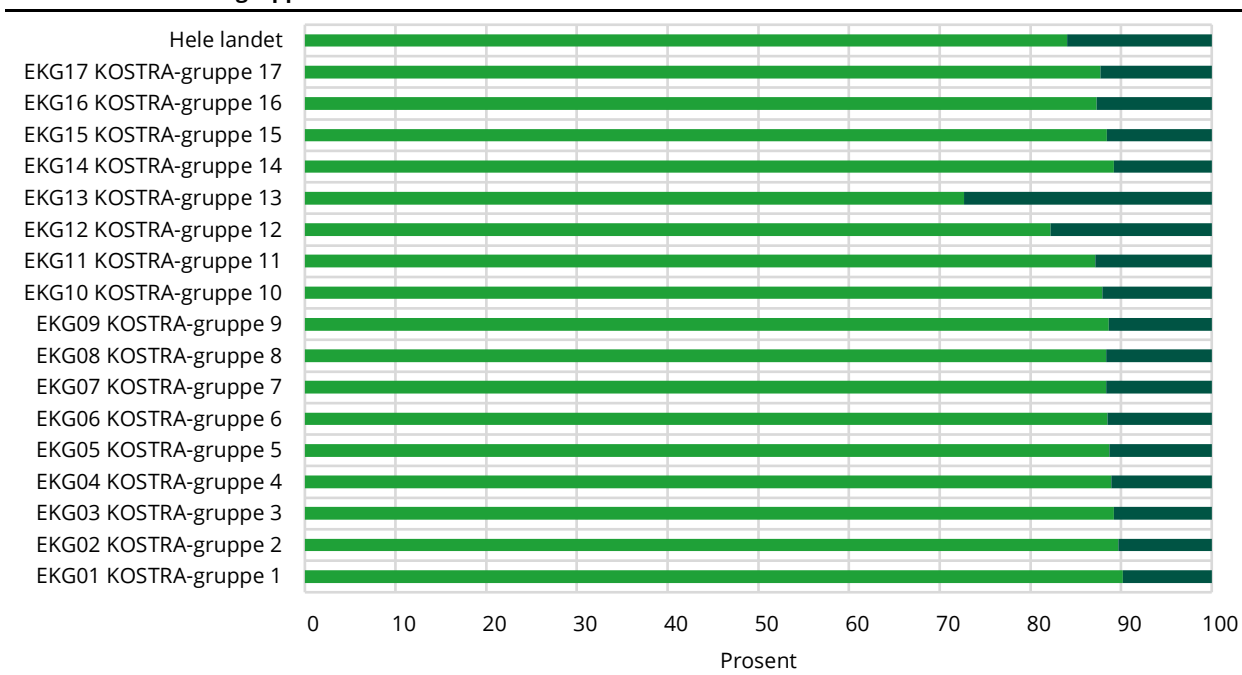
Bemanningsnormen krever at barnehagene skal ha minst en ansatt per tre barn under tre år og en ansatt per seks barn over tre år. I 2023 oppfylte 99 prosent av alle barnehagene bemanningsnormen, 45 barnehager oppfylte ikke normen og 21 barnehager hadde dispensasjon. Det er også norm for pedagogisk bemanning og i 2023 oppfylte 65 prosent av barnehagene denne normen (Utdanningsdirektoratet, 2024a).

Med lovfestet krav om tilstrekkelig bemanning i barnehagene er det stort sett gitt hvor mange ansatte som jobber i barnehage basert på antall barn som har plass i barnehagen (Barnehageloven, 2005, §§ 25 og 26). [I 2023 jobbet totalt 95 568 personer i barnehage og litt over halvparten av disse, 49 348 ansatte, jobbet i kommunale barnehager.](#)

Lønnsutgiftene fratrukket sykelønnsrefusjon beløp seg til 33,9 milliarder kroner i regnskapsåret 2023 og disse utgiftene var en stor del av barnehagebudsjettet i kommunene. Figur 3.9 viser lønnsutgiftene til ansatte i kommunale barnehager som andel av korrigerte brutto driftsutgifter. Totalt beløp, 33,9 milliarder kroner, utgjorde 84 prosent av korrigerte brutto driftsutgifter.

KOSTRA-gruppe 13, Oslo kommune, skiller seg ut ved at andelen lønnsutgifter var lavest og utgjorde 73 prosent av korrigerte brutto driftsutgifter.

Figur 3.9 Lønnsutgifter fratrukket sykelønnsrefusjon som andel av korrigerte brutto driftsutgifter. Hele landet og KOSTRA-grupper. 2023

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12367](#)

Lønnsutgiftene til styrket tiltak og tilrettelagte tilbud varierer mye fra kommune til kommune

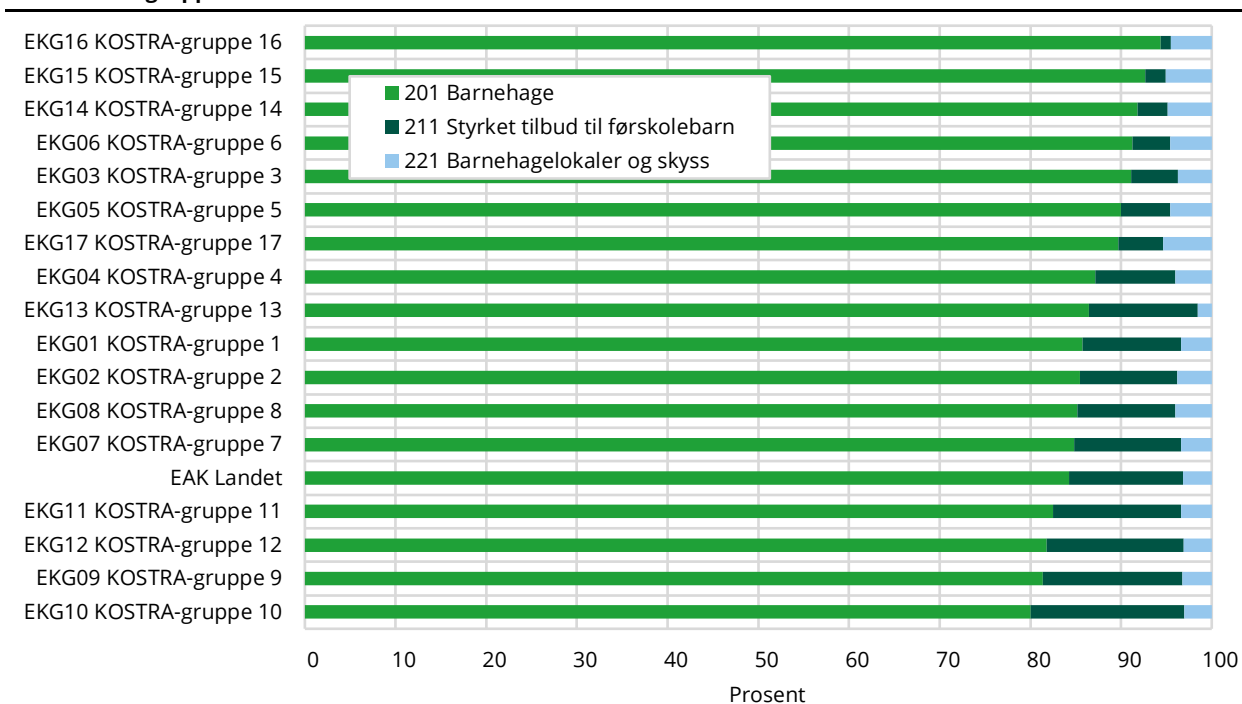
Det var altså 33,9 milliarder kroner i lønnsutgifter i kommunale barnehager i 2023 og fordelt på hver av de tre funksjonene gikk 84 prosent til funksjon 201 som omfatter den ordinære barnehagedriften i kommunen. 13 prosent gikk til styrket tilbud, tiltak og tilrettelegginger, funksjon 211, mens 3 prosent av lønnsutgiftene på barnehage gikk til oppgaver innenfor funksjon 221 barnehagelokaler og skys, se figur 3.10. Det er viktig å påpeke at det i veiledningen til regnskapsrapporteringen står at lønnsutgifter til stillingsandeler som er større eller lik 20 prosent skal fordeles på funksjoner. Det kan altså være at stillinger under 20 prosent ikke er fordelt på disse tre funksjonene for barnehageområdet (Kommunal- og distriktsdepartementet, 2022, s. 21).

I KOSTRA-gruppe 10, som består av 13 kommuner med lave bundne kostnader, frie disponible inntekter og et innbyggertall mellom 30 000 og 50 000, gikk 17 prosent av lønnsutgiftene i kommunale barnehager i 2023 til styrket tilbud i barnehagen.

Blant kommunene i KOSTRA-gruppe 10 var det en særlig stor andel av lønnsutgiftene i de kommunale barnehagene som gikk til funksjon 211 i Haugesund med 42 prosent. Karmøy og Halden hadde også stor andel, begge med 32 prosent av lønnsutgiftene gikk til barnehageansatte som

jobbet med styrket tilbud til førskolebarn. En mulig forklaring kan være at det i disse kommunene var mange barn som fikk ekstra ressurser i 2023 eller at kommunene prioriterer området høyt.

Figur 3.10 Lønnsutgifter fratrukket sykelønnsrefusjon til kommunale barnehager, etter funksjon og KOSTRA-grupper. 2023

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12367](#)

3.9. Flere barn per årsverk til grunnbemanning i private barnehager

Driftsutgifter og lønnsutgifter til barnehagesektoren har sammenheng med antall ansatte på området som igjen avhenger av antall barn med barnehageplass og eventuelle ekstra ressurser til styrket tilbud og tilrettelegging. I gjennomsnitt for 2023 var det 5,6 barn per årsverk i kommunale barnehager og 5,8 barn per årsverk i private barnehager, se figur 3.11. Bemanningsnormen sier at barn under 3 år skal ha flere ansatte per barn enn barn over 3 år. Det er derfor korrigert for dette i beregningen til denne tabellen⁴. Videre gjør vi oppmerksom på at grunnbemanning inkluderer pedagogisk leder og annen grunnbemanning. Annen grunnbemanning tilsvarer de gamle stillingskategoriene barnehagelærere, barne- og ungdomsarbeider og assistenter.

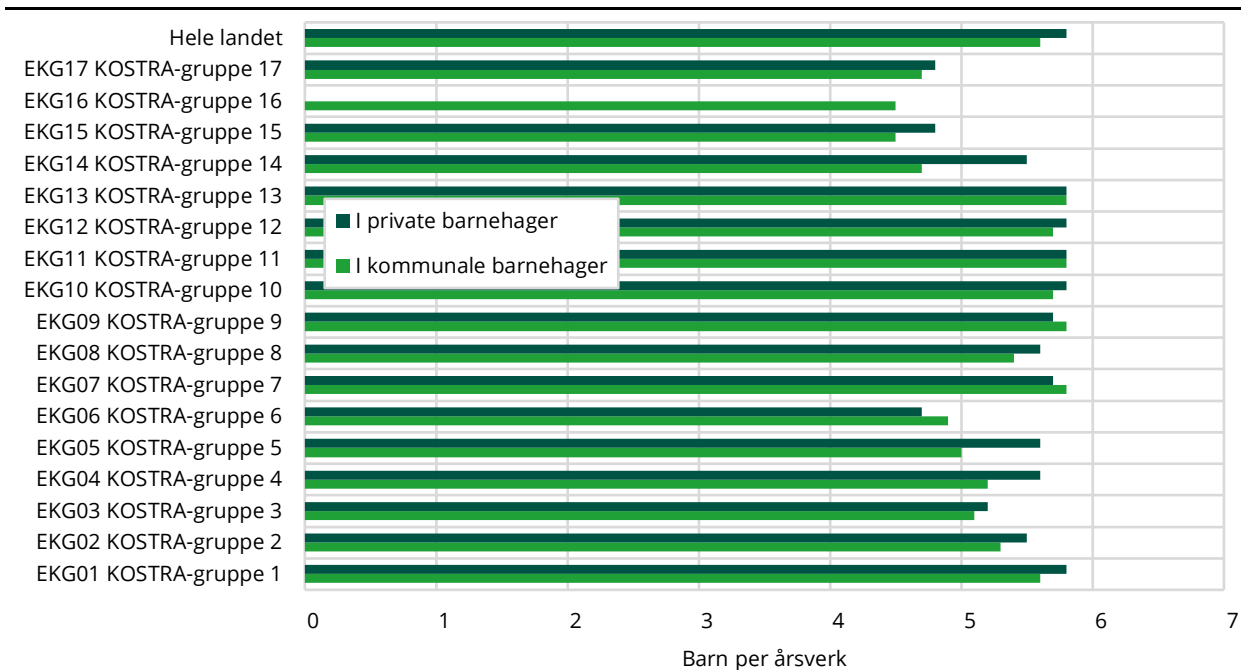
I flertallet av KOSTRA-gruppene er det altså flere barn per årsverk i private barnehager enn det er i de kommunale barnehagene og det er størst differanse i KOSTRA-gruppe 14 og 5. Disse KOSTRA-gruppene har henholdsvis 25 og 33 kommuner, og med lave innbyggertall. For ordens skyld er det viktig å påpeke at det kun er en kommune i KOSTRA-gruppe 14 som har en privat barnehage og det er Åmli kommune. I Åmli er det 4,7 barn per årsverk grunnbemanning i kommunal barnehage, mens tilsvarende for privat barnehage er 5,5 barn. For KOSTRA-gruppe 5 var det 23 av til sammen 33 kommuner som ikke hadde noen private barnehager i 2023, men snittet for de kommunene som hadde private barnehager var 5,6 barn per årsverk til grunnbemanning mot 5,0 i de kommunale barnehager.

⁴ Antall barn 0-2 år vektet med 2, og antall 3- 6 åringer vektet med 1. Beregningen har også korrigert for avtalt oppholdstid i barnehagen; oppholdstid 0-8 timer er vektet med 6 timer, 9-16 timer er vektet med 13 timer, 17-24 timer er vektet med 21 timer, 25- 32 timer er vektet med 29 timer, 33- 40 timer er vektet med 37 timer og 41 timer eller mer er vektet med 45 timer. Summen er dividert med 45.

I Åmli kommune i 2023 gikk 74 prosent av driftsutgiftene til drift av kommunale barnehager og resterende 26 prosent, eller 6,1 millioner kroner, til privat barnehage. [Her viser tabell 12362 for Åmli at kjøp fra andre \(private\) er på 6 millioner kroner.](#)

Det er tre kommuner, Sokndal, Bømlo og Austevoll som ikke har kommunale barnehager, men kun private barnehager. Og det er 133 kommuner som ikke har noen private barnehager, kun kommunale.

Figur 3.11 Antall barn, korrigert, per årsverk til grunnbemanning, etter eierforhold og KOSTRA-grupper¹. 2023

¹ Antall barn korrigert per årsverk til grunnbemanning i ordinære barnehager = Antall barn med barnehageplass korrigert / Antall årsverk til grunnbemanning i barnehager. Inkluderer pedagogisk leder og annen grunnbemanning (Annen grunnbemanning tilsvarer de gamle stillingskategoriene barnehagelærer, barne- og ungdomsarbeider og assistenter).

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12216](#)

3.10. Hvor stor del av driftsutgiftene går til ikke-kommunale barnehager?

De kommunale overføringene (i hovedsak kapitaltilskudd, driftstilskudd og refusjoner for barn med vedtak) til private barnehager regnskapsføres i KOSTRA på artsserien 300 – kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon, art 370. I de tilfeller der barn går i privat barnehage i en annen kommune enn den de er folkeregistrert i, føres utgiftene på art 350 - kjøp av tjenester fra andre kommuner⁵.

I 2023 var de totale driftsutgiftene til barnehagesektoren 67,2 milliarder kroner og av disse var 56,8 milliarder kroner ført på funksjon 201, 5,7 milliarder kroner på funksjon 211 og 4,7 milliarder kroner på funksjon 221. Korrigerte brutto driftsutgifter til sammen for funksjonene endte på 40,3 milliarder kroner.

Tabell 3.10 viser de totale brutto driftsutgiftene i 2023, hva som gikk til drift av kommunale barnehager (korrigerte brutto driftsutgifter) og kommunale overføringer (art 370)⁶. Det er stor

⁵ Dette føres som inntekt på art 750 i den kommunen gjestebarnet har plass i privat barnehage, som dekker de kommunale overføringene fra art 370 som er knyttet til gjestebarn.

⁶ Kommunale overføringer av driftsmidler til private barnehager, kontoklasse 1 og 3, funksjonene 201, 211 og 221, art 370.

variasjon mellom KOSTRA-gruppene, noe som kan forklares av hvor mange ikke-kommunale barnehager som fantes i 2023 i de ulike KOSTRA-gruppene.

For eksempel ser vi at i KOSTRA-gruppe 13, Oslo kommune, gikk 71 prosent av brutto driftsutgifter til den kommunale barnehagedriften, mens 28 prosent var kommunale overføringer til private barnehager.

Videre viser tabellen at i KOSTRA-gruppene 14, 16 og 17 gikk det meste av kommunenes driftsutgifter på barnehage til kommunal barnehagedrift, og svært liten andel kommunale overføringer til private barnehager. Dette fordi det var et svært lavt antall private barnehager i disse kommunene. I KOSTRA-gruppe 16 var det ingen private barnehager i 2023, denne KOSTRA-gruppen består av 8 små kommuner med et innbyggertall på under 600. I KOSTRA-gruppe 17, som består av de 8 mest skatterike kommunene i Norge, var kun 1 av totalt 17 barnehager privat. Denne private barnehagen var i Aurland kommune.

Derimot, i KOSTRA-gruppe 9 gikk den største andelen av brutto driftsutgifter til barnehagesektoren i 2023 som kommunale overføringer til private barnehager, 52 prosent. De 27 kommunene i denne gruppa har et innbyggertall mellom 20 000 og 30 000 og geografisk sett befinner de seg spredt utover landet. Se kommuneoversikt i KOSTRA-gruppene i vedlegg A.

Tabell 3.10 Korrigerte brutto driftsutgifter og kommunale overføringer til private barnehager¹, og som andel av brutto driftsutgifter til barnehage, etter KOSTRA-grupper. Hele 1000 kroner. 2023

	Brutto driftsutgifter	Korrigerte brutto driftsutgifter	Kommunale overføringer av driftsmidler til private barnehager	Andel korrigerte brutto driftsutgifter	Andel kommunale overføringer til private barnehager
EKG01 KOSTRA-gruppe 1	3 129 568	1 942 578	1 081 130	62,1	34,5
EKG02 KOSTRA-gruppe 2	1 323 737	871 338	410 551	65,8	31,0
EKG03 KOSTRA-gruppe 3	581 919	392 211	178 830	67,4	30,7
EKG04 KOSTRA-gruppe 4	1 706 461	1 317 188	349 097	77,2	20,5
EKG05 KOSTRA-gruppe 5	1 403 495	1 271 774	91 491	90,6	6,5
EKG06 KOSTRA-gruppe 6	1 096 135	1 013 744	68 126	92,5	6,2
EKG07 KOSTRA-gruppe 7	6 980 276	4 304 417	2 450 993	61,7	35,1
EKG08 KOSTRA-gruppe 8	1 963 986	1 239 418	685 720	63,1	34,9
EKG09 KOSTRA-gruppe 9	8 014 269	3 681 079	4 174 884	45,9	52,1
EKG10 KOSTRA-gruppe 10	5 653 701	2 765 783	2 702 426	48,9	47,8
EKG11 KOSTRA-gruppe 11	6 381 106	3 342 744	2 878 520	52,4	45,1
EKG12 KOSTRA-gruppe 12	17 389 542	9 609 418	7 508 257	55,3	43,2
EKG13 KOSTRA-gruppe 13	10 368 916	7 398 644	2 938 969	71,4	28,3
EKG14 KOSTRA-gruppe 14	429 373	414 825	6 565	96,6	1,5
EKG15 KOSTRA-gruppe 15	500 024	448 416	41 325	89,7	8,3
EKG16 KOSTRA-gruppe 16	45 598	44 766	21	98,2	0,0
EKG17 KOSTRA-gruppe 17	227 667	219 642	302	96,5	0,1
Hele landet	67 195 773	40 277 985	25 567 207	59,9	38,0

¹ Kommunale overføringer av driftsmidler til private barnehager, kontoklasse 1 og 3, funksjonene 201, 211 og 221, art 370.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Statistikkbanktabellene [12362](#) og [12379](#)

Kommunale overføringer per oppholdstime i private barnehager

Tilskuddet til private barnehager blir beregnet ut fra gjennomsnittlige utgifter i de kommunale barnehagene i den enkelte kommune (Kunnskapsdepartementet, 2024) og kommunen skal fatte vedtak om tilskudd en gang i året (Forskrift om tilskudd til private barnehager, 2016, § 1). Enkelte private barnehager kan også ha krav på å få dekket pensjonsutgiftene dersom pensjonsavtalen er inngått før 1. januar 2019 (private ordinære barnehager) og før 1. januar 2015 for private familie- og åpne barnehager (Utdanningsdirektoratet, 2022). Beregningen av nasjonale satser for tilskudd til private barnehager i henhold til forskriften gjøres av Telemarksforskning på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet. Beregningene for 2023 er dokumentert i notatet Nasjonale satser til private

barnehager i 2023 (Lunder, 2022) og de endelige satsene ble fastsatt av Kunnskapsdepartementet gjennom forskrift om tilskudd til private barnehager.

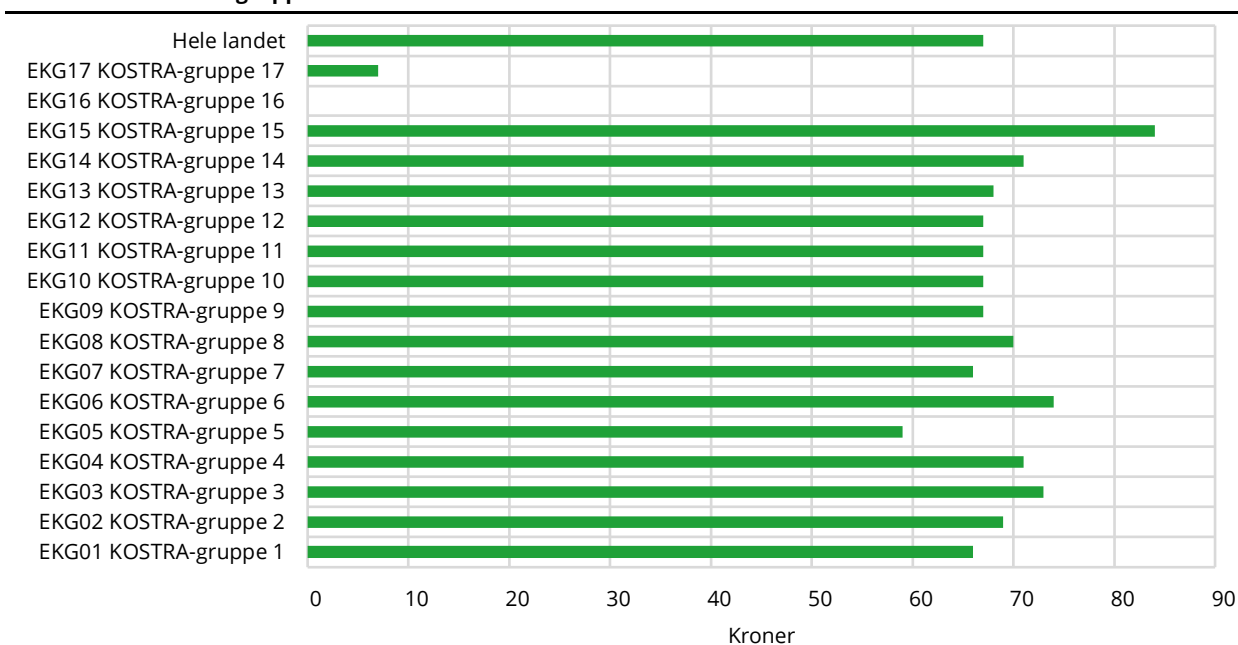
Kommunenes sentralforbund (KS) og Private barnehagers landsforbund (PBL) har utarbeidet en veileder for beregning av tilskudd til private barnehager, der formålet er å lage en mal for korrekte og dokumenterte beregninger av tilskudd til private barnehager (Kommunenes sentralforbund, 2023).

En av indikatorene som publiseres innenfor KOSTRA barnehage-området er kommunale overføringer av driftsmidler til private barnehager per korrigert oppholdstime⁷.

Figur 3.13 viser hvor store de kommunale overføringene av driftsmidler per oppholdstime var i de private barnehagene i 2023. Gjennomsnittlig beløp for hele landet var 67 kroner i 2023, mens laveste beløp overført var i KOSTRA-gruppe 17 med kun 7 kroner per oppholdstime. I denne KOSTRA-gruppen er det som nevnt tidligere, kun én privat barnehage. For ordens skyld nevner vi også at det ikke er noen privat barnehage i KOSTRA-gruppe 16 som dermed står med 0 kroner i kommunale overføringer per korrigert oppholdstime i private barnehager.

I 2023 var det KOSTRA-gruppe 15, med til sammen 10 private barnehager, som hadde den gjennomsnittlig høyeste kommunale overføringen med 84 kroner per oppholdstime i private barnehager.

Figur 3.13 Kommunale overføringer av driftsmidler til private barnehager, per korrigert oppholdstime¹, etter KOSTRA-grupper. Kroner. 2023

¹ Korrigerte oppholdstimer i private barnehager. Antall barn 0- 2 år vektet med 2 og 3-6 åringer vektet med 1. Oppholdstid 0- 8 timer vektet med 6, 9-16 timer vektet med 13, 17-24 timer vektet med 21, 25-32 timer vektet med 29, 33-40 timer vektet med 37 og 41 timer eller mer vektet med 45. Fra 2021 er nevner vektet til å samsvare med regnskapsåret i forholdet 7/12 for tallet i 2022 og 5/12 for tallet i 2023. Kommunale overføringer av driftsmidler til private barnehager, kontoklasse 1 og 3, funksjonene 201, 211 og 221, art 370. Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12379](#)

⁷ En korrigert oppholdstime i private barnehager blir beregnet ved at antall barn 0-2 år vektet med 2 og 3-6 åringer vektet med 1. Oppholdstid 0-8 timer vektet med 6, 9-16 timer vektet med 13, 17-24 timer vektet med 21, 25-32 timer vektet med 29, 33-40 timer vektet med 37 og 41 timer eller mer vektet med 45. Antall oppholdstimer er vektet til å samsvare med regnskapsåret i forholdet 7/12 for tallet i 2022 og 5/12 for tallet i 2023. Kommunale overføringer av driftsmidler til private barnehager, kontoklasse 1 og 3, funksjonene 201, 211 og 221, art 370.

Mest kjøp av barnehageplasser i andre kommuner i KOSTRA-gruppe 12

Med utgangspunkt i detaljerte regnskapstall i driftsregnskapet for kommune konsern, tabell 3.11, finner vi at det ble kjøpt barnehageplasser i andre kommuner for til sammen 661 millioner kroner i 2023.

Til sammen 167 millioner kroner gikk til kjøp av barnehageplasser i andre kommuner blant de kommunene som tilhører KOSTRA-gruppe 12. Summen var det høyeste beløpet til dette formålet i 2023 blant alle KOSTRA-gruppene. Denne KOSTRA-gruppen består av de elleve største kommunene i Norge. Tabellen viser også at Oslo kommune (KOSTRA-gruppe 13) kjøpte barnehageplasser i andre kommuner for 2 millioner kroner i 2023.

Det er i de tolv største kommunene (KOSTRA-gruppe 12 og 13) i landet at kjøp fra andre (tilskudd til private barnehager - art 370), var høyest med til sammen 10,4 milliarder kroner. I disse to KOSTRA-gruppene var det i 2023 til sammen 1 138 ikke-kommunale barnehager, tilsvarende 57 prosent av alle barnehagene.

Tabell 3.11 Kjøp fra andre offentlige virksomheter¹ og kjøp fra andre (private), etter KOSTRA-grupper. I 1000 kroner. 2023

	Kjøp fra andre offentlige virksomheter ¹	Kjøp fra andre (private) – art 370
EKG01 KOSTRA-gruppe 1	58 188	1 081 130
EKG02 KOSTRA-gruppe 2	8 571	410 551
EKG03 KOSTRA-gruppe 3	2 873	178 830
EKG04 KOSTRA-gruppe 4	27 072	349 097
EKG05 KOSTRA-gruppe 5	15 955	91 491
EKG06 KOSTRA-gruppe 6	8 421	68 126
EKG07 KOSTRA-gruppe 7	103 300	2 450 993
EKG08 KOSTRA-gruppe 8	5 620	685 720
EKG09 KOSTRA-gruppe 9	86 408	4 174 884
EKG10 KOSTRA-gruppe 10	73 045	2 702 426
EKG11 KOSTRA-gruppe 11	83 487	2 878 520
EKG12 KOSTRA-gruppe 12	166 532	7 508 257
EKG13 KOSTRA-gruppe 13	2 026	2 938 969
EKG14 KOSTRA-gruppe 14	6 465	6 565
EKG15 KOSTRA-gruppe 15	9 175	41 325
EKG16 KOSTRA-gruppe 16	420	21
EKG17 KOSTRA-gruppe 17	3 607	302
Hele landet	661 165	25 567 207

¹ Kjøp fra andre offentlige virksomheter omfatter i all hovedsak art 350 – kjøp fra kommuner.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12367](#)

4. Grunnskole

Alle barn har rett og plikt til offentlig grunnskoleopplæring fra det året de fyller seks år, frem til de har avsluttet 10. trinn. Retten gjelder også de barna som kommer flyttende til Norge og som skal være i landet i mer enn tre måneder sammenhengende. Eleven har rett til å gå på en skole i nærmiljøet og grunnskoleopplæringen skal være gratis (Opplæringslova, 2023).

Kommunene skal ha et tilbud om skolefritidsordning for elever på 1.-4. års trinnene og elever med særskilte behov for 1.-7. års trinnene. Opplæringsloven gir ikke elevene rett til plass i skolefritidsordningen. Kommunene kan kreve foreldrebetaling for å dekke kostnadene til skolefritidsordningen.

Totalt gikk 637 051 elever i grunnskolen i 2023. Det var 2 711 grunnskoler i alt hvorav 278 skoler var private med 30 986 elever. Flesteparten, 606 065 elever, gikk på en offentlig skole. De siste 20 årene har det totalt blitt 587 færre grunnskoler. Samtidig som det har blitt færre kommunale skoler har det blitt flere private skoler, se tabell 4.1.

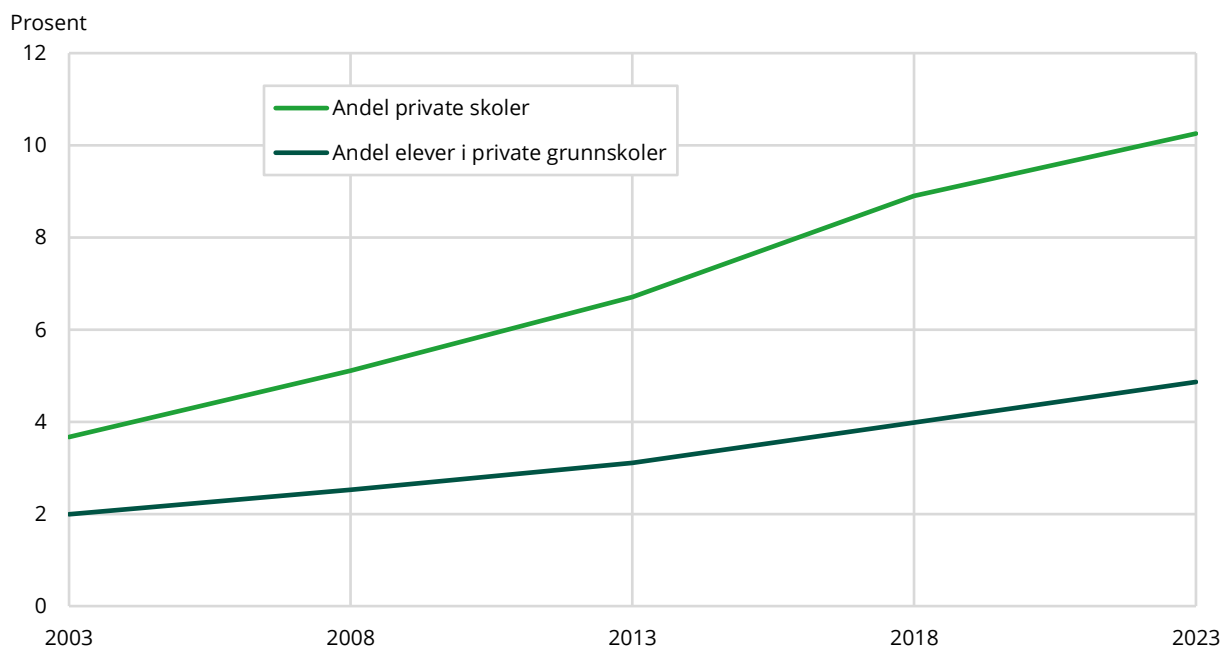
Tabell 4.1 Antall skoler og antall elever, etter eierform. 2003, 2013 og 2023

	Antall skoler			Antall elever		
	Alle skoler	Offentlig	Privat	Alle elever	Offentlig	Privat
2003	3 298	3 177	121	619 674	607 325	12 349
2013	2 907	2 712	195	615 327	596 222	19 105
2023	2 711	2 433	278	637 051	606 065	30 986

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Statistikkbanktabellene [05232](#) og [09546](#)

Av figur 4.1 ser vi at andelen private skoler har økt fra 3,7 prosent til 10,3 i perioden 2003 til 2023, mens andel elever i private grunnskoler har økt fra 2,0 til 4,9 i den samme perioden. Dette tyder på at mange av privatskolene som er etablert de siste 20 årene er små, målt i antall elever.

Figur 4.1 Andel private skoler og andel elever i private grunnskoler. 2003-2023

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Statistikkbanktabellene [05232](#) og [09546](#)

4.1. Kommunenes utgifter til grunnskolesektor

I kommuneregnskapet består grunnskoleområdet av fem funksjoner; 202 grunnskole, 213 voksenopplæring, 215 skolefritidstilbud, 222 skolelokaler og 223 skoleskyss. Se kapittel 1.4 for detaljert forklaring. Samlet for alle fem funksjonene var det 109,2 milliarder kroner i brutto driftsutgifter til grunnskolesektoren i 2023. Korrigerede brutto driftsutgifter var på 105,5 milliarder, og viser kommunenes utgifter til de kommunale grunnskolene. I motsetning til barnehagesektoren går ikke tilskudd til private grunnskoler via kommunen, men blir i hovedsak gitt som statstilskudd.

Den største funksjonen er grunnskole (funksjon 202) hvor det var 76 milliarder i korrigerede brutto driftsutgifter i 2023. Den nest største funksjonen er skolelokaler der det var 16,9 milliarder i korrigerede brutto driftsutgifter i 2023, se tabell 4.2.

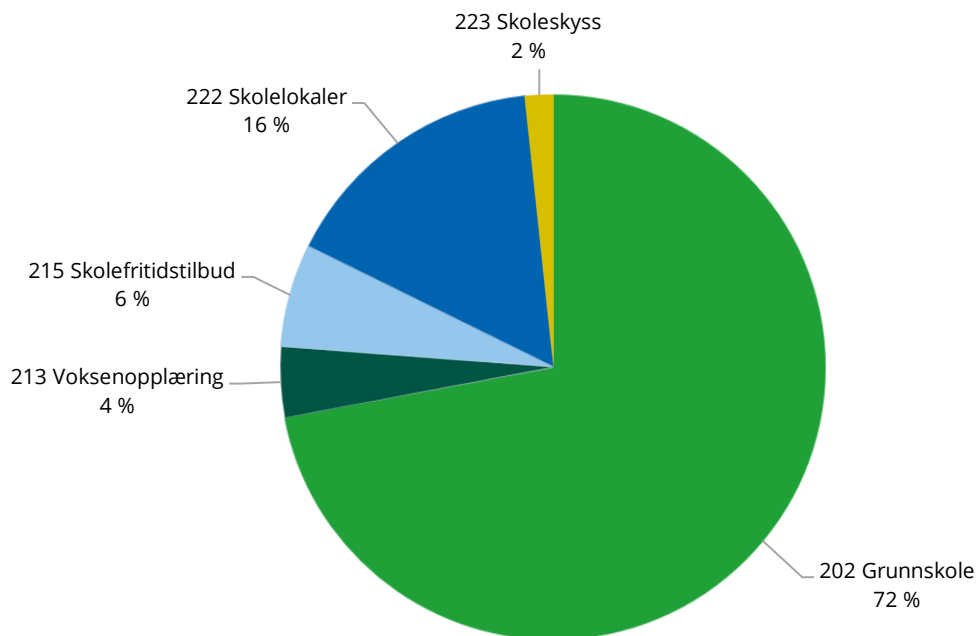
Tabell 4.2 Utgifter til grunnskole etter funksjon. Hele 1000 kroner. 2023

	Funksjon 202 Grunnskole	Funksjon 213 Voksenopplæring	Funksjon 215 Skolefritidstilbud	Funksjon 222 Skolelokaler	Funksjon 223 Skoleskyss	Sum grunnskole
Lønnsutgifter fratrukket sykelønsrefusjon	69 113 515	3 484 494	6 088 128	4 518 673	5 075	83 209 885
Brutto driftsutgifter	79 221 014	4 682 412	6 627 240	16 970 640	1 742 280	109 243 586
Netto driftsutgifter	74 648 773	2 060 323	3 858 478	16 657 321	1 714 931	98 939 826
Korrigerede brutto driftsutgifter	75 982 897	4 354 250	6 461 123	16 919 791	1 732 585	105 450 646

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12362](#)

Figur 4.2 viser hvor stor andel de enkelte funksjonene utgjør av samlede korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskolesektor. Grunnskole og skolelokaler er den største delen, med henholdsvis 72 og 16 prosent, mens skoleskyss og voksenopplæring er de to minste med 2 og 4 prosent av utgiftene.

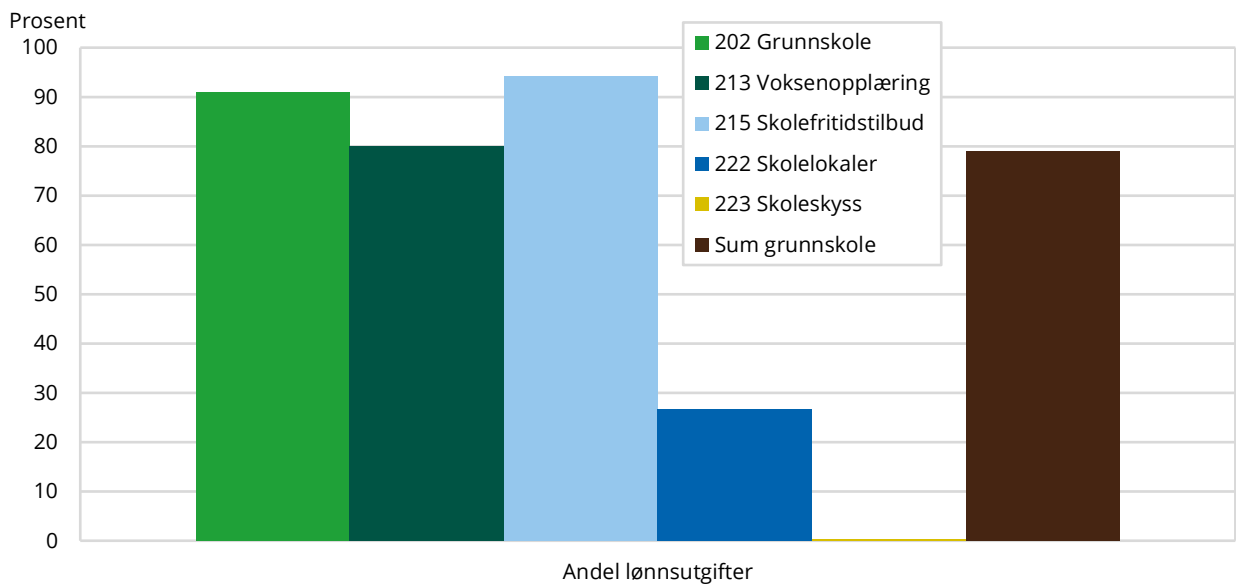
Figur 4.2 Korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskole, prosentvis fordeling etter funksjon. 2023

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12362](#)

En stor del av utgiftene til grunnskolesektor er lønnsutgifter. Samlet for alle grunnskolefunksjonene utgjør lønnsutgiftene 79 prosent av korrigerede brutto driftsutgifter. Dersom vi ser på andel lønnsutgifter innenfor hver funksjon, er 91 prosent av utgiftene til grunnskole (funksjon 202) lønnsutgifter, og hele 94 prosent av utgiftene til SFO (funksjon 215) er lønnsutgifter, se figur 4.3.

Figur 4.3 Andel lønnsutgifter fratrukket sykelønnsrefusjon av korrigerte brutto driftsutgifter, etter grunnskolefunksjoner. 2023

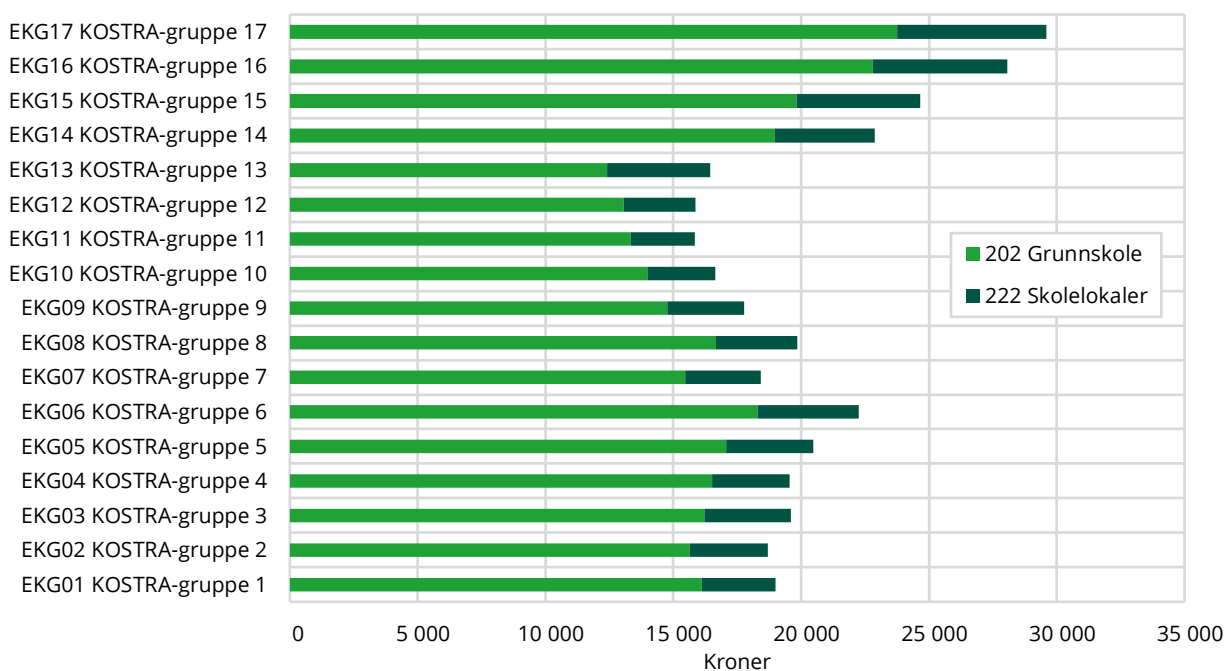

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12362](#)

4.2. Kommunenes utgifter til grunnskole og skolelokaler

I likhet med barnehagesektoren, er det også slik at KOSTRA-gruppe 17 (de åtte kommunene med høyeste skatteinntekter per innbygger) har de høyeste brutto driftsutgifter til grunnskole. Figur 4.4 viser brutto driftsutgifter til grunnskole per innbygger i 2023 fordelt på KOSTRA-grupper og fordelt på de to største grunnskolefunksjonene. KOSTRA-gruppe 17 brukte mest med 29 586 kroner per innbygger i 2023, etterfulgt av KOSTRA-gruppe 16 (åtte kommuner med under 600 innbyggere), med drøye 28 067 kroner i snitt per innbygger. KOSTRA-gruppene 11, 12 og 13 var de som brukte minst på grunnskole. Her minner vi leserne om at en oversikt over hvilke kommuner som tilhører de ulike KOSTRA-gruppene finnes i vedlegg A.

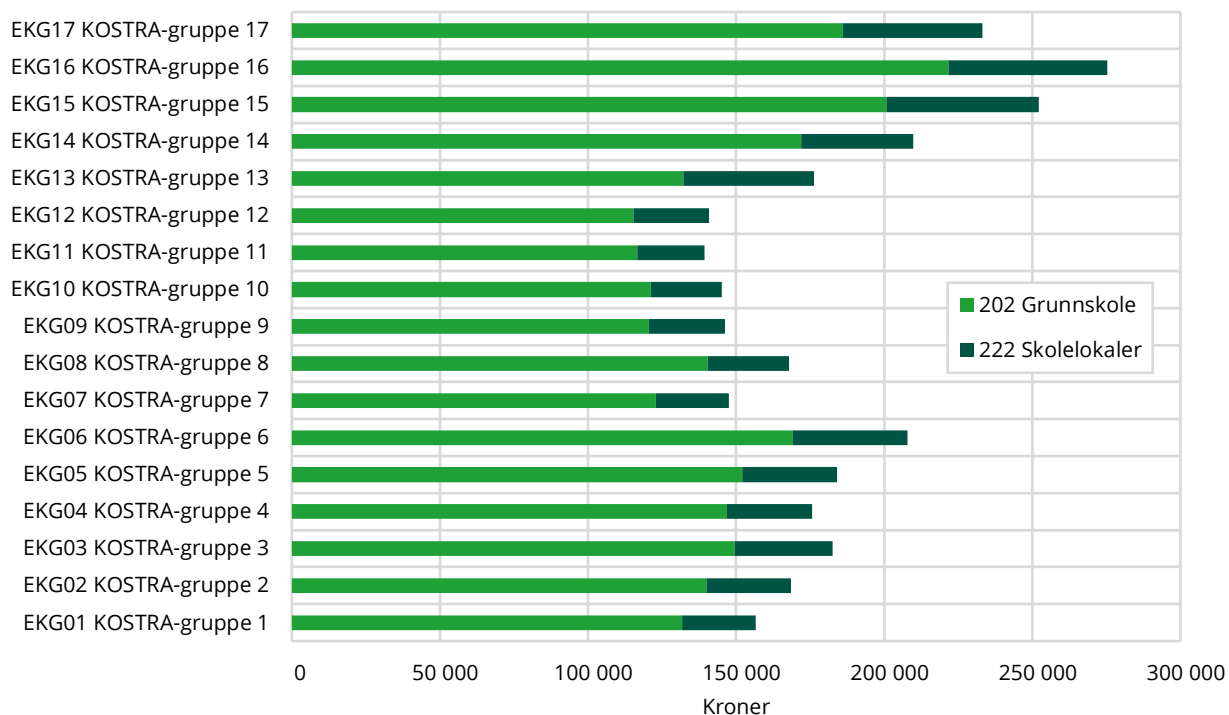
Figur 4.4 Brutto driftsutgifter per innbygger til grunnskole og skolelokaler, etter KOSTRA-grupper. 2023

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12362](#)

Ved å se på korrigerede brutto driftsutgifter per elev i kommunal grunnskole får vi et litt annet bilde. Denne indikatoren viser driftsutgifter til egen tjenesteproduksjon til grunnskole og skolelokaler. Figur 4.5 viser at KOSTRA-gruppe 16 hadde de høyeste korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskole og skolelokaler per elev, med 275 356 kroner i 2023. Dernest kommer KOSTRA-gruppe 15 som brukte 252 080 kroner. KOSTRA-gruppene 10, 11 og 12 hadde de laveste korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskole og skolelokaler per elev.

Figur 4.5 Korrigerede brutto driftsutgifter per elev til grunnskole og skolelokaler, etter KOSTRA-grupper. 2023

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12235](#)

I likhet med barnehagesektoren, se kapittel 3.4, ligger alle kommuner i kommunegruppe 17 godt over landsgjennomsnittet for korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskole og grunnskolelokaler (tabell 4.3). Høyest lå Bykle med 304 935 kroner per elev til grunnskole, og 81 169 kroner per elev til skolelokaler. Lavest var Aukra kommune med 148 243 kroner per elev til grunnskole 37 111 kroner per elev til skolelokaler.

Tabell 4.3 Korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskole og skolelokaler per elev i kommunal grunnskole, KOSTRA-gruppe 17. 2023

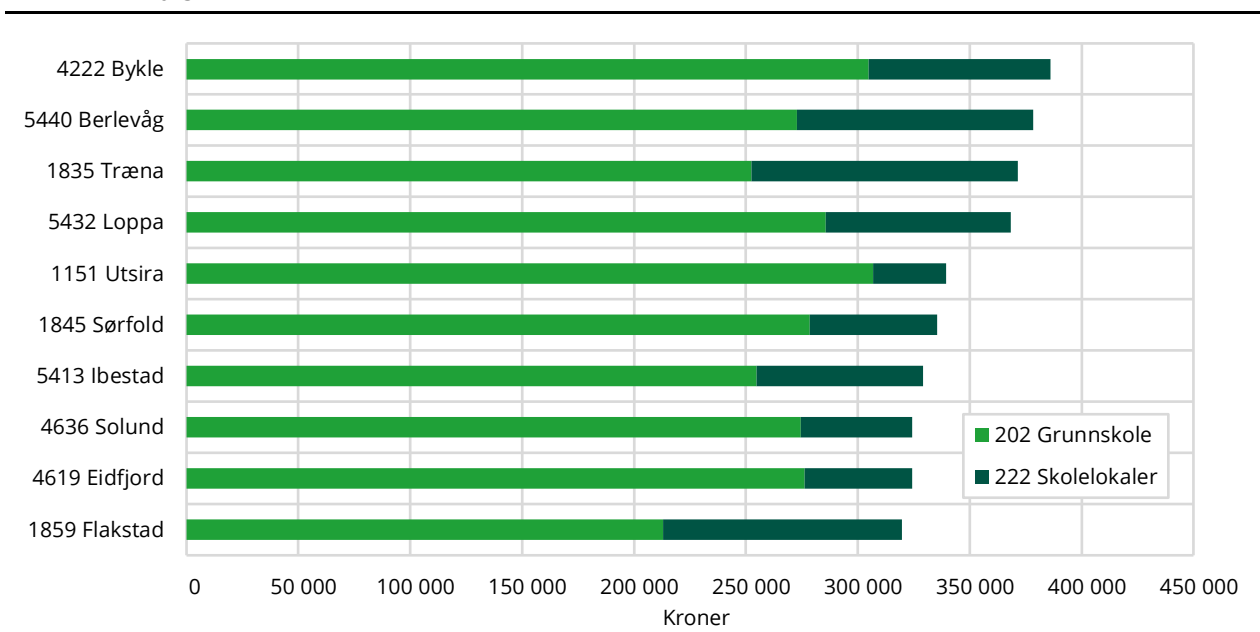
	Korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskole (f202) per elev	Korrigerede brutto driftsutgifter til skolelokaler (f222) per elev
4222 Bykle	304 935	81 169
4228 Sirdal	167 180	72 981
1134 Suldal	184 990	37 735
4619 Eidfjord	276 108	48 110
4629 Modalen	245 143	56 559
4641 Aurland	193 641	48 900
1547 Aukra	148 243	37 111
5033 Tydal	207 393	46 289

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12235](#)

Dersom vi ser på de ti kommunene som hadde de høyeste korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskole og skolelokaler (figur 4.6), er det Bykle som var kommunen med de største utgiftene i 2023. Videre ser vi at alle de ti kommunene med høyeste driftsutgifter til grunnskole hører til enten

KOSTRA-gruppe 15, 16 eller 17. Disse kommunene har til felles at de har lav folke­mengde, de fleste har høye frie disponible inntekter og middels bundne utgifter, se kapittel 1.2 og figur 1.1.

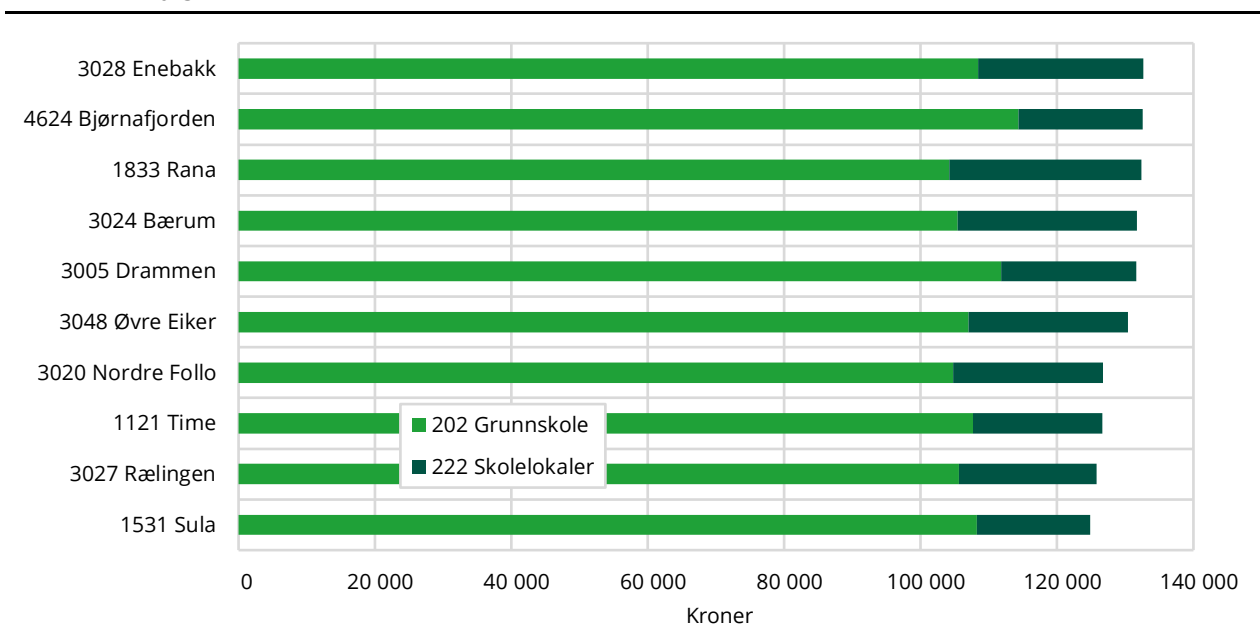
Figur 4.6 De ti kommunene med høyeste korrigerte brutto driftsutgifter per elev til grunnskole og skolelokaler. 2023

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12235](#)

Figur 4.7 viser de ti kommunene med laveste korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole og skolelokaler per elev. Lavest utgifter hadde Sula kommune med 124 854 kroner per elev. Med unntak av Sula, som er plassert i KOSTRA-gruppe 1, er alle de andre kommunene med lave utgifter plassert i KOSTRA-gruppe 7, 9, 11 eller 12. Felles for disse kommunene er at de er middels store eller store med hensyn til befolkning, og de har lave bundne kostnader og lave eller middels høye frie disponible inntekter.

Figur 4.7 De ti kommunene med laveste korrigerte brutto driftsutgifter per elev til grunnskole og skolelokaler. 2023

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12235](#)

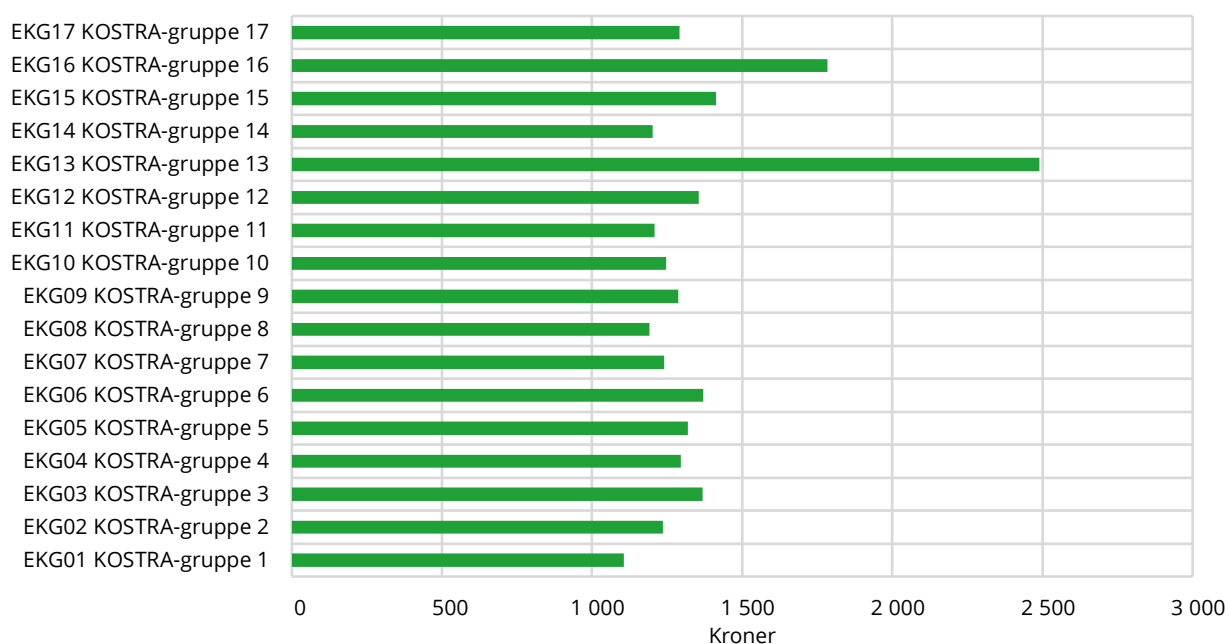

4.3. Utgifter til drift og vedlikehold av kommunale skolelokaler

Drift og vedlikehold av skolelokaler, innkjøp av materiell og utstyr til drift og vedlikehold, samt avskrivninger av egne bygg og påkostninger av skolelokaler føres på funksjon 222 og i dette kapitlet ser vi nærmere på hvor store driftsutgiftene var i 2023 til dette formålet. Tidligere i kapitlet viser tabell 4.2 at samlede brutto driftsutgifter ført på denne funksjonen var 17 milliarder kroner i 2023, mens totale korrigerede brutto driftsutgifter var på 16,9 milliarder kroner.

Utgifter per kvadratmeter bygg er korrigerede brutto driftsutgifter for kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter og er et tall for enhetskostnadene som blir brukt av kommunen på eiendomsforvaltningen. I 2023 var gjennomsnittlige utgifter for hele landet til kommunale skolelokaler på 1 389 kroner per kvadratmeter bygg. Dersom vi ser på utgifter til skolelokaler etter KOSTRA-grupper (figur 4.8), var det KOSTRA-gruppe 13 (Oslo kommune) som hadde de høyeste utgiftene til skolelokaler, med 2 489 kroner per kvadratmeter. Laveste utgifter hadde KOSTRA-gruppe 1 med 1 105 kroner per kvadratmeter.

Figur 4.8 Utgifter per kvadratmeter skolelokaler, etter KOSTRA-grupper. 2023

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12905](#)

4.4. Sammenheng mellom utgifter til grunnskole og lærertetthet

Det som kjennetegner kommunegruppene med lave korrigerede brutto driftsutgifter per elev er at de har høye befolkningstall. De har også høye verdier for gruppestørrelse 2, som måler lærertetthet i ordinær undervisning, se figur 4.9.

Gruppestørrelse 1

Gruppestørrelse 1 er et tall som brukes for å måle lærertetthet totalt i undervisningen og er forholdet mellom totale elevtimer og totale læretimer.

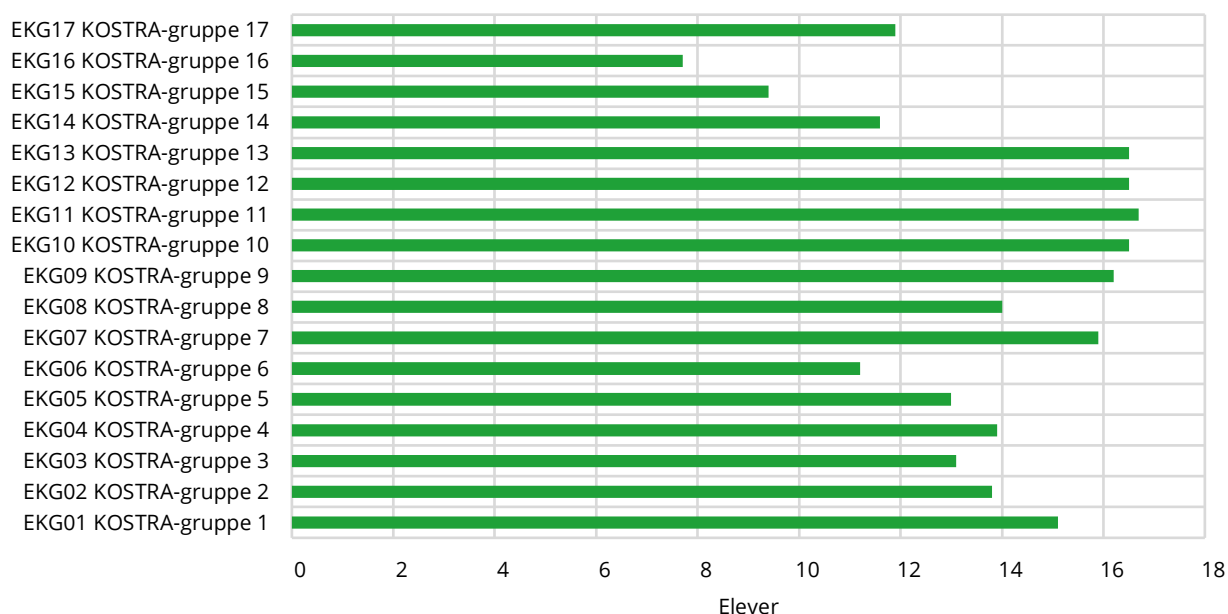
Gruppestørrelse 2

Gruppestørrelse 2 er et tall som brukes for å måle lærertetthet i ordinær undervisning og er forholdet mellom ordinære elevtimer og ordinære læretimer. Timer til spesialundervisning og særskilt norskopplæring er holdt utenfor i denne indikatoren. Gruppestørrelse 2 benyttes også for å se om lærernormen blir fulgt.

Lærernormen sier at det skal være maksimalt 15 elever per lærer på 1.-4. trinn og maksimalt 20 elever per lærer på 5.-10. trinn (Forskrift om grunnskoleopplæringen og den videregående opplæringen, 2024, §§ 12-19).

I figur 4.9 ser vi at KOSTRA-gruppene 9, 10, 11, 12 og 13 har høye verdier for gruppestørrelse 2, mens gruppene 6, 14, 15, 16 og 17 har forholdsvis lave verdier for gruppestørrelse 2. Kommuner med høye verdier for gruppestørrelse 2 vil ha mange elever per lærer, mens kommuner med lave verdier for gruppestørrelse 2 vil ha få elever per lærer. Dersom man har få elever per lærer vil dette bety blant annet høyere lønnsutgifter per elev, og motsatt vil mange elever per lærer bety lavere lønnsutgifter per elev. Som vi så i kapittel 4.1, er lønnsutgiftene en stor del av de totale kostnadene til grunnskole.

Figur 4.9 Gruppestørrelse 2, etter KOSTRA-grupper. 2023

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12285](#)

4.5. Kommunenes utgifter til undervisningsmateriell, inventar og utstyr

I 2023 brukte kommunene 639 millioner kroner til inventar og utstyr, eller art 200 «kjøp og finansiell leasing av driftsmidler» i kommuneregnskapet. Dette kan være maskiner, møbler, kontorutstyr, bøker, instrumenter etc. Det samme året brukte kommunene 1,3 milliarder kroner til undervisningsmateriell, eller art 105, se tabell 4.4. Undervisningsmateriell kan være matvarer til bruk i undervisningen, elev-PCer, iPad, arbeidsmaterialer, undervisningsmateriell etc.

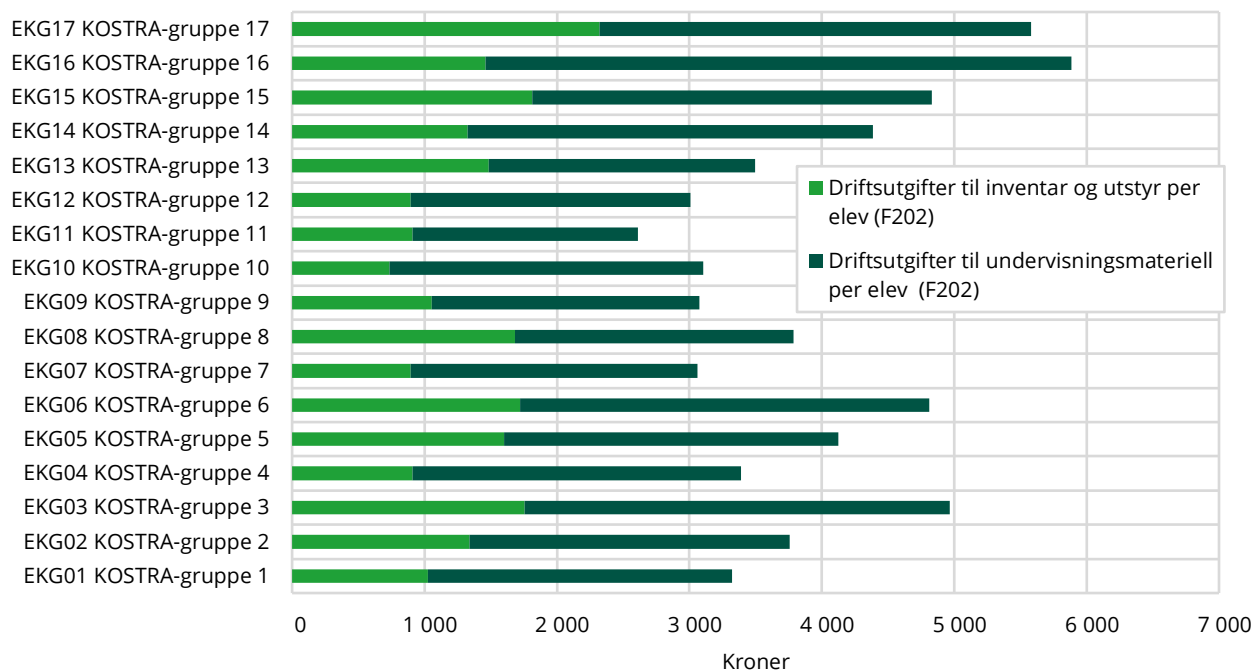
Tabell 4.4 Driftsutgifter til inventar og utstyr og undervisningsmateriell, funksjon 202. Hele 1000 kroner. 2023

	Driftsutgifter til inventar og utstyr (art 200)	Driftsutgifter til undervisningsmateriell (art 105)
Landet	639 294	1 303 671

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12245](#)

Dersom vi ser på de samme utgiftene per elev i KOSTRA-grupper i figur 4.10, var det KOSTRA-gruppe 16 som brukte mest per elev, med 5 887 kroner, til de to formålene til sammen i 2023. Minst brukte kommunene tilhørende KOSTRA-gruppe 11 med 2 613 kroner per elev.

Figur 4.10 Driftsutgifter til inventar og utstyr og undervisningsmateriell per elev, etter KOSTRA-grupper. 2023

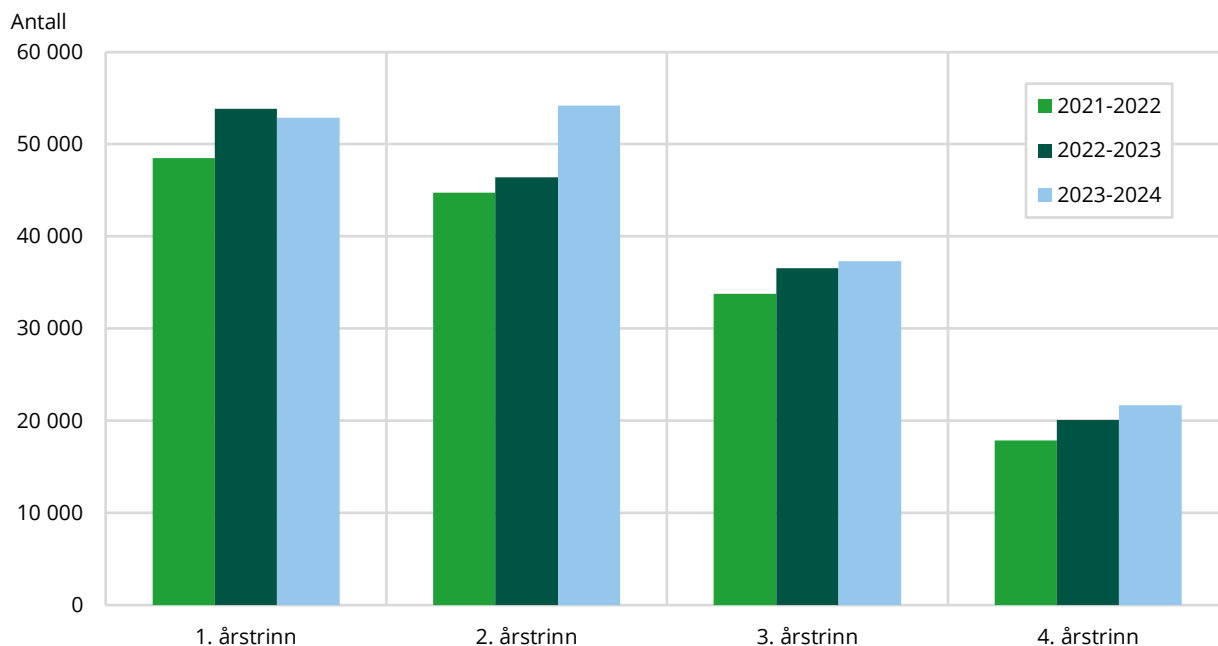

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12245](#)

4.6. Flere barn og større utgifter til skolefritidsordningen

Som nevnt innledningsvis i kapittel 4, så skal kommunene ha et tilbud om skolefritidsordning for 1.-4. årstrinn og elever med særskilte behov for 1.-7. årstrinn. Etter at regjeringen innførte tilbud om 12 timer gratis SFO for alle førsteklassinger fra høsten 2022, og senere har utvidet ordningen til å inkludere 2. trinn fra høsten 2023, har tallet på barn i SFO økt, se figur 4.11. Fra høsten 2024 er ordningen også utvidet til 3. trinn (Kunnskapsdepartementet, 2024b). 96 prosent av barna som gikk i SFO i 2023, gikk på en kommunal SFO.

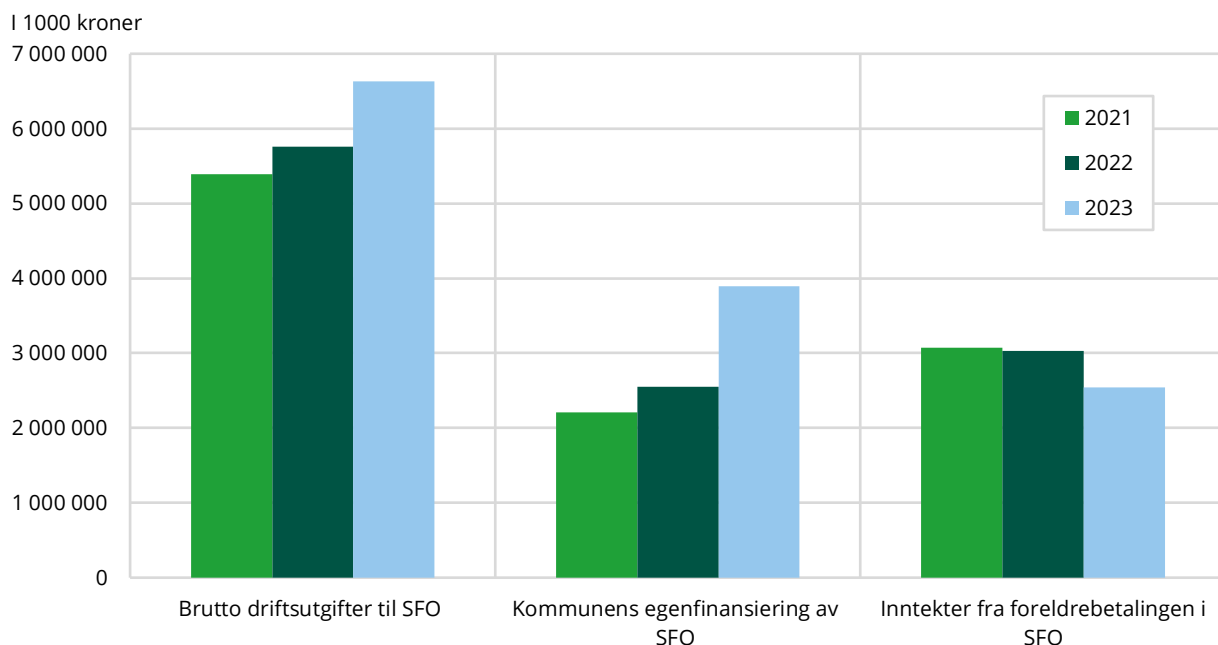
Figur 4.11 Antall barn i kommunal SFO, 1. - 4. årstrinn. 2021/2022 - 2023/2024

Kilde: [Grunnskolens Informasjonssystem \(GSI\)](#). Se tallgrunnlag i Tabell C2 (Vedlegg C: Tallgrunnlag)

I den samme perioden som antall barn i SFO har økt raskt, har brutto driftsutgifter og kommunens egenfinansiering til SFO økt, se figur 4.12. På grunn av gratistilbudet har inntekter fra foreldrebetalingen gått ned. Kommunene har blitt kompensert av staten i rammetilskuddet for bortfall av foreldrebetaling.

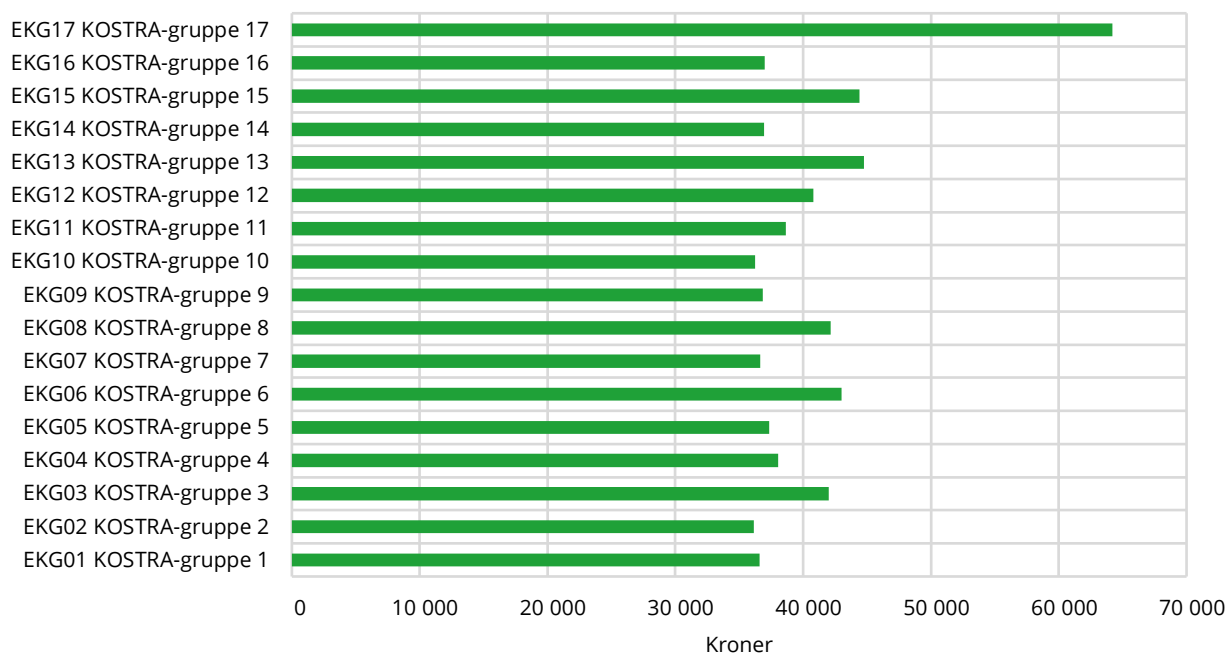
Figur 4.12 Brutto driftsutgifter, egenfinansiering og inntekter fra foreldrebetaling i kommunal SFO. Hele 1000 kroner. 2021-2023

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12254](#)

SFO kostet per bruker i kommunal SFO i gjennomsnitt 39 709 kroner for hele landet i 2023. Hvis vi ser på KOSTRA-gruppene er det lite som skiller mellom de forskjellige gruppene med unntak av KOSTRA-gruppe 17, som er de åtte mest skatterike kommunene, se figur 4.13.

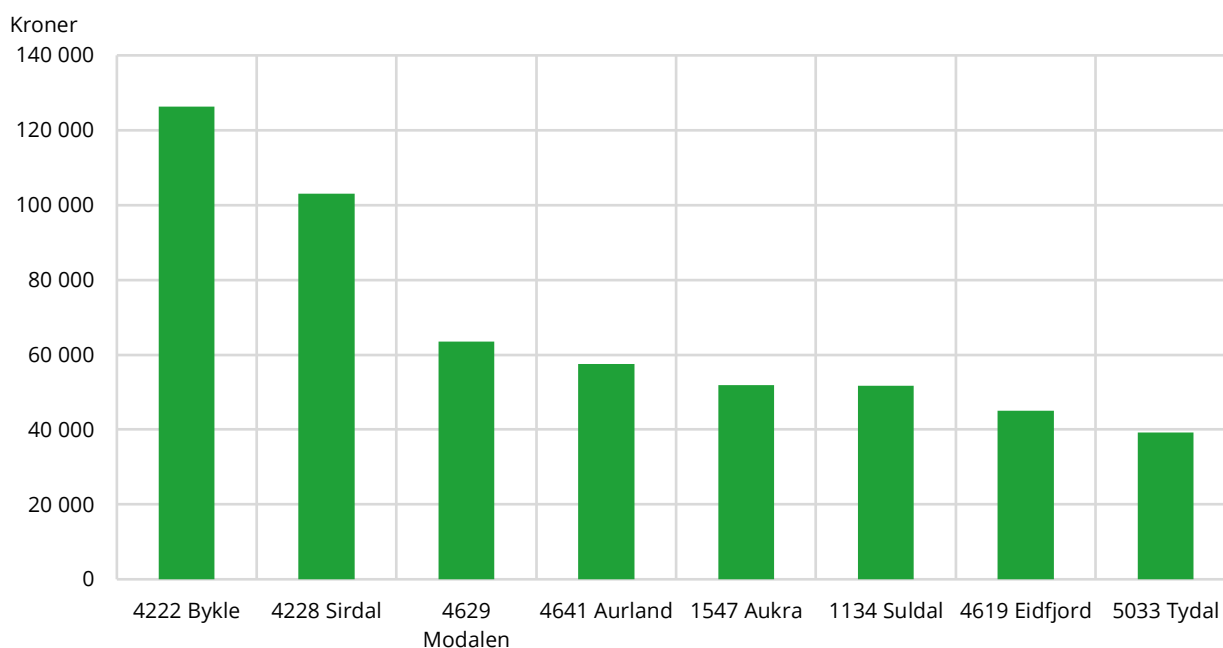
Figur 4.13 Korrigerte brutto driftsutgifter per bruker i kommunal SFO, etter KOSTRA-grupper. 2023

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12362](#)

En nærmere titt på kommunene i KOSTRA-gruppe 17, se figur 4.14, viser at det er særlig Bykle og Sirdal som har høye utgifter til SFO. I Bykle kommune er kostnaden for en kommunal bruker i SFO mer enn tre ganger så høy som landsgjennomsnittet med 126 270 kroner per bruker.

Figur 4.14 Korrigerte brutto driftsutgifter per bruker i kommunal SFO i KOSTRA-gruppe 17. 2023

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Statistikkbanktabell 12362](#)

4.7. De minst sentrale kommunene har høyeste utgifter per elev

I kapittel 4.4 så vi at kommunegrupper med høy befolkning hadde de laveste utgiftene til grunnskole. Dersom kommunene grupperes etter sentralitet som i tabell 4.5 ser vi at de aller fleste elever, 87 prosent, går på grunnskole i de mest sentrale eller mellomsentrale kommuner (sentralitet 1-4). Bare 13 prosent av elevene gikk i de to gruppene med minst sentrale kommuner (sentralitet 5-6). De høyeste utgiftene til grunnskole (funksjon 202) per elev finner vi i kommuner med sentralitet 5 og 6, altså de minst sentrale kommunene. Dersom vi ser på korrigerte brutto driftsutgifter per elev for skolelokaler, er det de minst sentrale kommunene (sentralitet 6) som hadde de høyeste utgiftene per elev med 40 199 kroner per elev. Deretter kommer de mest sentrale kommunene som hadde nest høyest utgifter per elev med 36 986 kroner per elev.

Tabell 4.5 Korrigerte brutto driftsutgifter per elev i kommunale grunnskoler, etter funksjon og sentralitet. 2023

Sentralitetsindeks	Elever i kommunale grunnskoler, vektet ¹	Korrigerte brutto driftsutgifter per elev (202)	Korrigerte brutto driftsutgifter per elev (222)
1	108 896	122 566	36 986
2	155 055	117 411	24 839
3	158 652	119 065	24 236
4	104 782	128 094	25 387
5	55 519	143 746	28 786
6	23 322	177 454	40 199

¹ Antallet elever er justert til å samsvare med regnskapsåret med forholdet 7/12 for tallet i 2022 og 5/12 for tallet i 2023.

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Statistikkbanktabellene [12235](#) og [11977](#)

Referanser

- Barnehageloven. (2005). *Lov om barnehager* (LOV-2005-06-17-64). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/LTI/lov/2005-06-17-64>
- Evensen, A. Ihler, Foss, E. Stolpe, Haraldsrud, E., Østhus, A. (2023). *Barnetilsynsundersøkelsen 2023*. (Rapporter 2023/49). Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: https://www.ssb.no/utdanning/barnehager/artikler/barnetilsynsundersokelsen-2023/_attachment/inline/20f45a44-73bd-48cb-9e92-f68577d56913:dcc14345f9015c4a2355e3b48f176a9d35f7cd4a/RAPP2023-49.pdf
- Forskrift om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa (2024). (LOV-2023-06-09-30-§12-19). Lovdata. https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2024-06-03-900/KAPITTEL_3#KAPITTEL_3
- Forskrift om tilskudd til private barnehager. (2015). *Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager* (LOV-2005-06-17-64-§19). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-10-09-1166?q=forskrift+om+tilskudd+til+private>
- Kommunal- og distriktsdepartementet. (2022). *Veileder til kontoplanen i KOSTRA. Rapporteringsåret 2023*. <https://www.regjeringen.no/contentassets/bbb36cc4ebcc460b83aedfb68ca95c6d/2023/oppdatering-desember/veileder-til-kontoplanen-i-kostra-for-2023-endelig-endret-14.12.22.pdf>
- Kommunal- og distriktsdepartementet. (u.å.). *Økonomiforvaltning i kommuner og fylkeskommuner*. Hentet 4. september 2024 fra <https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommuneokonomi/okonomiforvaltning/id2006194/>
- Kommunenes sentralforbund. (u.å.). *Inntektssystemet for kommunene*. Hentet 4. september 2024 fra <https://www.ks.no/fagomrader/okonomi/inntektssystemet/inntektssystemet-for-kommunene>
- Kommunenes sentralforbund. (2023). *Veileder for beregning av tilskudd til private barnehager*. <https://www.ks.no/contentassets/80666e0fc76e44fb82bfc81fef3382a1/R9684-KS-PBL-Veileder-v21-06-2024.pdf>
- Kringlebotten, M. og Langørgen, A. (2020). *Gruppering av kommuner etter folkemengde og økonomiske rammebetingelser 2020*. (Rapporter 2020/48). Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: https://www.ssb.no/offentlig-sektor/artikler-og-publikasjoner/_attachment/439744?_ts=177cdf7ee70
- Kunnskapsdepartementet. (2024a). *Finansiering av barnehager*. <https://www.regjeringen.no/no/tema/familie-og-barn/barnehager/innsikt/finansiering-av-barnehager/id2344788/>
- Kunnskapsdepartementet. (2024b). *Skolefritidsordningen (SFO)*. Hentet 22. oktober 2024 fra <https://www.regjeringen.no/no/tema/utdanning/grunnopplaring/artikler/skolefritidsordningen-sfo/id434946/>
- Lunder, T. E. (2022, 6. oktober). *Nasjonale satser til private barnehager i 2023*. <https://www.telemarksforskning.no/publikasjoner/nasjonale-satser-til-private-barnehager-i-2023/4162/>
- NOU 2020:13. (2020). *Private aktører i velferdsstaten*. Nærings- og fiskeridepartementet. https://www.regjeringen.no/contentassets/92c603f025264ef4a83390b51dd2ec2f/no/pdfs/nou_202020200013000dddpdfs.pdf
- Opplæringslova. (2023). *Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa*. (LOV-2023-06-09-30). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/LTI/lov/2023-06-09-30>

- Sandstå, Birte Larsen. (2024). *Foreldrebetaling i barnehager, januar 2024*. (Rapporter 2024/11). 99Statistisk sentralbyrå. https://www.ssb.no/utdanning/barnehager/artikler/foreldrebetaling-i-barnehager-januar-2024/_attachment/inline/d240f425-dde4-4696-bc8d-644c8b43fa9f:85fad060b9bd840a02f9c85e6903a83233cfdc00/RAPP2024-11.pdf
- St.meld.nr.24 (2002-2003). *Barnehagetilbud til alle - økonomi, mangfold og valgfrihet*. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-24-2002-2003-/id135490/?ch=1>
- Suldal kommune. (u.å.) *Foreldrebetaling barnehage*. Hentet 15. oktober 2024 fra <https://appublishframsikt-staging.azurewebsites.net/2025/suldal/3ab37499-a5c2-4553-bca6-ec8a06e72651/bm-2025-2025-2028#/generic/summary/feesmanagemant?scrollTo=t-178>
- Utdanningsdirektoratet. (2024a, 15. februar). *Fakta om barnehager 2023*. <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-barnehage/analyser/2024/fakta-om-barnehager-2023/>
- Utdanningsdirektoratet. (2024b, 17. april). *Foreldrebetaling for barnehageplass og moderasjonsordninger*. <https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/barnehage/foreldrebetaling/>
- Utdanningsdirektoratet. (2022). *Søknadsordning for barnehager med høye pensjonsutgifter*. <https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/barnehage/tilskudd-til-private-barnehager/soknadsordning-for-pensjon/>

Vedlegg A: KOSTRA-grupper 2023

Tabell A1 KOSTRA-gruppe 1, per 2023

Kommunennummer	Kommunenavn
1160	Vindafjord
1515	Herøy (Møre og Romsdal)
1516	Ulstein
1517	Hareid
1525	Stranda
1528	Sykkylven
1531	Sula
1532	Giske
1539	Rauma
1554	Averøy
1566	Surnadal
3013	Marker
3015	Skiptvet
3016	Rakkestad
3017	Råde
3018	Våler (Viken)
3032	Gjerdrum
3038	Hole
3053	Jevnaker
3054	Lunner
3412	Løten
3414	Nord-Odal
3415	Sør-Odal
3417	Grue
3418	Åsnes
3441	Gausdal
3448	Nordre Land
4201	Risør
4206	Farsund
4213	Tvedestrand
4214	Froland
4216	Birkenes
4612	Sveio
4630	Osterøy
4651	Stryn
5027	Midtre Gauldal
5029	Skaun
5053	Inderøy
5419	Sørreisa

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Om KOSTRA-gruppene](#)

Tabell A2 KOSTRA-gruppe 2, per 2023

Kommunennummer	Kommunenavn
1813	Brønnøy
1820	Alstahaug
1841	Fauske - Fuosko
1865	Vågan
1868	Øksnes
3011	Hvaler
3427	Tynset
3436	Nord-Fron
3439	Ringebu
3440	Øyer
3451	Nord-Aurdal
4625	Austevoll
4643	Årdal
4649	Stad

Kommunennummer	Kommunenavn
5021	Oppdal
5025	Røros
5055	Heim
5418	Målselv

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Om KOSTRA-gruppene](#)

Tabell A3 KOSTRA-gruppe 3, per 2023

Kommunennummer	Kommunenavn
1866	Hadsel
3044	Hol
5014	Frøya
5056	Hitra
5060	Nærøysund
5404	Vardø
5405	Vadsø
5435	Nordkapp
5436	Porsanger - Porsángu - Porsanki

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Om KOSTRA-gruppene](#)

Tabell A4 KOSTRA-gruppe 4, per 2023

Kommunennummer	Kommunenavn
1111	Sokndal
1112	Lund
1114	Bjerkreim
1514	Sande
1535	Vestnes
1557	Gjemnes
1871	Andøy
3037	Hurdal
3040	Nesbyen
3042	Hemsedal
3045	Sigdal
3046	Krødsherad
3050	Flesberg
3416	Eidskog
3419	Våler (Innlandet)
3421	Trysil
3422	Åmot
3431	Dovre
3435	Vågå
3437	Sel
3447	Søndre Land
3449	Sør-Aurdal
3453	Øystre Slidre
3812	Siljan
3815	Drangedal
3821	Kviteseid
4207	Flekkefjord
4212	Vegårshei
4219	Evje og Hornnes
4611	Etne
4623	Samnanger
4632	Austrheim
4645	Askvoll
4650	Gloppen
5032	Selbu
5036	Frosta
5047	Overhalla
5061	Rindal
5422	Balsfjord

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Om KOSTRA-gruppene](#)

Tabell A5 KOSTRA-gruppe 5, per 2023

Kommunennummer	Kommunenavn
1511	Vanylven
1560	Tingvoll
1563	Sunndal
1822	Leirfjord
1840	Saltdal
1851	Lødingen
1867	Bø
3041	Gol
3043	Ål
3423	Stor-Elvdal
3428	Alvdal
3433	Skjåk
3434	Lom
3438	Sør-Fron
3452	Vestre Slidre
3816	Nome
3820	Seljord
4211	Gjerstad
4227	Kvinesdal
4615	Fitjar
4616	Tysnes
4622	Kvam
4628	Vaksdal
4642	Lærdal
4644	Luster
4646	Fjaler
4648	Bremanger
5022	Rennebu
5034	Meråker
5041	Snåase - Snåsa
5424	Lyngen
5428	Nordreisa
5437	Kårsjohka - Karasjok

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Om KOSTRA-gruppene](#)

Tabell A6 KOSTRA-gruppe 6, per 2023

Kommunennummer	Kommunenavn
1133	Hjelmeland
1135	Sauda
1573	Smøla
1576	Aure
1578	Fjord
1832	Hemnes
1837	Meløy
1848	Steigen
1875	Hamarøy
3052	Nore og Uvdal
3818	Tinn
3824	Tokke
3825	Vinje
4635	Gulen
4638	Høyanger
4639	Vik
5045	Grong
5058	Åfjord
5411	Kvæfjord
5412	Tjeldsund
5416	Bardu
5417	Salangen
5423	Karlsøy

Kommunennummer	Kommunenavn
5426	Gáivuotna - Kåfjord - Kaivuono
5427	Skjervøy
5430	Guovdageaidnu - Kautokeino
5441	Deatnu-Tana
5443	Båtsfjord

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Om KOSTRA-gruppene](#)

Tabell A7 KOSTRA-gruppe 7, per 2023

Kommunennummer	Kommunenavn
1101	Eigersund
1119	Hå
1120	Klepp
1121	Time
1122	Gjesdal
1127	Randaberg
1130	Strand
1520	Ørsta
1577	Volda
1579	Hustadvika
3019	Vestby
3022	Frogn
3023	Nesodden
3026	Aurskog-Høland
3027	Rælingen
3028	Enebakk
3036	Nannestad
3047	Modum
3048	Øvre Eiker
3401	Kongsvinger
3442	Østre Toten
3443	Vestre Toten
3446	Gran
3808	Notodden
3813	Bamble
3814	Kragerø
3817	Midt-Telemark
4215	Lillesand
4223	Vennesla
4225	Lyngdal
4602	Kinn
4614	Stord
4621	Voss
5028	Melhus
5031	Malvik
5038	Verdal
5054	Indre Fosen
5059	Orkland

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Om KOSTRA-gruppene](#)

Tabell A8 KOSTRA-gruppe 8, per 2023

Kommunennummer	Kommunenavn
1146	Tysvær
1824	Vefsn
1860	Vestvågøy
1870	Sortland - Suortá
4613	Bømlo
4617	Kvinnherad
4618	Ullensvang
4640	Sogndal
5007	Namsos
5057	Ørland

Kommunenummer	Kommunenavn
5406	Hammerfest
5421	Senja
5444	Sør-Varanger

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Om KOSTRA-gruppene](#)

Tabell A9 KOSTRA-gruppe 9, per 2023

Kommunenummer	Kommunenavn
1124	Sola
1505	Kristiansund
1806	Narvik
1833	Rana
3006	Kongsberg
3021	Ås
3031	Nittedal
3034	Nes
3035	Eidsvoll
3049	Lier
3405	Lillehammer
3413	Stange
3420	Elverum
3801	Horten
3802	Holmestrand
3811	Færder
4202	Grimstad
4205	Lindesnes
4624	Bjørnafjorden
4627	Askøy
4631	Alver
4647	Sunnfjord
5006	Steinkjer
5035	Stjørdal
5037	Levanger
5402	Harstad
5403	Alta

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Om KOSTRA-gruppene](#)

Tabell A10 KOSTRA-gruppe 10, per 2023

Kommunenummer	Kommunenavn
1106	Haugesund
1149	Karmøy
1506	Molde
3001	Halden
3007	Ringerike
3014	Indre Østfold
3029	Lørenskog
3033	Ullensaker
3403	Hamar
3407	Gjøvik
3411	Ringsaker
3806	Porsgrunn
4626	Øygarden

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Om KOSTRA-gruppene](#)

Tabell A11 KOSTRA-gruppe 11, per 2023

Kommunenummer	Kommunenavn
1507	Ålesund
1804	Bodø
3002	Moss
3003	Sarpsborg
3020	Nordre Follo

Kommunenummer	Kommunenavn
3803	Tønsberg
3804	Sandefjord
3805	Larvik
3807	Skien
4203	Arendal

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Om KOSTRA-gruppene](#)

Tabell A12 KOSTRA-gruppe 12, per 2023

Kommunenummer	Kommunenavn
1103	Stavanger
1108	Sandnes
3004	Fredrikstad
3005	Drammen
3024	Bærum
3025	Asker
3030	Lillestrøm
4204	Kristiansand
4601	Bergen
5001	Trondheim
5401	Tromsø

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Om KOSTRA-gruppene](#)

Tabell A13 KOSTRA-gruppe 13, per 2023

Kommunenummer	Kommunenavn
0301	Oslo

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Om KOSTRA-gruppene](#)

Tabell A14 KOSTRA-gruppe 14, per 2023

Kommunenummer	Kommunenavn
1145	Bokn
1815	Vega
1825	Grane
1853	Evenes
1857	Værøy
3012	Aremark
3051	Rollag
3424	Rendalen
3426	Tolga
3429	Følldal
3430	Os
3432	Lesja
3450	Etnedal
3819	Hjartdal
3822	Nissedal
3823	Fyresdal
4217	Åmli
4218	Iveland
4220	Bygland
4226	Hægebostad
4620	Ulvik
4634	Masfjorden
4637	Hyllestad
5026	Holtålen
5046	Høylandet

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Om KOSTRA-gruppene](#)

Tabell A15 KOSTRA-gruppe 15, per 2023

Kommunenummer	Kommunenavn
1811	Bindal
1812	Sømna
1818	Herøy (Nordland)
1826	Hattfjelldal
1827	Dønna
1828	Nesna
1834	Lurøy
1836	Rødøy
1838	Gildeskål
1839	Beiarn
1845	Sørfold
1859	Flakstad
1874	Moskenes
3039	Flå
3425	Engerdal
3454	Vang
4221	Valle
4224	Åseral
4636	Solund
5020	Osen
5042	Lierne
5044	Namsskogan
5049	Flatanger
5413	Ibestad
5414	Gratangen
5415	Loabák - Lavangen
5420	Dyrøy
5425	Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono
5429	Kvænangen
5432	Loppa
5433	Hasvik
5434	Måsøy
5438	Lebesby
5439	Gamvik
5440	Berlevåg
5442	Unjárga-Nesseby

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Om KOSTRA-gruppene](#)

Tabell A16 KOSTRA-gruppe 16, per 2023

Kommunenummer	Kommunenavn
1144	Kvitsøy
1151	Utsira
1816	Vevelstad
1835	Træna
1856	Røst
4633	Fedje
5043	Raarvihke - Røyrvik
5052	Leka

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Om KOSTRA-gruppene](#)

Tabell A17 KOSTRA-gruppe 17, per 2023

Kommunenummer	Kommunenavn
1134	Suldal
1547	Aukra
4222	Bykle
4228	Sirdal
4619	Eidfjord
4629	Modalen
4641	Aurland
5033	Tydal

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Om KOSTRA-gruppene](#)

Vedlegg B: Sentralitetsindeks gruppering 2023

Tabell B1 Gruppe 1

Kommunenummer	Kommunenavn	Indeks 2023
0301	Oslo	Sentralitet: 1 (925-1000) - høy
3020	Nordre Follo	Sentralitet: 1 (925-1000) - høy
3024	Bærum	Sentralitet: 1 (925-1000) - høy
3027	Rælingen	Sentralitet: 1 (925-1000) - høy
3029	Lørenskog	Sentralitet: 1 (925-1000) - høy
3030	Lillestrøm	Sentralitet: 1 (925-1000) - høy

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Sentralitetsindeksen](#)

Tabell B2 Gruppe 2

Kommunenummer	Kommunenavn	Indeks 2023
1103	Stavanger	Sentralitet: 2 (870-924)
1108	Sandnes	Sentralitet: 2 (870-924)
3002	Moss	Sentralitet: 2 (870-924)
3003	Sarpsborg	Sentralitet: 2 (870-924)
3004	Fredrikstad	Sentralitet: 2 (870-924)
3005	Drammen	Sentralitet: 2 (870-924)
3019	Vestby	Sentralitet: 2 (870-924)
3021	Ås	Sentralitet: 2 (870-924)
3022	Frogn	Sentralitet: 2 (870-924)
3025	Asker	Sentralitet: 2 (870-924)
3031	Nittedal	Sentralitet: 2 (870-924)
3032	Gjerdrum	Sentralitet: 2 (870-924)
3033	Ullensaker	Sentralitet: 2 (870-924)
3049	Lier	Sentralitet: 2 (870-924)
3403	Hamar	Sentralitet: 2 (870-924)
3801	Horten	Sentralitet: 2 (870-924)
3803	Tønsberg	Sentralitet: 2 (870-924)
4601	Bergen	Sentralitet: 2 (870-924)
5001	Trondheim - Tråante	Sentralitet: 2 (870-924)

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Sentralitetsindeksen](#)

Tabell B3 Gruppe 3

Kommunenummer	Kommunenavn	Indeks 2023
1106	Haugesund	Sentralitet: 3 (775-869)
1120	Klepp	Sentralitet: 3 (775-869)
1121	Time	Sentralitet: 3 (775-869)
1122	Gjesdal	Sentralitet: 3 (775-869)
1124	Sola	Sentralitet: 3 (775-869)
1127	Randaberg	Sentralitet: 3 (775-869)
1507	Ålesund	Sentralitet: 3 (775-869)
1804	Bodø	Sentralitet: 3 (775-869)
3001	Halden	Sentralitet: 3 (775-869)
3006	Kongsberg	Sentralitet: 3 (775-869)
3007	Ringerike	Sentralitet: 3 (775-869)
3014	Indre Østfold	Sentralitet: 3 (775-869)
3015	Skiptvet	Sentralitet: 3 (775-869)
3016	Rakkestad	Sentralitet: 3 (775-869)
3017	Råde	Sentralitet: 3 (775-869)
3018	Våler (Viken)	Sentralitet: 3 (775-869)
3023	Nesodden	Sentralitet: 3 (775-869)
3026	Aurskog-Høland	Sentralitet: 3 (775-869)
3028	Enebakk	Sentralitet: 3 (775-869)
3034	Nes	Sentralitet: 3 (775-869)
3035	Eidsvoll	Sentralitet: 3 (775-869)
3036	Nannestad	Sentralitet: 3 (775-869)

Kommunenummer	Kommunenavn	Indeks 2023
3038	Hole	Sentralitet: 3 (775-869)
3047	Modum	Sentralitet: 3 (775-869)
3048	Øvre Eiker	Sentralitet: 3 (775-869)
3053	Jevnaker	Sentralitet: 3 (775-869)
3054	Lunner	Sentralitet: 3 (775-869)
3401	Kongsvinger	Sentralitet: 3 (775-869)
3405	Lillehammer	Sentralitet: 3 (775-869)
3407	Gjøvik	Sentralitet: 3 (775-869)
3411	Ringsaker	Sentralitet: 3 (775-869)
3412	Løten	Sentralitet: 3 (775-869)
3413	Stange	Sentralitet: 3 (775-869)
3420	Elverum	Sentralitet: 3 (775-869)
3443	Vestre Toten	Sentralitet: 3 (775-869)
3446	Gran	Sentralitet: 3 (775-869)
3802	Holmestrand	Sentralitet: 3 (775-869)
3804	Sandefjord	Sentralitet: 3 (775-869)
3805	Larvik	Sentralitet: 3 (775-869)
3806	Porsgrunn	Sentralitet: 3 (775-869)
3807	Skien	Sentralitet: 3 (775-869)
3811	Færder	Sentralitet: 3 (775-869)
3813	Bamble	Sentralitet: 3 (775-869)
4202	Grimstad	Sentralitet: 3 (775-869)
4203	Arendal	Sentralitet: 3 (775-869)
4204	Kristiansand	Sentralitet: 3 (775-869)
4215	Lillesand	Sentralitet: 3 (775-869)
4627	Askøy	Sentralitet: 3 (775-869)
5031	Malvik	Sentralitet: 3 (775-869)
5035	Stjørdal	Sentralitet: 3 (775-869)
5401	Tromsø	Sentralitet: 3 (775-869)

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Sentralitetsindeksen](#)

Tabell B4 Gruppe 4

Kommunenummer	Kommunenavn	Indeks 2023
1101	Eigersund	Sentralitet: 4 (670-774)
1114	Bjerkreim	Sentralitet: 4 (670-774)
1119	Hå	Sentralitet: 4 (670-774)
1130	Strand	Sentralitet: 4 (670-774)
1146	Tysvær	Sentralitet: 4 (670-774)
1149	Karmøy	Sentralitet: 4 (670-774)
1505	Kristiansund	Sentralitet: 4 (670-774)
1506	Molde	Sentralitet: 4 (670-774)
1516	Ulstein	Sentralitet: 4 (670-774)
1517	Hareid	Sentralitet: 4 (670-774)
1520	Ørsta	Sentralitet: 4 (670-774)
1528	Sykkylven	Sentralitet: 4 (670-774)
1531	Sula	Sentralitet: 4 (670-774)
1532	Giske	Sentralitet: 4 (670-774)
1577	Volda	Sentralitet: 4 (670-774)
1806	Narvik	Sentralitet: 4 (670-774)
1824	Vefsn	Sentralitet: 4 (670-774)
1833	Rana	Sentralitet: 4 (670-774)
1841	Fauske - Fuossko	Sentralitet: 4 (670-774)
1870	Sortland - Suortá	Sentralitet: 4 (670-774)
3011	Hvaler	Sentralitet: 4 (670-774)
3013	Marker	Sentralitet: 4 (670-774)
3037	Hurdal	Sentralitet: 4 (670-774)
3041	Gol	Sentralitet: 4 (670-774)
3050	Flesberg	Sentralitet: 4 (670-774)
3414	Nord-Odal	Sentralitet: 4 (670-774)
3415	Sør-Odal	Sentralitet: 4 (670-774)

Kommunennummer	Kommunenavn	Indeks 2023
3416	Eidskog	Sentralitet: 4 (670-774)
3440	Øyer	Sentralitet: 4 (670-774)
3441	Gausdal	Sentralitet: 4 (670-774)
3442	Østre Toten	Sentralitet: 4 (670-774)
3447	Søndre Land	Sentralitet: 4 (670-774)
3448	Nordre Land	Sentralitet: 4 (670-774)
3451	Nord-Aurdal	Sentralitet: 4 (670-774)
3808	Notodden	Sentralitet: 4 (670-774)
3812	Siljan	Sentralitet: 4 (670-774)
3814	Kragerø	Sentralitet: 4 (670-774)
3816	Nome	Sentralitet: 4 (670-774)
3817	Midt-Telemark	Sentralitet: 4 (670-774)
4201	Risør	Sentralitet: 4 (670-774)
4205	Lindesnes	Sentralitet: 4 (670-774)
4206	Farsund	Sentralitet: 4 (670-774)
4207	Flekkefjord	Sentralitet: 4 (670-774)
4213	Tvedestrand	Sentralitet: 4 (670-774)
4214	Froland	Sentralitet: 4 (670-774)
4216	Birkenes	Sentralitet: 4 (670-774)
4219	Evje og Hornnes	Sentralitet: 4 (670-774)
4223	Vennesla	Sentralitet: 4 (670-774)
4225	Lyngdal	Sentralitet: 4 (670-774)
4612	Sveio	Sentralitet: 4 (670-774)
4614	Stord	Sentralitet: 4 (670-774)
4621	Voss	Sentralitet: 4 (670-774)
4622	Kvam	Sentralitet: 4 (670-774)
4623	Samnanger	Sentralitet: 4 (670-774)
4624	Bjørnafjorden	Sentralitet: 4 (670-774)
4626	Øygarden	Sentralitet: 4 (670-774)
4630	Osterøy	Sentralitet: 4 (670-774)
4631	Alver	Sentralitet: 4 (670-774)
4647	Sunnfjord	Sentralitet: 4 (670-774)
5006	Steinkjer	Sentralitet: 4 (670-774)
5007	Namsos - Nåavmesjenjaelmie	Sentralitet: 4 (670-774)
5028	Melhus	Sentralitet: 4 (670-774)
5029	Skaun	Sentralitet: 4 (670-774)
5036	Frosta	Sentralitet: 4 (670-774)
5037	Levanger	Sentralitet: 4 (670-774)
5038	Verdal	Sentralitet: 4 (670-774)
5053	Inderøy	Sentralitet: 4 (670-774)
5059	Orkland	Sentralitet: 4 (670-774)
5402	Harstad - Hårsttåk	Sentralitet: 4 (670-774)
5403	Alta	Sentralitet: 4 (670-774)
5406	Hammerfest - Håmmerfeasta	Sentralitet: 4 (670-774)

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Sentralitetsindeksen](#)

Tabell B5 Gruppe 5

Kommunennummer	Kommunenavn	Indeks 2023
1111	Sokndal	Sentralitet: 5 (565-669)
1112	Lund	Sentralitet: 5 (565-669)
1135	Sauda	Sentralitet: 5 (565-669)
1145	Bokn	Sentralitet: 5 (565-669)
1160	Vindafjord	Sentralitet: 5 (565-669)
1515	Herøy (Møre og Romsdal)	Sentralitet: 5 (565-669)
1525	Stranda	Sentralitet: 5 (565-669)
1535	Vestnes	Sentralitet: 5 (565-669)
1539	Rauma	Sentralitet: 5 (565-669)
1547	Aukra	Sentralitet: 5 (565-669)
1554	Averøy	Sentralitet: 5 (565-669)
1557	Gjemnes	Sentralitet: 5 (565-669)

Kommunennummer	Kommunenavn	Indeks 2023
1560	Tingvoll	Sentralitet: 5 (565-669)
1563	Sunndal	Sentralitet: 5 (565-669)
1566	Surnadal	Sentralitet: 5 (565-669)
1579	Hustadvika	Sentralitet: 5 (565-669)
1813	Brønnøy	Sentralitet: 5 (565-669)
1820	Alstahaug	Sentralitet: 5 (565-669)
1840	Saltdal	Sentralitet: 5 (565-669)
1860	Vestvågøy	Sentralitet: 5 (565-669)
1865	Vågan	Sentralitet: 5 (565-669)
1866	Hadsel	Sentralitet: 5 (565-669)
1868	Øksnes	Sentralitet: 5 (565-669)
3012	Aremark	Sentralitet: 5 (565-669)
3039	Flå	Sentralitet: 5 (565-669)
3040	Nesbyen	Sentralitet: 5 (565-669)
3042	Hemsedal	Sentralitet: 5 (565-669)
3043	Ål	Sentralitet: 5 (565-669)
3044	Hol	Sentralitet: 5 (565-669)
3045	Sigdal	Sentralitet: 5 (565-669)
3046	Krødsherad	Sentralitet: 5 (565-669)
3051	Rollag	Sentralitet: 5 (565-669)
3417	Grue	Sentralitet: 5 (565-669)
3418	Åsnes	Sentralitet: 5 (565-669)
3419	Våler (Innlandet)	Sentralitet: 5 (565-669)
3421	Trysil	Sentralitet: 5 (565-669)
3422	Åmot	Sentralitet: 5 (565-669)
3427	Tynset	Sentralitet: 5 (565-669)
3428	Alvdal	Sentralitet: 5 (565-669)
3430	Os	Sentralitet: 5 (565-669)
3435	Vågå	Sentralitet: 5 (565-669)
3436	Nord-Fron	Sentralitet: 5 (565-669)
3437	Sel	Sentralitet: 5 (565-669)
3438	Sør-Fron	Sentralitet: 5 (565-669)
3439	Ringebu	Sentralitet: 5 (565-669)
3449	Sør-Aurdal	Sentralitet: 5 (565-669)
3450	Etnedal	Sentralitet: 5 (565-669)
3452	Vestre Slidre	Sentralitet: 5 (565-669)
3453	Øystre Slidre	Sentralitet: 5 (565-669)
3815	Drangedal	Sentralitet: 5 (565-669)
3818	Tinn	Sentralitet: 5 (565-669)
3819	Hjartdal	Sentralitet: 5 (565-669)
3820	Seljord	Sentralitet: 5 (565-669)
3821	Kviteseid	Sentralitet: 5 (565-669)
4211	Gjerstad	Sentralitet: 5 (565-669)
4212	Vegårshei	Sentralitet: 5 (565-669)
4217	Åmli	Sentralitet: 5 (565-669)
4218	Iveland	Sentralitet: 5 (565-669)
4226	Hægebostad	Sentralitet: 5 (565-669)
4227	Kvinesdal	Sentralitet: 5 (565-669)
4228	Sirdal	Sentralitet: 5 (565-669)
4602	Kinn	Sentralitet: 5 (565-669)
4611	Etne	Sentralitet: 5 (565-669)
4613	Bømlo	Sentralitet: 5 (565-669)
4615	Fitjar	Sentralitet: 5 (565-669)
4617	Kvinnherad	Sentralitet: 5 (565-669)
4618	Ullensvang	Sentralitet: 5 (565-669)
4625	Austevoll	Sentralitet: 5 (565-669)
4628	Vaksdal	Sentralitet: 5 (565-669)
4632	Austrheim	Sentralitet: 5 (565-669)
4640	Sogndal	Sentralitet: 5 (565-669)
4643	Årdal	Sentralitet: 5 (565-669)
4649	Stad	Sentralitet: 5 (565-669)

Kommunennummer	Kommunenavn	Indeks 2023
4650	Gloppen	Sentralitet: 5 (565-669)
4651	Stryn	Sentralitet: 5 (565-669)
5021	Oppdal	Sentralitet: 5 (565-669)
5022	Rennebu	Sentralitet: 5 (565-669)
5025	Rørøs - Rosse	Sentralitet: 5 (565-669)
5027	Midtre Gauldal	Sentralitet: 5 (565-669)
5032	Selbu	Sentralitet: 5 (565-669)
5034	Meråker	Sentralitet: 5 (565-669)
5045	Grong	Sentralitet: 5 (565-669)
5047	Overhalla	Sentralitet: 5 (565-669)
5054	Indre Fosen	Sentralitet: 5 (565-669)
5055	Heim	Sentralitet: 5 (565-669)
5057	Ørland	Sentralitet: 5 (565-669)
5061	Rindal	Sentralitet: 5 (565-669)
5405	Vadsø	Sentralitet: 5 (565-669)
5411	Kvæfjord	Sentralitet: 5 (565-669)
5416	Bardu	Sentralitet: 5 (565-669)
5418	Målselv	Sentralitet: 5 (565-669)
5419	Sørreisa	Sentralitet: 5 (565-669)
5421	Senja	Sentralitet: 5 (565-669)
5428	Nordreisa - Ráisa - Raisi	Sentralitet: 5 (565-669)
5437	Kárášjohka - Karasjok	Sentralitet: 5 (565-669)
5444	Sør-Varanger	Sentralitet: 5 (565-669)

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Sentralitetsindeksen](#)

Tabell B6 Gruppe 6

Kommunennummer	Kommunenavn	Indeks 2023
1133	Hjelmeland	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1134	Suldal	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1144	Kvitsøy	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1151	Utsira	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1511	Vanylven	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1514	Sande	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1573	Smøla	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1576	Aure	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1578	Fjord	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1811	Bindal	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1812	Sømna	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1815	Vega	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1816	Vevelstad	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1818	Herøy (Nordland)	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1822	Leirfjord	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1825	Grane	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1826	Aarborte - Hattfjelldal	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1827	Dønna	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1828	Nesna	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1832	Hemnes	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1834	Lurøy	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1835	Træna	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1836	Rødøy	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1837	Meløy	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1838	Gildeskål	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1839	Beiarn	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1845	Sørfold	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1848	Steigen	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1851	Lødingen	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1853	Evenes - Evenášši	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1856	Røst	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1857	Værøy	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1859	Flakstad	Sentralitet: 6 (0-564) - lav

Kommunennummer	Kommunenavn	Indeks 2023
1867	Bø	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1871	Andøy	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1874	Moskenes	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1875	Håbmer - Hamarøy	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
3052	Nore og Uvdal	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
3423	Stor-Elvdal	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
3424	Rendalen	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
3425	Engerdal	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
3426	Tolga	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
3429	Folldal	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
3431	Dovre	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
3432	Lesja	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
3433	Skjåk	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
3434	Lom	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
3454	Vang	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
3822	Nissedal	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
3823	Fyresdal	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
3824	Tokke	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
3825	Vinje	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
4220	Bygland	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
4221	Valle	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
4222	Bykle	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
4224	Åseral	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
4616	Tysnes	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
4619	Eidfjord	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
4620	Ulvik	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
4629	Modalen	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
4633	Fedje	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
4634	Masfjorden	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
4635	Gulen	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
4636	Solund	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
4637	Hyllestad	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
4638	Høyanger	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
4639	Vik	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
4641	Aurland	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
4642	Lærdal	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
4644	Luster	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
4645	Askvoll	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
4646	Fjaler	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
4648	Bremanger	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5014	Frøya	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5020	Osen	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5026	Holtålen	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5033	Tydal	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5041	Snåase - Snåsa	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5042	Lierne	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5043	Raarvihke - Røyrvik	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5044	Namsskogan	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5046	Høylandet	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5049	Flatanger	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5052	Leka	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5056	Hitra	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5058	Åfjord	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5060	Nærøysund	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5404	Vardø	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5412	Diolddanuorri - Tjeldsund	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5413	Ibestad	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5414	Gratangen	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5415	Loabák - Lavangen	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5417	Salangen	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5420	Dyrøy	Sentralitet: 6 (0-564) - lav

Kommunennummer	Kommunenavn	Indeks 2023
5422	Balsfjord	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5423	Karlsøy	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5424	Lyngen	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5425	Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5426	Gáivuotna - Kåfjord - Kaivuono	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5427	Skjervøy	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5429	Kvænangen	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5430	Guovdageaidnu - Kautokeino	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5432	Loppa	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5433	Hasvik	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5434	Måsøy	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5435	Nordkapp	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5436	Porsanger - Porsángu - Porsanki	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5438	Lebesby	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5439	Gamvik	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5440	Berlevåg	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5441	Deatnu - Tana	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5442	Unjárga - Nesseby	Sentralitet: 6 (0-564) - lav
5443	Båtsfjord	Sentralitet: 6 (0-564) - lav

Kilde: Statistisk sentralbyrå. [Sentralitetsindeksen](#)

Vedlegg C: Tallgrunnlag

Tabell C1 Gjennomsnittlige utgifter per kvadratmeter bygg til forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale barnehagebygg/lokaler, etter sentralitet. Kroner. 2023

Sentralitetsindeks	Sum utgifter per kvadratmeter bygg (kr)	Gjennomsnittlig utgift per kvadratmeter bygg per kommune	Antall kommuner
1	14 191	2 365	6
2	41 011	2 158	19
3	94 019	1 844	51
4	134 959	1 901	71
5	159 592	1 662	96
6	202 605	1 793	113

Kilde: Statistisk sentralbyrå, [tabell 12905](#)

Tabell C2 Antall barn i kommunal SFO, 1. - 4. årstrinn. Hele landet. 2021/2022, 2022/2023 og 2023/2024

År	1. årstrinn	2. årstrinn	3. årstrinn	4. årstrinn
2021-2022	48 524	44 759	33 795	17 896
2022-2023	53 880	46 416	36 527	20 106
2023-2024	52 899	54 174	37 306	21 682

Kilde: [Grunnskolens informasjonssystem \(GSI\)](#)

Figurregister

Figur 1.1	SSBs konsolidering av KOSTRA konserntall. 2023	12
Figur 2.1	Styringsinformasjon i KOSTRA	13
Figur 2.2	Andel netto driftsutgifter av totale utgifter, etter tjenesteområde. Landet. 2023	14
Figur 2.3	Andel korrigerede brutto driftsutgifter av totale utgifter, etter tjenesteområde. Prosent. 2023	15
Figur 3.1	Antall barnehager, etter eierforhold og KOSTRA-grupper. 2023	17
Figur 3.2	Fordeling av finansiering for kommunale plasser i barnehage. 2023	18
Figur 3.3	Brutto driftsutgifter til barnehage per innbygger, etter KOSTRA-grupper. 2023	19
Figur 3.4	Korrigerede brutto driftsutgifter til barnehage per innbygger, etter KOSTRA-grupper. 2023	20
Figur 3.5	Korrigerede brutto driftsutgifter til barnehage per barn i kommunal barnehage, etter KOSTRA-grupper. 2023	21
Figur 3.6	Korrigerede brutto driftsutgifter til barnehage per korrigerede oppholdstimer i kommunale barnehager, etter KOSTRA-grupper. 2023	27
Figur 3.7	Gjennomsnittlige utgifter per kvadratmeter bygg til forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale barnehagebygg/lokaler, etter KOSTRA-grupper. Kroner. 2023	28
Figur 3.8	Gjennomsnittlige utgifter per kvadratmeter bygg til forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale barnehagebygg/lokaler, etter sentralitet. Kroner. 2023	29
Figur 3.9	Lønnsutgifter fratrukket sykelønnsrefusjon som andel av korrigerede brutto driftsutgifter. Hele landet og KOSTRA-grupper. 2023	30
Figur 3.10	Lønnsutgifter fratrukket sykelønnsrefusjon til kommunale barnehager, etter funksjon og KOSTRA-grupper. 2023	31
Figur 3.11	Antall barn, korrigerede, per årsverk til grunnbemanning, etter eierforhold og KOSTRA-grupper. 2023	32
Figur 3.13	Kommunale overføringer av driftsmidler til private barnehager, per korrigerede oppholdstimer, etter KOSTRA-grupper. Kroner. 2023	34
Figur 4.1	Andel private skoler og andel elever i private grunnskoler. 2003-2023	36
Figur 4.2	Korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskole, prosentvis fordeling etter funksjon. 2023	37
Figur 4.3	Andel lønnsutgifter fratrukket sykelønnsrefusjon av korrigerede brutto driftsutgifter, etter grunnskolefunksjoner. 2023	38
Figur 4.4	Brutto driftsutgifter per innbygger til grunnskole og skolelokaler, etter KOSTRA-grupper. 2023	38
Figur 4.5	Korrigerede brutto driftsutgifter per elev til grunnskole og skolelokaler, etter KOSTRA-grupper. 2023	39
Figur 4.6	De ti kommunene med høyeste korrigerede brutto driftsutgifter per elev til grunnskole og skolelokaler. 2023	40
Figur 4.7	De ti kommunene med laveste korrigerede brutto driftsutgifter per elev til grunnskole og skolelokaler. 2023	40
Figur 4.8	Utgifter per kvadratmeter skolelokaler, etter KOSTRA-grupper. 2023	41
Figur 4.9	Gruppestørrelse 2, etter KOSTRA-grupper. 2023	42
Figur 4.10	Driftsutgifter til inventar og utstyr og undervisningsmaterieell per elev, etter KOSTRA-grupper. 2023	43
Figur 4.11	Antall barn i kommunal SFO, 1. - 4. årstrinn. 2021/2022 - 2023/2024	44
Figur 4.12	Brutto driftsutgifter, egenfinansiering og inntekter fra foreldrebetaling i kommunal SFO. Hele 1000 kroner. 2021-2023	44
Figur 4.13	Korrigerede brutto driftsutgifter per bruker i kommunal SFO, etter KOSTRA-grupper. 2023	45
Figur 4.14	Korrigerede brutto driftsutgifter per bruker i kommunal SFO i KOSTRA-gruppe 17. 2023	45

Tabellregister

Tabell 1.1	KOSTRA-gruppenes kriterier og antall kommuner, per 2023	8
Tabell 1.2	Sentralitetsklasser med kommunegrenser per 1. januar 2020.....	9
Tabell 3.1	Antall barn 0-6 år med plass i barnehage og antall barnehager, etter eierforhold. 2023	16
Tabell 3.2	Utgifter til barnehage etter funksjon. Beløp i 1000 kroner. 2023	19
Tabell 3.3	Korrigerede brutto driftsutgifter til barnehage i KOSTRA-gruppe 17, totalt, per innbygger og per barn i kommunal barnehage. 2023	22
Tabell 3.4	Korrigerede brutto driftsutgifter til barnehage i KOSTRA-gruppe 9, totalt, per innbygger og per barn i kommunal barnehage. 2023.....	23
Tabell 3.5	Driftsutgifter til barnehage per innbygger og andel barnehager etter eierforhold, etter sentralitet. 2023.....	24
Tabell 3.6	Driftsutgifter til barnehage per innbygger per funksjon, samt andel barnehager etter eierforhold, etter sentralitet. 2023	25
Tabell 3.7	Korrigerede brutto driftsutgifter til kommunale barnehager, etter sentralitet. 2023.....	25
Tabell 3.8	Korrigerede brutto driftsutgifter per barn i kommunale barnehager, etter funksjon og sentralitet. 2023	26
Tabell 3.9	Antall og andel barnehager, etter eierforhold og sentralitet. 2023.....	29
Tabell 3.10	Korrigerede brutto driftsutgifter og kommunale overføringer til private barnehager, og som andel av brutto driftsutgifter til barnehage, etter KOSTRA-grupper. Hele 1000 kroner. 2023	33
Tabell 3.11	Kjøp fra andre offentlige virksomheter og kjøp fra andre (private), etter KOSTRA- grupper. I 1000 kroner. 2023.....	35
Tabell 4.1	Antall skoler og antall elever, etter eierform. 2003, 2013 og 2023	36
Tabell 4.2	Utgifter til grunnskole etter funksjon. Hele 1000 kroner. 2023.....	37
Tabell 4.3	Korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskole og skolelokaler per elev i kommunal grunnskole, KOSTRA-gruppe 17. 2023.....	39
Tabell 4.4	Driftsutgifter til inventar og utstyr og undervisningsmaterieell, funksjon 202. Hele 1000 kroner. 2023	43
Tabell 4.5	Korrigerede brutto driftsutgifter per elev i kommunale grunnskoler, etter funksjon og sentralitet. 2023	46
Tabell A1	KOSTRA-gruppe 1, per 2023	49
Tabell A2	KOSTRA-gruppe 2, per 2023	49
Tabell A3	KOSTRA-gruppe 3, per 2023	50
Tabell A4	KOSTRA-gruppe 4, per 2023	50
Tabell A5	KOSTRA-gruppe 5, per 2023	51
Tabell A6	KOSTRA-gruppe 6, per 2023	51
Tabell A7	KOSTRA-gruppe 7, per 2023	52
Tabell A8	KOSTRA-gruppe 8, per 2023	52
Tabell A9	KOSTRA-gruppe 9, per 2023	53
Tabell A10	KOSTRA-gruppe 10, per 2023.....	53
Tabell A11	KOSTRA-gruppe 11, per 2023.....	53
Tabell A12	KOSTRA-gruppe 12, per 2023.....	54
Tabell A13	KOSTRA-gruppe 13, per 2023.....	54
Tabell A14	KOSTRA-gruppe 14, per 2023.....	54
Tabell A15	KOSTRA-gruppe 15, per 2023.....	55
Tabell A16	KOSTRA-gruppe 16, per 2023.....	55
Tabell A17	KOSTRA-gruppe 17, per 2023.....	56
Tabell B1	Gruppe 1	57
Tabell B2	Gruppe 2	57
Tabell B3	Gruppe 3	57

Tabell B4	Gruppe 4	58
Tabell B5	Gruppe 5	59
Tabell B6	Gruppe 6	61
Tabell C1	Gjennomsnittlige utgifter per kvadratmeter bygg til forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale barnehagebygg/lokaler, etter sentralitet. Kroner. 2023.....	64
Tabell C2	Antall barn i kommunal SFO, 1. – 4. årstrinn. Hele landet. 2021/2022, 2022/2023 og 2023/2024	64